

Thomas Brussig s-a născut în 1965 la Berlin, a crescut în partea de est a orașului și a exercitat diferite meserii după ce și-a luat examenul de bacalaureat. A studiat sociologia și dramaturgia și a debutat în 1991 cu un roman sub pseudonim. În 1996 a apărut romanul *Helden wie wir* (Eroi ca noi) care l-a făcut celebru, fiind tradus în numeroase limbi și ecranizat. În 1999 a fost premiat împreună cu regizorul Leander Haufimann pentru filmul *Sonnenallee* în anul 2000 orașul Neumunster i-a decernat premiul Hans Fallada.

Thomas Brussig locuiește în Berlin

THOMAS BRUSSIG

Aleea Soarelui

Traducere din germană de MARA YVONNE WAGNER

HUMANITAS

BUCUREȘTI

Coperta colecției

IOANA DRAGOMIRESCU MARDARE

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României BRUSSIG,
THOMAS

Aleea Soarelui / Thomas Brussig; trad.: Mara Yvonne Wagner.

— București: Humanitas, 2003

(Raftul întâi)

ISBN 973 – 50 – 0542 – 5

I. Wagner, Mara Yvonne (trad.) 821.112.2 – 31 = 135.1

THOMAS BRUSSIG

Am kurzeren Ende der Sonnenallee, Verlag Volk und Welt,
Berlin.

1999

e by 1999 Verlag Volk und Welt. AU rights reserved by S. Fischer
Verlag, Gmbtl, Frankfurt am Main

e HUMANITAS, 2003, pentru prezenta versiune românească
ISBN 973 – 50 – 0542 – 5

Mulțumiri lui Leander Haumann

Când apare o carte sunt mulți cei cărora autorul ar dori să le
mulțumească. O poate face personal și verbal. Aici există însă cineva

care merită un cuvânt tipărit de mulțumire, căci în această carte au pătruns multe idei născute în timp ce am lucrat împreună la un scenariu.

Mulțumesc, Leander! Thomas

Pentru părinții mei, Sigune și Siegfried Brussig

J, i du. kik-i jiXXii LtlJa-U.* îi U.

1 „Lt!

I J

— MCT. e l fe li-Churchill și trabucul stins

Viața ne oferă nenumărate ocazii de a ne spune adresa, iar Michael Kuppisch, care locuia în Berlin pe Aleea Soarelui, constatase în repetate rânduri că Aleea Soarelui stârnea reacții pașnice, uneori chiar sentimentale. Din experiență aflase că Aleea Soarelui are efect mai ales în momente de nesiguranță, ba chiar în situații de tensiune. Până și cei mai răutăcioși saxoni deveneau prietenoși aproape de fiecare dată când realizau că au de-a face cu un berlinez care locuia pe Aleea Soarelui. Michael Kuppisch își putea lesne imagina că menționarea numelui străzii Aleea Soarelui a jucat un rol important și la conferința de la Potsdam din vara lui 1945, când Iosif Stalin, Harry S Truman și Winston Churchill au împărțit fosta capitală a Reichului în sectoare. Efectul s-a resimțit în special asupra lui Stalin; se știe că dictatorii și tiranii cad ușor pradă freamătului poetic. Stalin n-a fost de acord să le lase americanilor strada cu nume atât de frumos, cel puțin nu pe toată. Așa că a revendicat-o de la Harry S. Truman, care bineînțeles că l-a refuzat. Stalin însă nu s-a dat bătut și n-a lipsit mult ca cei doi să se încaiere. În momentul în care Stalin și Truman se priveau țință în ochi și vârfurile nasurilor aproape că li se atingeau, a intervenit premierul britanic, care i-a despărțit și s-a apropiat de hartă. A fost de-ajuns să arunce o privire pentru a-și da seama că Aleea Soarelui are o lungime de peste patru kilometri. Churchill era în mod tradițional, de partea americanilor și nimeni din încăpere nu s-ar fi așteptat ca el să-i acorde strada lui Stalin. După cum îl știm, Churchill ar fi tras un fum din țigara sa de foi, s-ar fi gândit o clipă, apoi ar fi suflat fumul, ar fi scuturat din cap și ar fi trecut la următorul punct de negociere. Însă în momentul în

care Churchill a tras din țigară, a constatat neplăcut surprins că aceasta se stinsese. Stalin a avut inspirația să-i ofere un foc și atunci, în timp ce-și savura primul fum aplecat deasupra hărții Berlinului, Churchill s-a gândit cum să se revanșeze elegant față de gestul lui Stalin. Expirând fumul, i-a dat lui Stalin un moț de șaizeci de metri din Aleea Soarelui, apoi a schimbat subiectul.

Astfel trebuie să se fi petrecut lucrurile, gândea Michael Kuppisch. Cum altfel era posibil ca o stradă atât de lungă să fie împărțită cu puțin înainte de a se termina? Și uneori mai gândea: dacă deșteptul de Churchill ar fi avut grijă să nu i se stingă țigara, acum trăiam în Vest.

Michael Kuppisch căuta mereu câte o explicație, pentru că de mult prea multe ori se trezea în fața unor lucruri care nu i se păreau firești. Faptul că locuia pe o stradă care avea ca cel mai mic număr 379 nu înceta să-l uimească. La fel, nu se putea obișnui nici cu umilirea de zi cu zi, constând în râsetele de batjocură cu care era întâmpinat dinspre turnul de observație de pe partea vestică, ori de câte ori ieșea din casă. Clase întregi de elevi răcneau, fluierau și strigau: „Uite, uite un zonist adevărat!” sau „Zonistu-le, fă-ne cu mâna, vrem să te pozăm!” însă toate aceste ciudățenii nu erau nimic pe lângă întâmplarea de-a dreptul incredibilă, în care prima sa scrisoare de dragoste i-a fost luată de vânt și dusă pe fâșia morții. Și acolo a rămas – înainte ca el s-o citească.

Michael Kuppisch, pe care toată lumea îl striga Micha (cu excepția mamei sale, care într-o bună zi a început să-i spună brusc Misa) și care avea nu numai o singură teorie referitoare la capătul mai scurt al Aleii Soarelui, avea și o teorie despre motivul pentru care anii săi erau cea mai interesantă perioadă care a fost sau va fi vreodată trăită la capătul mai scurt al Aleii Soarelui. Singurele case aflate la capătul mai scurt al Aleii Soarelui erau legendarele construcții Q3, cu locuințele lor minuscule și înghesuite Singurii dispuși să se mute în ele erau tinerii proaspăt căsătoriți, minați de dorința de a locui în sfârșit împreună sub același acoperiș. Însă tinerii căsătoriți făceau copii, iar camerele, și așa mici, deveneau și mai mici. De o locuință mai mare nici

nu putea fi vorba; autoritățile numărau camerele și declarau familia ca „rezolvată”. Noroc că treaba asta se întâmpla în mai toate gospodăriile, iar când Micha începu să-și extindă viața spre stradă, pentru că nu mai suporta locuința strâmtă, întâlni destui alții care se aflau în aceeași situație. Și, pentru că la capătul mai scurt al Aleii Soarelui se întâmpla aproape peste tot același lucru, Micha se simțea ca parte integrantă a unui potențial. Când prietenii săi afirmau „Suntem o gașcă”, Micha spunea „Suntem un potențial”. Nu știa nici el prea bine ce dorea să spună prin asta, dar simțea că trebuie să însemne ceva faptul că toți proveneau

1 (f >

din aceeași înghesuială tip Q3, se întâlneau în fiecare zi, umblau în aceleași țeale, ascultau aceeași muzică, aveau același dor și se simțeau pe zi ce trece tot mai tari – pentru ca, atunci când vor fi crescut mari, să facă totul altfel, totul. Micha vedea un semn dătător de speranță până și în faptul că iubeau cu toții aceeași fată.

Condamnații

Se întâlneau mereu pe un loc de joacă părăsit. Copiii cărora le era destinat acel loc de joacă fuseseră chiar ei, iar după ei n-au mai urmat alții. Și pentru că niciun adolescent de cincisprezece ani de pe lumea aceasta n-ar afirma că se duce la locul de joacă, spuneau cu toții că „pierd vremea în spate”, ceea ce suna mult mai subversiv. Acolo obișnuiau să asculte muzică, de preferință tot ce era interzis. Cel care aducea piese noi era, de regulă, Micha; cum înregistra una de pe SFB – cat1, cum o aducea în spate. Ce-i drept, unele erau prea noi pentru a fi interzise. Dacă o piesă era interzisă, îi creștea cota considerabil. Hiroshima era interzisă, la fel Je faime sau Rolling Stones, care erau interziși de la un cap la celălalt. Dar cea mai interzisă era Moscow, Moscozv a celor de la „Wonderland”. Nimeni nu știa cine interzice piesele și cu atât mai puțin motivul.

Moscow, Moscow se asculta întotdeauna într-un soi de extaz autist de blues, cu mișcări legănate, ochii închiși și dinții înfipti în buza inferioară. Era vorba de explorarea celui mai autentic feeling de blues. Și

1 SFB – cat – post de radio din Berlin (n.t.).

11

, 1 i în același timp de afișarea profunzimii cu care ai ajuns să-l pătrunzi. Nu mai exista nimic în afară de propriile mișcări și de muzică's; a-i de mirare că cei din spate observară mult prea târziu prezența sectoristului însărcinat cu patrularea zonei, și anume exact în momentul în care Mario, prietenul lui Mi-cha, exclamă cu ardoare:

— Mamă, cât de interzis e! Absolut interzis! Sectoristul opri casetofonul și întreabă triumfător:

— Ce-i interzis?

Mario făcu pe nevinovatul:

— Interzis? Cum adică interzis? A pomenit cineva de interzis?

Dar se prinse repede că sectoristul nu va înghiți gălușca.

— A, v-ați referit la interzis, interveni Mieria vădit ușurat. Așa vorbim noi, tinerii.

— Expresia „ceva e interzis” este des folosită în limbajul tinerilor, în special atunci când vorbitorul, încă minor, dorește să-și exprime entuziasmul, spuse Briile², care citise atât de mult, încât nu numai că-și stricase vederea, dar era și în stare să rostească fără efort fraze arogant de lungi. Prin urmare, cuvântul interzis este un cuvânt care exprimă aprobare.

— La fel ca mișto sau super, fu de părere Wuschel³, căruia i se spunea astfel pentru că aducea cu Jimi Hendrix.

— Foarte îndrăgite în limbajul tinerilor sunt și expresiile marfă sau beton, adăugă Briile.

— Dar care au aceeași semnificație ca tare, meserie sau... interzis, explică Grasu.

2 Briile = ochelari (n.t.).

3 De la wuschelig = creț, ciufulit (n.t.).

Cu toții fură de acord dând afirmativ din cap și așteptară să vadă reacția sectoristului.

— Mă băieți, voi mă luați de fraier? Eu unu cred că voi spuneți că e strict interzis să nu predai autorităților un pașaport găsit, pierdut de o cetățeană din RFG.

— Nu, spuse Micha. Adică, ba da, sigur că știm că e strict interzis să nu predai un pașaport găsit. Dar nu despre asta vorbeam, domnule plutonier.

— Plutonier maprl îl corectă sectoristul cu severitate. Eu nu sunt plutonier, ci plutonier major. Care e un grad de subofițer. Întâi ești sergent, apoi sergent major, plutonier și plutonier major. Iar de săptămâna viitoare voi fi sublocotenent. Țsta e grad de ofițer.

— Interesant. Felicitări! spuse Micha ușurat că sectoristul uitase de adevăratul motiv pentru care se afla, de fapt, în spate; în loc să cerceteze chestiunea interzisă, începuse să declame gradele de serviciu.

— După sublocotenent urmează locotenent, locotenent major, căpitan, maior, colonel și locotenent colonel – toate-s graduri de ofițer!

Micha îi trase un cot lui Briile, care taman când sectoristul părea a fi din nou în toane mai bune deschise gura să-i corecteze forma folosită la plural.

— După aia urmează gradurile de generali: general de brigadă, general maior, general locotenent și general de armată – ei, n-ați remarcat nimic?

— Sunt o mulțime de graduri, spuse Wuschel, care găsea povestea cu gradele la fel de plicticoasă ca toți ceilalți. Dar al dumneavoastră pare să fie încă destul de jos.

13

j! M H «MITF.tr

— Aveți toată cariera înaintea! interveni Grasu, traducând ideea începută de Wuschel într-o manieră mai prietenoasă.

— Nu, băieți! Dacă ați fi fost mai atenți, ați fi observat că, la ofițeri, locotenentul este mult sub maior, deși la generali, generalul locotenent este superior generalului maior.

— Dar cum e posibil una ca asta? întrebă Mario pe un ton plin de neîncredere.

— Cei din urmă vor fi cei dintâi, explică Briile.

Scrie și în...

Dar nu apucă să continue, căci se trezi cu un alt ghiont din

partea lui Micha.

— Săptămâna viitoare voi fi avansat la gradul de sublocotenent și-atunci să vezi ce ordine fac eu aici, spuse sectoristul hotărât. Dacă vreunul dintre voi găsește cumva pașaportul unei cetățence din RFG, să se prezinte cu el la mine. Ne-am înțeles?

— Și cum se numește cetățeanca? întrebă Briile, care dorea să le știe mereu pe toate.

— Voi să-mi predați orice pașaport găsit! ăla pierdut e pe numele de Hélène Rumpel. Deci – pe ce nume e?

— Hélène Rumpel, răspunse Mario.

Mario avea părul cel mai lung, motiv pentru care trecea drept cel mai recalcitrant dintre toți. Dacă Mario răspundea cuminte la întrebările sectoristului, acesta se putea declara mulțumit că a reușit să se impună în fața celor din spate.

— Exact: Rumpel, Hélène, repetă sectoristul și băieții dădură din cap afirmativ.

Făcu stânga-mprejur să plece, dar după doi pași își aminti ceva și se întoarse:

14

— Și ce ascultați voi acolo?

Apăsă tasta „play” a casetofonului și Moscow, Moscow răsună din nou. Micha simți cum i se face inima cât un purice. Cel mai interzis dintre toate cântecele interzise! Sectoristul ascultă și dădu din cap cu o expresie de cunoscător.

— Al cui e casetofonul? întrebă. Ei? Și a lu’ cine-i caseta?

— De fapt, e a mea, răspunse Micha.

— Aha, se confiscă! Tare-mi place și mie să le pun colegilor muzică.

Micha închise ochii îngrozit, închipuindu-și o asemenea grozăvie. îl auzi pe sectorist îndepărtându-se și strigându-le vesel peste umăr:

— Ei, n-ați fi crezut că aș putea avea pasiune pentru muzică, este?

După o săptămână, sectoristul nu fusese avansat de la plutonier

major la sublocotenent, ci retrogradat la plutonier. Și de atunci începu să se ia de Micha, cerându-i, ori de câte ori îl vedea, actele la control. Cum îl întâlnea, cum îl oprea:

— Bună ziua, plutonier Horkefeld, agent de urmărire, actele dumneavoastră, vă rog.

La început Micha luă foarte în serios expresia agent de urmărire, presupunând că, mai devreme sau mai târziu, ascultătorii de Moscow, Moscow vor ajunge cu toții pe lista neagră. Abia mai târziu îi trecu prin cap că sectoristul dusese într-adevăr Moscow, Moscow în cercul colegilor săi, probabil chiar în seara promovării. Și pentru că Moscow, Moscow era atât de incredibil de interzis, trebuie să se fi iscat un scandal monstruos în sala de festivități. Micha parcă vedea scena în fața ochilor: șeful poliției în persoană

15

ffifp̣tnwwnutsr

I 1

năpustindu-se asupra boxelor, lovindu-le cu bastonul de cauciuc, în timp ce ministrul de Interne își scoate arma de serviciu și trage în casetofon în plin cântec. Apoi, amândoi, în același timp, îi smulg sectoristului de pe umeri cele două trese nou-nouțe, de sublocotenent. Așa trebuie să se fi petrecut lucrurile, dacă nu chiar mai rău, trase Micha concluzia după ce observă că sectoristul îl trata cu asprime de câte ori îl legitima.

Dacă sectoristul nu și-ar fi însușit caseta cu Moscow, Moscow, nici prima scrisoare de dragoste a lui Micha n-ar fi ajuns pe fâșia morții. Povestea era destul de complicată, prin urmare deloc ușor de explicat, însă Micha era convins că avea o oarecare legătură cu Moscow, Moscow Nici măcar nu era sigur că scrisoarea îi era adresată lui, la fel cum nu știa precis dacă era de la fata pentru care ar fi dat orice, doar să primească o scrisoare de dragoste

Fata se numea Miriam, învăța în clasa paralelă și era în mod evident cea mai frumoasă fată din școală. (Pentru Micha era desigur și cea mai frumoasă fată din lume) Miriam era un adevărat eveniment pe Alea Soarelui. Când ieșea din casă, pulsul străzii creștea. Muncitorii

uitau de picamere, mașinile din Vest proaspăt ieșite din punctul de frontieră opreau și-i cedau trecerea, soldații din turnul de pază își smulgeau binoclurile din mâini, până și rășetele liceenilor vestici din turnul de observație amuțeau, fiind înlocuite de un murmur de admirație.

Miriam nu mergea de mult timp la școala la care erau Micha, Mario și ceilalți. Nimeni nu știa prea multe despre ea. Pentru toți era fata străină, frumoasă, misterioasă. În realitate Miriam era un copil nelegi

16

tim, dar pe asta n-o știa nimeni. Era un copil nelegitim pentru că tatăl ei virase într-o zi prea devreme cu mașina, în drum spre oficiul stării civile unde-l aștepta mama lui Miriam, gravidă în luna a opta. Venea dinspre Dessau, coti greșit de pe Adlerges-tell, o luă pe Baumschulenstrafie în jos și se trezi cu Trabantul în fața punctului de frontieră din Alea Soarelui. Nu pricepu nicicum că se afla într-un punct de trecere a frontierei, motiv pentru care începu să înjure și coborî din mașină, agitându-se de colo colo și strigând repetat: „Lăsați-mă să trec!” Se mai întâmpla uneori să se rătăcească mașini în asemenea puncte de trecere a frontierei și de regulă erau întoarse fără prea multă tevatură. Însă colericul tată al lui Miriam se revoltase în așa măsură, încât grănicerii îl luară la întrebări. Iar acestea durară suficient de mult pentru ca el să nu mai ajungă în timp util la oficiul stării civile. Până să stabilească o altă dată, copilul veni pe lume. Așa se întâmplă că Miriam era un copil nelegitim.

Când se născu fratele ei mai mic, Miriam știa deja că părinții lor aveau să se despartă în curând. Tai-că-său nu prea era întreg la minte – dacă-l încuiai pe dinafară, ori spărgea ușa, ori făcea un asemenea târăboi în stradă încât mamei și fiicei le venea să intre în pământ de rușine în fața vecinilor. După ce s-au despărțit, pentru a scăpa de insistențele agasante ale soțului ei mama lui Miriam se mută la capătul mai scurt al Aleii Soarelui. Avusese dreptate bănuind că tatăl lui Miriam va evita cu grijă această zonă.

Relația lui Miriam cu băieții și bărbații era destul de obscură.

Bttil în „t ca orice copil marcat de divorț – discret, lipsit de un țel, pesimist. De mai multe ori fusese văzută urcând pe o motocicletă care trecea pe stradă exact în momentul în care ea ieșea din casă. Nu era un motor oarecare, ci un AWO, model renumit. AWO era singura motocicletă în patru timpi din tot blocul estic, în plus avea valoare de obiect rar, deoarece nu se mai fabrica de la începutul anilor șaizeci. Faptul că Miriam se urca pe un AWO le demonstra băieților din spate foarte clar că fata se mișca deja în altă lume. Nici Micha, nici Mario, Briile sau Grasu nu aveau motocicletă, nici măcar o motoretă; numai Wuschel avea o bicicletă. Și chiar dacă vreunul dintre ei ar fi posedat o motoretă sau poate chiar o motocicletă, în mod sigur ar fi fost vorba doar de unul dintre acele modele în doi timpi care scoteau un zgomot infernal. Nici măcar o Jawa 350, care la urma urmei avea doi cilindri, nu se putea compara cu torsul liniștit și grav al unui motor de AWO. Sunetul unui AWO avea pur și simplu ceva irezistibil.

Miriam auzea motorul mârâind în fața casei, ieșea în grabă salutându-l pe motociclist cu un sărut scurt și dispărea cu el. Figura motociclistului nu reușiseră s-o vadă niciodată, pentru că purta mereu ochelari de motociclist.

— Poate că nici nu e prietenul ei, spuse Micha odată. Poate e doar... Dar nu-i veni nicio idee despre cine ar putea fi un tip care vine zilnic după cea mai frumoasă fată, se lasă întâmpinat cu un sărut și nu e iubitul ei.

— Poate e unchiul, spuse Mario în bătaie de joc. Mario era și el îndrăgostit de ea, dar spre deosebire de Micha, nu tindea s-o îmbrace într-o aură romantică.

— Tu vrei să fii cu ea sau vrei s-o idolatrizezi? îl întrebă Mario într-o zi pe Micha.

— Păi, deocamdată vreau doar s-o idolatrizez, îi răspunse Micha cu sinceritate.

— Aha, deocamdată. Și după ce s-a terminat deocamdată?

— După aceea... După aceea aş vrea să-mi dau viaţa pentru ea, răspunse Micha.

Se gândi cu tristeţe că nu era nici pe departe pregătit să înceapă ceva cu o fată, din moment ce nu dorea decât s-o idolatrizeze şi apoi să-şi dea cu nobleţe viaţa pentru ea.

Săptămâni şi luni în şir nu reuşi nicicum să facă în aşa fel încât să intre în vorbă cu Miriam şi atunci când ar fi avut ocazia s-o facă (de exemphi, la cantină, când stătea în spatele ei la coadă) o ştergea repede.

În schimb, încerca adesea să-l descoasă pe fratele cel mic al lui Miriam. Toţi care erau îndrăgostiţi de Miriam – şi cam toţi băieţii din clasele mai mari erau – făceau acelaşi lucru. Fratele lui Miriam avea numai zece ani, însă era foarte conştient de valoarea informaţiilor pe care le deţinea. Ajunse chiar să le vândă pe machete de maşini Matchbox. Dacă cineva dorea să ştie de la el ceva anume despre Miriam, primul lucru pe care-l făcea fratele ei era să întrebe:

— Ai vreo maşinuţă?

Vestea se răspândi rapid şi elevii claselor superioare deveniră în cel mai scurt timp experţi în materie de maşinuţe Matchbox. Numai rudele lor din Vest se minunau de fiecare dată când băieţi de cincisprezece, şaisprezece ani îşi doreau de Crăciun un Lamborghini Countach sau un Road Dragster. Penf ȚTI tru că fratele lui Miriam nu accepta orice. Briile încercase să-l păcălească odată, oferindu-i un Kennel Truck anost, de culoare verde brotăcel, şi nu obţinuse niciun rezultat. Trebuia să fie cel puţin un Mă-seraţi sau un Monteverdi Hai şi neapărat cu arcurile în stare impecabila

Fratele lui Miriam mai era privilegiat dintr-un punct de vedere: nimeni nu îndrăzneă să se atingă de el. Dacă era în pericol să ia bătaie, se putea baza oricând pe sprijin din partea celor mai mari, şi nici aceştia nu-i făceau nimic, indiferent de cât de obraznic devenea uneori. Fratele lui Miriam era la fel de intangibil ca şi sora sa.

Într-o bună zi însă, dată fiind o situaţie de criză, Micha încercă totuşi să atragă atenţia lui Miriam asupra sa. „Situaţia de criză” consta în faptul că fusese condamnat la un discurs în plen. Mario, prietenul

său, îmbogățise sloganul DIE PARTEI IST DIE VORBUT DER ARBEITERKLASSE, atârnat cu litere mari în foaierul școlii, cu un A exact în locul potrivit⁴. Mario fu pârât; întotdeauna se găsește un denunțator care să spună tot. Din nefericire, Mario se afla pe un fel de listă neagră. „Încă o boacănă și ai încurcat-o”, i se spusese ultima dată și atunci se întâmplase doar să fie prins fumând. Iar acum o încurcase – orice ar fi însemnat asta. Mario avea de gând să-și ia bacalaureatul și să studieze mai departe

4 Joc de cuvinte. Prin simpla adăugare a unui „A”, sloganul „PARTIDUL ESTE AVANGARDA CLASEI MUNCITOARE” se transformă în „PARTIDUL ESTE PREPUȚUL CLASEI MUNCITOARE” (n o

20

sau să facă măcar o postliceală de mecanic auto, însă acum îl aștepta o strălucită carieră de betonist, prelucrător prin așchiere sau muncitor calificat în tehnologia convertizoarelor. Așa că Micha, ca prieten al lui Mario, luă povestea cu litera A asupra sa; poate că fusese influențat și de balada Die Bilrgschaft a lui Schiller⁵, pe care tocmai o învățaseră la școală. Cert este că o reputație de rebel ce comite fapte îndrăznețe i-ar fi făcut mare plăcere lui Micha. Iar a introduce un A la locul potrivit într-un slogan comunist era chiar o faptă îndrăzneată. Din păcate nici Mario și nici Micha nu știau că sloganul avea legătură cu Lenin. Lațul cu care se linșau dușmanii poporului se strângea în felul următor: cine-l insultă pe Lenin insultă partidul. Cine insultă partidul insultă RDG-ul. Cine insultă RDG-ul este împotriva păcii. Cine este împotriva păcii trebuie combătut – și după cum stăteau treburile, Micha îl insultase pe Lenin. Din acest motiv, directoarea școlii, pedepsită cu numele de Erdmute Loffeling, îl condamnase la un discurs în plen.

Discursurile în plen erau o adevărată pedeapsă, deși ar fi trebuit să fie o adevărată onoare. Nimeni nu voia să participe la un discurs în plen, fiecare își găsea câte o scuză. În același timp trebuia să arăți că îți dorești cu ardoare să participi, dar din păcate ești împiedicat de circumstanțe potrivnice ție. „Mă inhib când trebuie să vorbesc în fața atâtor persoane”, „Sunt alții mult mai buni decât mine”, „Nu sunt un

orator prea bun”, „N-am timp să mă pregătesc.

— Baladă în care unul dintre personaje își pune viața gaj pentru prietenul său (n.t.).

21

*”.

e mama bolnavă”, „Eu am avut cinstea și anul trecut”, „Sunt răgușit”. Micha însă nu putea invoca niciunul dintre aceste pretexte. Păcătuiuse și trebuia să arate căință. Discursul său se intitula „Ce învățăm astăzi din citatele clasicilor perioadei marxist-leniniste”. Pentru că până în acel moment Miriam nu avusese încă de-a face cu el, Micha se temea ca ea să nu-l perceapă ca pe „cel cu discursul comunist”, dacă avea să-l vadă pentru prima oară tocmai cu ocazia aceasta. De aceea trebuia să-i atragă atenția încă înainte de discurs. În asta consta deci situația de criză.

Avea un răgaz de două săptămâni, timp în care se organiza și discoteca școlii. Discoteca avea loc într-una din primele săptămâni ale începutului de an școlar, când încă nu obținuse nimeni atât de multe note proaste încât să fie exclus de pe lista invitaților, în ciuda acestui fapt, nu se făcea niciodată atmosferă, pentru că discoteca se termina deja la ora nouă și numai în ultima jumătate de oră devenea suficient de întuneric în sala de festivități, așa cum trebuia să fie într-o discotecă.

Firește că discoteca școlii era o ocazie cât se poate de nefavorabilă. Veniseră toți băieții claselor superioare și toți aveau cam același lucru de gând. Cea care nu veni fu chiar Miriam. Abia când Micha, Mario, Wuschel, Briile și Grasu, de atâta plictiseală, se îndeletniceau deja cu cojitul etichetelor de pe sticlele de Cola, își făcu apariția și Miriam. Se așeză lângă prietena ei și îndată începură să trângănească de parcă nu s-ar mai fi văzut de zece ani. Prietenei ei i se spunea pe la spate „Șrapnel”, poreclă rămasă de la vreo gură rea, care spusese cândva că trebuie să-i fi pocit i 33

vreun șrapnel fața. Micha știa că e exclus să găsească pe cineva care să iasă cu el la dublu și să danseze cu Șrapnel. Nici măcar Mario nu era dispus; încă înainte să apară Miriam și să se așeze lângă

Șrapnel, Mario îl avertizase:

— Știu că îți sunt dator vândut, dar să nu-ți treacă prin cap că voi dansa cu aia.

Lui Micha nu-i rămăsese altceva de făcut decât să-și ia inima în dinți și să facă ceea ce trebuie să facă un bărbat. În pauza dintre melodii, înainte să înceapă o piesă nouă, se ridică și parcurse lungul și interminabilul drum până în celălalt capăt al sălii. Cum se auzi primul acord, o întrebă:

— Dansezi?

Își dădu toată silința să pară relaxat, însă deodată simți cum îl trece un fior de groază, când realizează că se făcuse de râs în cel mai penibil mod cu putință – piesa era un cântec din Est, de cea mai joasă speță și era cântată cu un accent cehesc ordinar. Ringul de dans se goli instantaneu. Miriam și Șrapnel își întrerupseră pentru o clipă trăncăneala, îl priviră pe Micha cu coada ochilor și izbucniră în râs, în timp ce toată școala asista la această scenă penibilă. Micha rămase înlemnit, iar Miriam și Șrapnel se puseră din nou pe povestit, de parcă el nici nu exista. Neavând încotro, Micha se întoarse pe același drum, străbătând discoteca de la un capăt la celălalt, în timp ce toată școala se holba la el.

— E curajos tipu', spuse Wuschel și prin asta fu rostit ceea ce gândeau cu toții: Micha fusese primul care îndrăznise s-o invite pe Miriam la dans.

Micha însă rămase multă vreme ținut în scaunul său, ca sub anestezie, până când deodată se întăm

33

plăcea – o neliniște puse stăpânire pe întreaga sală. Mario îi trase lui Micha un ghiont, încercând să-l smulgă din letargie. Briile își scoase ochelarii și începu să-i șteargă nervos, iar Grasu rămase cu gura căscată:

— Nu pot să cred!

Miriam dansa, și nu dansa cu Șrapnel. Dansa cu cineva. Pe acest cineva nu-l știa nimeni. Intrase pur și simplu în sală, cu câțiva amici, și o invitase la dans. Amicii săi le invitaseră pe celelalte fete, numai pe

cele mai bune. Și mai avuseseră noroc și de o piesă lentă. De o piesă lungă și lentă. Cea mai lungă și mai lentă piesă. Cine are vreodată norocul să danseze pe acesta piesă n-o va uita toată viața, iar din acel moment lumea va fi împărțită în cei care au trăit această experiență și cei care n-au trăit-o. Primii sunt cei binecuvântați, iluminați, ceilalți rămân niște biete creaturi bătute de soartă, private de o experiență cosmică.

Miriam nu numai că dansa cu tipul străin, ci începu să se și sărute cu el, chiar deloc timid. De față cu Micha, de față cu gașca, de față cu toți. Până când la un moment dat se aprinse brusc lumina și Erd-mute Loffeling răsări ca din pământ. Tânărul sărutător purta un tricou imprimat cu emblema liceului John F. Kennedy: Miriam se sărutase cu un tip din Berlinul de Vest. Erdmute Loffeling făcu o scenă de zile mari. Tipul de dincolo fu dat afară pe loc, Miriam fu condamnată la un discurs în plen, iar Micha deveni omul zilei.

Următoarele zile le aduseră tuturor băieților de a noua și a zecea activități febrile care aveau un singur scop: cu toții încercau să își facă rost de o condamn

24

O.I

n-are la discurs. Lucru sortit eșecului de altfel, deoarece cu doi țapi ispășitori fusese atinsă deja limita maximă. La alegeri erau întotdeauna și câțiva tineri de profesie din comitetul FDJ6, care și-ar fi creat falsa impresie că școala e o casă de nebuni, dacă la alegeri ar fi fost vorba numai de greșeli și discursuri tip Promit-să-mă-îndrept. În ciuda acestui fapt însă, în următoarele zile se întâmplară tot felul de incidente pentru care, în condiții normale, orice elev ar fi fost condamnat la un discurs în plen. La ora de fizică, Wuschel fu ascultat despre cele trei norme de comportament în cazul detonării unei bombe atomice, și răspunse:

— În primul rând, privești cu atenție, că așa ceva nu mai vezi a doua oară. Doi: te arunci pe burtă și te târăști până la primul cimitir, dar – trei: încet, ca să nu creezi panică în jur.

Primi nota cea mai mică, dar nu și o condamnare la discurs. La

ora de sport, la simulările de aruncare cu grenada, Mario nu aruncă nici patru metri. O făcuse din spirit pacifist, dar asta nu-i aduse decât cincizeci de flotări, dintre care zece cu bătut din palme. Nici el nu fu condamnat la discurs în plen. Grasu se lăsă surprins în timp ce umbla la suportul drapelului. Îndepărtarea drapelului trecea drept o faptă aproape teroristă, însă Grasu nu fu condamnat decât la a purta de 7 octombrie drapelul cel mare, numit și „stindardul”, ceea ce se dovedi o pedeapsă serioasă, pentru că pe 7 octombrie plouă cu găleata, în timp ce restul găștii făcu un scurt act de prezență și apoi o șterse, Grasu nu putu să dispară pur

FDJ (Freie Deutsche Jugend), Tineretul german liber (n.t.).

25

T

și simplu cu stindardul după el. Iar stindardul, și așa destul de greu, deveni din cauza ploii și mai greu. Atât de greu, încât nu mai flutura și trebui ținut înclinat, ceea ce, din cauza sistemului de pârgii, se dovedi o treabă foarte dificilă pentru purtătorul stindardului. Fusesse un adevărat act de forță pentru Grasu să țină stindardul ud learcă în așa fel încât să se vadă emblema.

Micha rămase deci singurul condamnat la discurs în plen. Cu excepția lui Miriam, desigur.

Întâlnirea dintre cei doi avu loc pe întuneric, în spatele scenei din sala festivă. Miriam întârziase ca de obicei, iar adunarea era în plină desfășurare. Denunțatorul ținea un raport de activitate interminabil, burdușit de procente. Cifrele depășeau toate, mai mult sau mai puțin, sută; câteva dintre date erau puțin sub sută la sută. Denunțatorul părea foarte priceput în a cuprinde totul în procente: notele la limba rusă, obligațiile preliminare pentru trei, zece sau douăzeci și cinci de ani de armată, donațiile de solidaritate, numărul de membri în organizații precum FDJ, DSF7, DISB8 și GST9, excursiile cu clasa, munca patriotică, cercurile de cercetare, frecvența la bibliotecă... Când începu să dea și procentajul referitor la participarea elevilor la consumul de lapte acordat în recreație („Șaptesprezece virgulă patru la sută din elevii de clasa a noua consumă lapte cu doi virgulă

7 DSF (Deutsch-Sowjetische Freundschaft), Prietenia germano-sovietică (n.f.).

8 DISB (Deutscher Turnund Sportbund), Uniunea germană de gimnastică și sport (n.f.).

9 GST (Gesellschaft fur Sport und Technik), Cercul de sport și tehnică (n.t.).

36

opt la sută grăsime, ceea ce înseamnă o creștere de doi virgulă doi la sută...””) adormiră primii dintre elevi. Singurul care nu lupta cu somnul în cursul acestui discurs era Micha – însă el aștepta în spatele scenei.

La un moment dat apărură și Miriam, chicotind și fără cămașa de FDJ, și spuse în șoptă:

— Vai, am întârziat, am întârziat. Măcar am nimerit bine?

Micha era atât de copleșit, încât i-ar fi spus că ea nimerește tot timpul bine, dar, gâtuit fiind de emoție, îi șopti doar:

— Da, e bine.

Era întuneric și strâmt în spatele scenei. Niciodată nu fusese atât de aproape de Miriam Ea îl privi scurt, se întoarse cu spatele și își dezbracă tricoul Nu purta nimic pe dedesubt.

— Să nu tragi cu ochiul! îi șopti ea și Micha aproape că uită să mai respire de fascinație

Miriam își scoase cămașa de FDJ dintr-o pungă și și-o trase pe ea. Se întoarse spre Micha, rămasă stână de piatră, închizându-și ultimii nasturi

— Și, întreabă ea șoptit, cu ce-ai dat-o-n bară?

— Cum? făcu Micha, nepricepând ce vrea să spună.

— Păi nu te-ai fi condamnat degeaba.

— A, da, sigur, spuse Micha uitând deodată să mai vorbească în șoptă, astfel încât să poată fi auzit cu puțin efort de oricine din sală. L-am atacat pe Lenin, plus clasa muncitoare, plus partidul. Îți dai seama ce-a fost.

Cu cât încerca Micha mai mult să braveze în fața ei, cu atât mai tare părea ea să se plictisească.

— S-a făcut un tam-tam îngrozitor și aproape că...

27

tf»

mm

— Cei de dincolo sărută altfel, îl întrerupse ea cu o urmă de romantism în glas și Micha înghiți în sec și amuți.

— Mi-ar plăcea să le arăt și altora, șopti Miriam chicotind; apoi se opri din chicotit, de parcă tocmai i-ar fi venit o idee.

Micha bănuiește imediat ce idee îi trecuse prin cap în spatele scenei era atât de îngust, încât nu mai putea face niciun pas înapoi. Îi văzu buzele pline lucind în întuneric. Miriam se apropie încet, iar Micha simți doi sâni rotunzi fremătând sub cămașa de FDJ, în timp ce un miros proaspăt, floral îi gădilă nările. Închise ochii și gândi: N-o să mă creadă nimeni...

În același moment denunțatorul își sfârși discursul și pe scenă fu chemată Miriam. Era întuneric în spatele scenei, dar nu într-atât încât fata să nu înregistreze privirea consternată a lui Micha.

— O să-ți arăt într-o bună zi! spuse ea cu un ultim chicotit, apoi păși pe scenă și își ținu discursul în care recunoscă că îi consideră niște adevărați bărbați în special pe tinerii care fac trei ani de armată. Firește că unui asemenea bărbat i-ar rămâne credincioasă în tot acest răstimp.

Erdmute Loffeling dădea binevoitoare din cap. Numai Micha putea să vadă cum Miriam ținea degetele încrucișate la spate.

Era atât de vrăjit de aproape-sărutul lui Miriam, încât, când îi veni rândul la discurs, după numai câteva propoziții divaga de la subiectul pregătit pe hârtie.

— Dragi membri ai adunării, astăzi vă voi vorbi despre importanța cunoașterii scrierilor teoreticienilor ideologiei științifice. Gândurile lor erau pătrunse de o nemărginită și nemuritoare iubire...

Și în momentul în care Micha rosti acest cuvânt, ochii începură să-i sclipească și fu cuprins de o euforie sub influența căreia își pierdu orice urmă de autocontrol:

— O iubire care-i făcea puternici și de neînvinși și care le dădea

aripi asemeni fluturilor când ies din captivitatea coconului țesut în jurul lor, pentru a străbate liberi și fericiți această lume minunată, peste câmpii pline de flori înmiresmate, în mii de culori...

Grasu privi îngrijorat în jur și întrebă:

— Ăstuia i-a pus careva **ceva-n** mâncare?

— Nu știu, dar aș vrea și eu, îi șopti Mario. Exaltarea lui Micha avu drept consecință faptul că directoarea Erdmute Loffeling interveni imediat cu întrebarea „îi este permis unui revoluționar să fie pasional?”, introdusă în scurtul ei discurs de salut, pentru a-și da imediat singură răspunsul „Da, un revoluționar poate fi și pasional”.

Mario fu nevoit să-l țină pe Micha pe scaun, altfel ar fi sărit în sus, strigând cu înflăcărare: „Da, da, haideți să fim cu toții mai pasionali!”

După adunare Micha se îndreptă spre Miriam și-i spuse în așa fel încât să audă numai ea:

— Te-am văzut cum îți țineai degetele încrucișate în timp ce vorbeai.

— Da? răspunse ea. Înseamnă că acum avem micul nostru secret.

Și se îndreptă grăbită spre ieșire, lăsându-l pe Micha acolo. Micha avu impresia că aude un motor de AWO. Alergă iute în urma ei, dar nu mai apucă s-o vadă decât dispărând pe locul din spate al motoci

29

r cletei Buna sa dispoziție însă nu fu spulberată de acest lucru, ba nici măcar de faptul că sectoristul îi legitimă din nou...

Mi-a promis un sărut, mi-a promis un sărut jubilă în sinea sa pe tot drumul spre casă Știind însă că maică-sa îl vede de la fereastra bucătăriei, încercă să nu lase să se observe nimic în afară.

Undetotivorbescalandala

Mama lui Micha se numea Doris și-i plăcea să afirme despre sine: „Eu țin toată prăvălia!” Și avea dreptate. Din această „toată prăvălie” făceau parte și cei doi frați ai lui Micha, Bernd și Sabine, amândoi mai mari ca el.

Bernd era la armată, deși fusese cât pe ce să scape de ea. Avea o

zi de naștere foarte stranie, 29 februarie. Armata considera pesemne că toate lunile februarie au numai 28 de zile; Bernd nu primise niciun ordin de recrutare. Când a apărut în ziar înștiințarea conform căreia toți cei născuți în anul cutare trebuie să se prezinte la recrutare, Bernd intenționa s-o ignore pur și simplu:

— Nimeni nu-mi poate cere să citesc ziarele în fiecare zi! Poate că mă trec cu vederea și mă uită! spuse el atunci. N-o să se afle în veci!

— Așa ceva se află întotdeauna! fu de părere doamna Kuppisch, mai temătoare din fire.

Așa că, până la urmă, Bernd se prezentă la comandamentul cercului teritorial. Ajuns în fața comisiei de examinare, despături ziarul și spuse:

— Bună ziua, am venit în legătură cu anunțul dumneavoastră.

31

nip>iptjpp «! JşjffW *”.

Ofițerii comisiei de examinare însă nu găsiră nimic amuzant în asta și-i ordonară pe un ton răstit: – încetați glumele! Aici avem alte criterii! Nu numai în toate, ci în absolut toate sensurile!

Îl amenințară cu dictatura proletariatului și găsiră că se afla oricum la limita „nu numai permisă, ci cea mai permisă”.

Când se întoarse de la examinare, Bernd povesti că „toți vorbesc atât de ciudat”. Însă după ce petrecu ceva vreme în armată, prelua și el un fel ciudat de a se exprima. De câte ori venea în permisie, o nouă latură a sa i se dezvăluia familiei Kuppisch. Acum nu mai întreba „Când mâncăm de seară?”, ci „Când îmbucăm și noi ceva?” Iar când era întrebat cum a fost la teatru, răspunsul său suna aproximativ în felul următor: „După intrarea în sala pentru spectatori, mi-am ocupat poziția în rândul opt. Nu s-au înregistrat incidente”. Firește că familia era foarte îngrijorată, dar niciunul nu se manifesta față de el. Lasă că-și revine el, se gândeau, e doar ceva trecător.

În ciuda faptului că Bernd se afla în armată, ne-încăpătoare locuință rămase la fel de neîncăpătoare. Era un cămin tare obositor, găsea Micha. Domnul Kuppisch era vatman și de multe ori se trezea cu noaptea în cap. Prin pereții subțiri Micha auzea toate acele sunete cu

care-și începe un bărbat ziua. Domnul Kuppisch lucra în schimburi neregulate, motiv pentru care Micha nu știa niciodată când se întoarce tatăl său de la slujbă. Tatăl lui Briile în schimb era inginer și venea acasă în fiecare zi la cinci fără cinci; raiul pe pământ, în ochii lui Micha. Briile n-avea nici frați. Micha în schimb mai avea, în afară de fratele său Bernd, încă o soră care era și ea mai mare decât el și pe care o chema Sabine. Sabine tocmai intrase în perioada în care fetele își fac un prieten stabil și nu se sfia să-l tot aducă acasă. Ce-i drept, Sabine nu pricepuse pe de-a-ntregul principiul prietenului stabil, pentru că avea mereu un alt prieten stabil. Micha nici măcar nu le mai reținea numele, se referea la ei spunând doar „actualul Sabinei”. Sabine nutrea pentru fiecare dintre actuali sentimente atât de profunde, încât se străduia să-i egaleze în toate aspectele. Odată domnul Kuppisch o surprinsese în timp ce completa un formular de înscriere în partid. Domnul Kuppisch sări până-n tavan (ceea ce, în condițiile spațiului înghesuit, nu însemna prea mult), însă Sabine se dezvinovăți arătând spre actualul ei:

— Și el e în partid!

— Iar eu voi garanta pentru ea, îl anunță actualul. Nu-i așa că voi garanta pentru tine?

Sabine încuviință nerăbdătoare, însă domnul Kuppisch puse capăt poveștii, smulgând pur și simplu formularul din mâinile Sabinei, după care îl împături de câteva ori și-l îndesă sub piciorul mesei, care oricum se cam clătina.

Oricât de înghesuită era locuința, un fotoliu mare tot avea loc. Era un fotoliu greu, ca un tron, cu rezemători laterale pentru cap, brațe groase și cu o arcuire adâncă ce aproape te înghițea. Acest fotoliu era locul rezervat unchiului Heinz, unchiul din Vest. Heinz părea să se simtă bine în acest fotoliu, din moment ce venea atât de des în vizită. Iar acesta era chiar sensul și scopul fotoliului.

33

Domnul Kuppisch citea ziarul de Berlin și nu ND-ul 1. Primul era o foaie cu multe știri locale și câteva anunțuri, celălalt era organul central. Doamna Kuppisch descoperi că, în definitiv, în toate ziarele

găseai același lucru pe care-l citești cu o zi înainte în ND și dorea să-și convingă soțul să treacă la ND. Însă domnul Kuppisch nu era de acord:

— Nu vreau să mă mai și înghesui să citesc mizeria asta.

— Dar și vecinul nostru citește ND-ul, spuse doamna Kuppisch.

Nu poate fi chiar atât de rău.

— Păi dacă lucrează la Stasi², fu de părere domnul Kuppisch.

— De unde știi tu?

— Tocmai pentru că citește ND-ul.

Domnul Kuppisch găsea mereu dovezi că vecinul lor e de la Stasi. Doamna Kuppisch însă nu era prea sigură de acest lucru. Și astfel se nașteau mereu dispute fără sfârșit.

El: în plus, au telefon.

Ea: Asta nu demonstrează absolut nimic.

El: A, nu? Ți se pare că noi am fi de la Stasi?

Ea: Firește că nu.

El: Și noi avem telefon?

Ea: Nu, dar...

Doamna Kuppisch nu mai știa ce să zică. Într-adevăr, familia Kuppisch nu poseda telefon.

— Ei, spuse domnul Kuppisch mânios. Ia să înaintez eu o petiție.

— Dar cu grijă, Horst, fă-o cu grijă, spuse doamna Kuppisch.

1 Neues Deutschland, Noua Germanie (n.t.).

2 Staatssicherheit, Serviciul de securitate al RDG-ului (n.t.).

Unchiul Heinz, unchiul din Vest, nu auzise în viața lui de petiții:

— Ce-i aia o petiție?

— E singurul lucru de care se mai tem cei de sus, îi aduse la cunoștință domnul Kuppisch, dându-și ochii peste cap de parcă petițiile sale i-ar fi făcut să tremure pe mahării din palate. Când intru dimineața în baie și constat că iar au oprit apa, din cauză că lucrează aia la țevile lor...

— Ah, o petiție e doar o plângere, interveni Mi-cha, reducând din importanța subiectului, și doamna Kuppisch reduse și mai mult:

— Plângere, plângere, vai cum sună asta! De parcă ne-am plânge.

— Sigur că ne plângem! susținu domnul Kuppisch cu încăpățănare.

— Nu! îl contrazise doamna Kuppisch. Noi propunem o inițiativă... sau dăm de gândit... sau întrebăm... sau avem o rugămintă... Dar să ne plângem? Noi? Niciodată!

Unchiul Heinz era fratele doamnei Kuppisch și locuia tot pe Aleea Soarelui, dar, ce-i drept, la capătul mai lung. Știa ce le este dator rudelor sale în calitate de unchi din Vest.

— Ia uite ce-am trecut iar peste graniță! obișnuia el să spună cu glas scăzut, conspirativ.

Tot ceea ce aducea Heinz era din principiu marfă de contrabandă. Își ascundea ciocolată în șosete sau își îndesa câte o pungă de jeleuri în chiloți. De prins nu-l prindeau niciodată. Dar de fiecare dată când traversa granița, îl treceau toate nădușelile.

— Heinz, astea toate sunt legale, îi explicase Mi-cha de-o mie de ori. Cu jeleuri ai voie.

35

Micha ar fi vrut ca Heinz să-i aducă într-o zi un disc. Nu neapărat Moscow, Moscov, dar poate The Doors. Însă Heinz considera astfel de acțiuni mult prea riscante. Știa exact ce-i așteaptă pe contrabandiști:

— Douăzeci și cinci de ani în Siberia! Douăzeci și cinci de ani de Siberia pentru o jumătate de kilogram de cafea!

— Povestea asta am auzit-o și eu, spuse Micha scuturând din cap. Dar era vorba de o jumătate de an în Siberia pentru douăzeci și cinci de kilograme de cafea.

Până și mașinuțele Machtbox i se păreau a fi marfă fierbinte:

— Mă acuză ăștia de cum îi zice, preamărirea dușmanului de clasă dacă vă arăt ce mașini există la noi! strigă el. Sau dacă aduc o masmuță simpatică de poliție, vor spune că simpatizez cu dușmanul și n-am chef de tăiat copaci în Siberia pentru atâta lucru. Dar cum de îți mai dorești încă mașinuțe?

Da, oare de ce-și dorea Micha încă mașinuțe.

De câte ori venea Heinz, domnul Kuppisch își făcea de lucru cu

masa extensibilă. Nu reușea deloc să se descurce cu obiectul ăsta. Totuși nu contenea niciodată să sublinieze cât de practică este o asemenea masă extensibilă. Foarte practică i se părea și manivela cu ajutorul căreia se regla înălțimea. Era de părere că la fel de practice sunt și bicicletele pliabile sau periutele de dinți demontabile. Orice construcție ratată, urâtă, dar care promitea economisirea spațiului era etichetată de domnul Kuppisch ca fiind „practică”. Optimismul cu care își făcea de lucru la toate aceste obiecte practice atingea cote de fanatism.

— Ei, asta merge un-doi! obișnuia să spună.

36

Dar nu mergea niciodată un-doi.

Heinz obișnuia să ia loc în uriașul fotoliu din micuța sufragerie, apoi își trecea ochii prin cameră și ofta de fiecare dată:

— Asta-i celula morții!

Descoperise, cu ani în urmă, azbest în spatele sistemului de încălzire și sărise ca ars:

— Azbest! Aveți azbest! Asta duce la cancer de plămâni!

Domnul Kuppisch, care nu auzise niciodată de azbest, sări și el:

— Fac petiție!

Iar doamna Kuppisch îl rugă:

— Cu grijă, Horst, fă-o cu grijă!

Ca de obicei, domnul Kuppisch nu făcu nicio petiție, iar azbestul fu dat uitării încetul cu încetul, chiar dacă Heinz le amintea oftând de câte ori venea în vizită

— Asta-i celula morții!

În asemenea momente, Micha își compara părinții, în mod involuntar, cu Rosenberg-ii la Sing-Sing, iar uneori încerca chiar să-și imagineze cum ar arăta părinții săi în celula morții. (Tatăl său probabil că ar striga și de pe scaunul electric: „Fac petiție! Sunt nevinovat!”).

Într-una din vizite, Heinz trecu clandestin o pereche de pantofi pentru doamna Kuppisch, umpluți pe dinăuntru cu ziare, iar domnul Kuppisch despături curios ziarul BILD mototolit, îl netezi și începu să citească, pentru a păli subit:

— Uite, spuse, indicând un titlu cu litere de-o șchioapă.

15 ANI DE MOARTE LENTĂ AZBESTUL CARE ADUCE
CANCERUL

37

f. 1

Mir

— Celula morții! sări unchiul Heinz. V-am spus eu! Doamna
Kuppisch începu să calculeze. Domnul

Kuppisch, Micha și Sabine calculau și ei.

— Ne-am mutat aici...

— Ia stați...

— Păi da... acum cincisprezece...

— Nu, mai mult...

— Ei, mai mult! Dacă scădem concediile...

— ...și timpul în care nu suntem acasă – Micha, Sabine, voi
sunteți zilnic șase ore la școală, nu-i așa?

— Ies aproximativ... aproape cincisprezece ani.

Cincisprezece ani. Pe masă zăcea ziarul BILD, șifonat, în care
scria negru pe alb că, după cincisprezece ani, azbestul ucigaș duce la
cancer de plămâni.

— Fac petiție! spuse domnul Kuppisch cu glas spart.

— Cu grijă, Horst, fă-o cu grijă. Nu spune de unde știi. Crezi că
ăștia îl mai lasă pe Micha să studieze la Moscova, dacă ne tot plângem?

— Ce? Vrea să studieze la Moscova? întrebă Heinz supărat. Păi
ăsta-i băiat de Harvard, de Sorbona Ox-fordului! în Rusia nu te duci
decât cu arma automată sub braț sau cu un glonte-n picior.

— Heinz, nu în fața băiatului! îl repezi doamna Kuppisch printre
dinți.

Micha nu-și dorea neapărat să studieze la Moscova, mama lui
hotărâse așa. Ea era persoana responsabilă cu luarea deciziilor în casă.
Pentru a studia la Moscova, Micha trebuia să facă un curs pregătitor la
o școală specială care se numea „Rotes Kloster” 3. Și pentru a intra la
Rotes Kloster, trebuia să fie ex

3 Mănăstirea Roșie, școala de partid a SED (n. L)

cepțional din toate punctele de vedere. Trebuia să aibă note excepționale, să-și aleagă o profesie excepțională, să aibă o atitudine politică excepțională, un comportament excepțional, să dea dovadă de angajament excepțional, să aibă prieteni excepționali și să provină dintr-o la fel de excepțională familie.

— Trebuie să ne păstrăm cu toții o reputație i-re-pro-șa-bilă! le reamintea doamna Kuppisch, care știa cum stau treburile. Horst! De mâine nu mai citești ziarul de Berlin, ci ND-ul.

— Ce? ND-ul? E prea mare!

— Întocmai! Să-l vadă lumea!

— Nuuu, la cât spațiu avem noi – n-am loc nici să-l deschid!

— Așază-te la geam, să te vadă toată lumea. Dacă vine cineva de la Stasi la vecini și-i întreabă despre noi, vor spune că la noi se citește ND-ul. Atunci totul o să fie în regulă și Micha va putea studia la Rotes Kloster și la Moscova

— Stasi nu are cum să vină la vecinii noștri, pentru că vecinii noștri sunt Stasi, afirmă domnul Kup-psich.

— Da, da, bine că le știi tu pe toate! îi răspunse doamna Kuppisch.

— Sigur că știu! Pentru că am văzut că și-au reparat Wartburgul în mai puțin de o săptămână. Ei? Cum îți explici treaba asta?

Într-o zi, întâlnindu-se pe scară cu vecinul, Micha îl întreabă foarte direct unde lucrează. Vecinul îi aruncă o privire care-i dădu senzația că a pus o întrebare tare deplasată. Micha făcu pe nevinovatul încercând să se justifice:

39

— Întreb doar pentru că nu știu ce profesie să-mi aleg. Când cineva iese din casă abia la opt și jumătate și soția stă acasă toată ziua... înțelegeți, să dormi mult și să-ți ajungă banii pentru doi, m-ar interesa și pe mine așa ceva.

Evident că nu primise niciun răspuns.

Era adevărat, Micha chiar nu știa ce vrea să devină, în spate îi asculta mai nou pe Briile și pe Mario discutând despre noul lor subiect preferat. Briile observase că, după toate aparențele, nu exista nicio

facultate care să nu aibă tangență cu politica. Și la ce folos să-ți mai dai bacalaureatul dacă tot nu exista nicio facultate nonpolitică?

Mario: Dar arhitectura?

Briile: Ca să construiești locuințe așa cum vor cei de la SED4?

Briile susținea că nici istoria epocii primitive nu era lipsită de politică: nu învățai decât cât de tare își doreau oamenii încă de pe-atunci o organizație ca SED.

Însă, de cele mai multe ori, asemenea discuții luau sfârșit în momentul în care se apropia dinspre punctul de frontieră câte un autobuz plin cu turiști. Mario și Micha dădeau fuga la autobuz, întindeau mâinile cerșind și strigau cu ochi mari și lacomi:

— Foame! Foame!

Turiștii erau de-a dreptul șocați de condițiile în care trăiau oamenii în spatele cortinei de fier, făceau poze și, după ce dispărea autobuzul, Mario și Micha se prăpădeau de râs imaginându-și cum circulă

4 SED (Sozialistische Einheitspartei Deutschlands), Partidul Socialist German (n.t.).

fotografiile din mână în mână la Pittsburgh, Ōsaka sau Barcelona. Ceilalți băieți din spate nu participau. Mario și Micha în schimb își perfecționară numărul, devenind din ce în ce mai exagerați și mai teatrali – se chirceau, scotoceau disperați prin coșurile de gunoi, mimau prăbușiri sau se băteau pe câte o foaie de salată verde ce zăcea în fața aprozarului. Sigur, sperau ca în timpul vreunei asemenea reprezentații să fie văzuți de Miriam și s-o facă să râdă sau poate chiar să-i trezească puțină admirație, însă Miriam nu era niciodată prin preajmă când se apropia un autobuz turistic dinspre graniță.

Cei trei de la școala de dans

Micha o mai întâlnește pe Miriam o singură dată după povestea cu sărutul. Se plimbară împreună o bucată de drum și Micha nu știu despre ce să vorbească. Îi trecuse prin minte povestea cu azbestul și spuse doar:

— Nu mai am prea mult de trăit.

Iar când se despărțiră, spuse vin simplu:

— Pa.

În schimbul unui Monteverdi de culoare portocalie, Micha promise de la fratele lui Miriam informația că Miriam se înscrisese la școala de dans. Comise apoi imprudența de a le aduce la cunoștință noutatea și băieților din spate – drept urmare, atât Mario, cât și Briile și Grasu dădură fuga să se înscrie și ei. În ceea ce-l privea, Micha nu avea de gând s-o facă, pentru că nu știa să danseze.

— Păi toma de-aia! îi explică Mario. Nimeni de la școala de dans nu știe să danseze!

Sigur că nu-i convenea să stea singur în spate, în timp ce restul băieților mergea la ore de dans, cu Miriam. Însă pur și simplu nu fu în stare să se înscrie și el. E adevărat, o dată se deplasă până acolo și văzu numele profesoarei de dans, doamna Schlooth.

42

scris pe o tăbliță, însă nu se înscrise. În schimb, realizează că, dacă te uita prin geamul casei scării de vizavi, puteai să vezi în sala de dans, așa că se pitula acolo pentru a observa ce se petrece în interiorul sălii.

Zări două rânduri de scaune așezate față în față, pe care stăteau circa douăzeci de tineri spilcuiți, vizavi de tot atâtea domnișoare dichisite. Între ei se afla ringul de dans cu profesoara, care le explica ceva, ținând în mâini o furculiță și un cuțit. Micha pricepu imediat că la școala de dans nu se învățau numai dansuri, ci și bunele maniere. Dar nu credea despre el că ar fi lipsit de maniere, din moment ce, de exemplu, obișnuia să se spele pe mâini înainte de masă și nu-și ștergea niciodată nasul pe mânecă.

Doamna Schlooth, profesoara de dans, era o blondă oxigenată, vizibil supraponderală, pe tocuri cui, asistată de doi tineri dansatori sportivi în costume mulate. Micha n-ar fi recunoscut în viața lui un homosexual; se găsea întotdeauna careva să susțină că cutare sau cutare ar fi homosexual. Însă când îi văzu pe cei doi dansatori sportivi, își făcu imediat o imagine clară despre ce înseamnă a fi homosexual. Le găsi și un nume, poponarii dansatori.

Doamna Schlooth făcu demonstrația unui dans nou, executând pe rând câțiva pași când cu unul, când cu celălalt poponar dansator,

dovedind în același timp o pricepere aparte în a-și pune în mișcare gabaritul considerabil, chiar și pe tocuri cui. În timp ce explica noul dans pas cu pas în brațele unuia dintre poponarii dansatori, celălalt, observă Micha, se holba la ei cu o privire ce exprima gelozie.

43

De îndată ce se sfârși demonstrația, unul dintre poponarii dansatori se îndreptă spre o catedră în spatele căreia se afla un teanc de discuri și puse un nou disc la picup. Urmă alinierea. Domnii trebuiau să se ridice și să invite doamnele. Și deodată lui Micha îi deveni foarte limpede că a merge la orele de dans înseamnă și să fii foarte, foarte aproape de Miriam și că, dacă va avea degetele reci, mâinile umede, respirația urât mirositoare sau dacă va transpira, nu va putea ascunde aceste lucruri.

În timp ce elevii exersau noul dans, lucru care arăta la fel de ridicol cum și-l închipuise Micha din totdeauna, doamna Schlooth corecta fiecare pereche în parte. Poponarii dansatori despărțeau din când în când câte o pereche și dansau mai departe fiecare cu câte unul din parteneri, în ideea unei instruiți practice. Ceea ce însemna că unul dintre cei douăzeci de domni nimerea întotdeauna să danseze cu unul dintre poponarii dansatori. Asta da problemă, găsi Micha. În plus, perechile despărțite nu dansau cu nimic mai bine o dată ce erau din nou unite. Lucru de altfel explicabil, găsi Micha: nici el n-ar fi fost în stare să învețe nimic de atâta crispă, dacă ar fi fost nevoit să danseze cu un bărbat.

Doamna Schlooth schimba perechile după fiecare melodie; fiecare domn trecea la partenera de alături. Astfel, fiecare elev avea într-o oră de dans circa douăsprezece parteneri diferite, inclusiv poponarii dansatori. Ora de dans luă sfârșit și Micha îi văzu pe elevi ieșind în stradă și luându-și rămas bun unii de la alții, pentru a se risipi apoi care încotro. Atunci se gândi că poate orele de dans nu sunt un lucru chiar atât de rău și se înscrie și el.

Prima dată fu mult mai rău decât se așteptase. La insistențele doamnei Kuppisch, Micha trebuia să îmbrace hainele bune de câte ori mergea la orele de dans. Singurul rând de haine bune pe care-l poseda

era costumul de la confirmare. Micha însă crescuse vreo zece centimetri în ultimul an și, din cauza costumului său mult prea mic, răcnetele ce veneau din partea turnului de observație deveniră parcă și mai puternice. Sectoristul, care avea un cui împotriva lui Micha încă de când fusese retrogradat din cauza poveștii cu Moscow, Moscozv, îl legitimă special în dreptul turnului de observație, ceea ce înrăutăți lucrurile considerabil; legitimarea fu însoțită de aplauze și de strigăte precum: „Așa, domnule plutonier, nu-l lăsați să scape!” sau „Ridicați-l! Ridicați-l! Arată criminal!” sau „Arestați-l! Interogați-l! Torturați-l!” Și asta se întâmpla de fiecare dată când se îndrepta spre școala de dans. Erau vremuri grele pentru Micha. La curs domnii stăteau față în față cu doamnele și, bineînțeles, toți se holbau cu lăcomie la Miriam. Lucrurile decurseră cam după cum se așteptase Micha. Doamna Schlooth le arătă primii pași de dans și Micha fu din nou impresionat de eleganța ei – doamna cea durdulie se unduia cu o asemenea ușurință de parcă ar fi fost lipsită de greutate.

Apoi sosi momentul în care problema se puse în modul următor: totul sau nimic. Doamna Schlooth anunță:

— Așa, acum domnii se vor ridica și se vor apropia cu pași demni de câte o doamnă, pentru a o invita la dans printr-o mișcare a capului.

În următorul moment veni și marea revelație pentru doamna Schlooth. Era încă foarte uimită, când

45

Îi, Țf TR

J „se înscrisese Micha la dans, de faptul că „de data aceasta nu sunt probleme cu perechile”, după cum se exprimase ea. De regulă mai mult doamnele erau dispuse să ia ore de dans. Uneori această problemă devenea atât de gravă, încât se mai întâmpla ca o doamnă să nu fie acceptată decât dacă aduce cu sine un domn. Sau li se permitea domnilor să ia parte la cursuri fără taxele de rigoare, însă numai dacă făcuseră o dată cursul și doreau să-l repete. În grupa lui Micha nu exista o asemenea problemă de pereche. Motivul îl înțelesese și doamna Schlooth abia în momentul în care le ceru domnilor să invite câte o

doamnă la dans. Era ca și cum ar fi dat comanda pentru luarea cu asalt a lui Miriam. Întregul rând de domni se concentra într-un singur punct, cu piedicile și căzăturile aferente. Micha ajunsese primul la Miriam și fu primul care avea ocazia s-o cuprindă cu brațul de talie, să-i țină mâna și s-o privească în ochi. Nu credea că poate fi atât de fericit doar s-o țină în felul acesta. Îi simți trupul moale, respirația regulată și parfumul părului. Însă în momentul următor începu dansul și tot romantismul se risipi într-o secundă. Micha habar n-avea să danseze. Făcea ce făcea și o tot călca pe Miriam pe picioare, încât după două minute biata fată nu-și mai dorea decât să scape cumva de el. Dorința i se împlini: Micha fu nevoit, după cum era obiceiul, s-o predea pe Miriam mai departe la sfârșitul dansului. Următorul partener al lui Miriam fu Mario. Nici el nu era mai breaz. Și lucrurile continuă în felul acesta, toți voiau să danseze cu Miriam și toți o călcau pe picioare. Ora de dans se desfășura mereu în același fel, în fiecare săptămână: începea cu o bătălie pentru Mi

46

n-am, apoi, după fiecare dans, se schimbau partenerii, înainte de începerea orei, era bătaie chiar și pe locul de vizavi de Miriam, pentru că de acolo drumul până la ea era cel mai scurt. Până când Micha revoluționa modul de operare pentru a-și asigura, în fiecare oră, ultimul dans cu Miriam. Și fu suficient de isteț să-și țină secretă noua tactică și mai ales felul în care făcea pentru a nimeri de fiecare dată chiar ultimul dans.

Își amintise că, în ziua în care ținuse sub observație sala de dans de la fereastra scării de peste drum, remarcase că, pentru fiecare oră de dans, era dinainte pregătit câte un teanc de discuri. Deci nu avea decât să numere discurile înaintea orei de dans, pentru a afla câte melodii se vor asculta. Iar apoi, începând de la Miriam, să numere scaunele doamnelor, pentru a afla cu care dintre ele trebuie să înceapă, astfel încât să-i rămână ultimul dans rezervat pentru Miriam. În timp ce douăzeci de domni se băteau pe Miriam, Micha pășea cu pași demni spre partenera cu care trebuia să înceapă. Dacă se exersa foxtrotul pe nouă melodii, n-avea nicio rețineră în a-și da complet drumul cu opt

dintre partenere – nu-l deranja că le maltratează, le calcă pe picioare sau chiar le dărâamă. De fiecare dată când se auzea câte o bufnitură în mijlocul dansului, știau cu toții că e vorba de partenera lui Micha, din nou trântită la pământ. Numai la judo putea fi mai periculos. În curând Micha își dobândi un renume îngrozitor, i se spunea „Mutilatorul de fete”. Partenerile sale își arătau una alteia rănila pe care le căpătaseră de la dansatul cu el. Micha în schimb le trata ca pe un simplu material didactic. „Cine merge la ore de dans trebuie să

47

ÎI LI

I „1

știe ce-l așteaptă”, se justifica el. Abia la ultimul dans, ia cel cu Miriam, se străduia să fie bun. Lucru care îi reușea cu adevărat. Poate și datorită faptului că, dintre toți băieții, Micha era singurul care reuși să-și înfrângă groaza față de poponarii dansatori, trăgând foloase de pe urma dansurilor cu ei... în cele din urmă, Miriam îl alese pe Micha drept cel mai bun dintre dansatori. La sfârșitul ultimului curs de dans, lecția de tango, îl întrebă dacă n-ar vrea să-i fie partener la balul de sfârșit de an. Era exact cum își imaginase Micha de-atâtea ori.

În bucuria sa, provocată de acest reușit calcul, trecuse însă cu vederea că în decursul ultimelor săptămâni începuse ora de patru ori cu Șrapnel și anume la vals, la boogie-woogie, la charleston și la rumba. Iar Șrapnel credea acum că ea este aleasa lui Micha, doar că el nu prea se pricepe să i-o arate.

Cincizeci de mărci vest lipsa

Wuschel nu mergea la orele de dans, nu-l interesa așa ceva. De fapt, Wuschel nu se interesa nici în rest de nimic, cu excepția muzicii. Și nici pentru muzică nu manifesta un interes prea mare, decât dacă era vorba de Rolling Stones. În timpul în care ceilalți băieți din spate mergeau la școala de dans, el încerca să facă rost de Exile on Mani Street, dublul album din '72 al celor de la Rolling Stones. Voia doar să și-l înregistreze, însă numai într-o calitate impecabilă, de pe o ediție englezească, adică nu de pe o porcărie iugoslavă și cu atât mai puțin de pe una indiană. Se zvonea că ar fi un tip, Franki, care avea toate

albumele Rolling Stones. Și se mai spunea despre Franki că, dacă nu cumva e din nou la zdup pentru vătămare corporală, atunci în mod sigur e acasă și-i ascultă pe Stones cu volumul dat la maximum. Wuschel se duse deci la Franki și, într-adevăr, încă din curte auzi piesa Paint It Black. Nu era chiar o piesă de pe Exile, dar era tot pe-acolo. Wuschel urcă scările și se trezi în fața unei uși din spatele căreia se auzeau fără urmă de îndoială băieții de la Stones. Sună la ușă și ciocăni; ușa nu se deschise atât timp cât dinăuntru se auziră Brown Sugar, Gimme

49

Shelter, Have You Seen Your Mother Baby și Hmty Tonk Woman. Wuschel încercă să uite pentru o clipă profilul de răufăcător al lui Franki și bătu în ușă cu toată puterea, întâi cu pumnii, apoi și cu picioarele. Și într-adevăr, la un moment dat ușa se deschise sau mai bine zis fu smulsă cu brutalitate. În cadrul ușii răsări un animal mare, cu multe tatuaje și antecedente penale, care se holbă la Wuschel. Wuschel îl întrebă viteaz de Exile. Animalul tatuat continuă să-l fixeze cu buza de jos atârându-i, în timp ce Wuschel încercă la rândul său să-l privească liniștit și calm. Astfel primi adresa unui hipiot care locuia în Strausberg și care ar fi trebuit să se afle în posesia lui Exile.

— Am pierdut-o la beție, explică Franki cu glas răgușit și Wuschel încercă să dispară cât mai repede.

Călare pe bicicletă, porni spre Strausberg în căutarea hipiotului. Care locuia într-o baracă. Baraca se afla între doi copaci, de copaci era prins un hamac, iar în acest hamac se afla hipiotul din Strausberg. Asculta muzică și citea o carte care se numea Fan Man. Toată podeaua barăcii era acoperită cu un strat de coperte de discuri, aruncate una peste alta, iar Wuschel nu îndrăzni să pășească în interior, pentru că a traversa baraca însemna să calci peste discuri – un adevărat sacrilegiu în ochii lui Wuschel.

— Tu cine ești, moșule? întrebă hipiotul din Strausberg.

— Am adresa ta de la Franki, un tip tatuat, explică Wuschel.

— Da, moșule, așa e, îl știi, din Berlin, oraș de nebuni, frate, cu un turn de televiziune în mijloc. Și zi, moșule, ce vânt te-aduce?

— Păi, am înțeles că la tine e Exile On Main Street.

50

— Nu, moșule, n-o lua așa, p-ăla l-am avut, sigur, de la Franki, dar l-am dat p-un Zappa și-un Zep-pelin. Nu era nașpa nici Exile, da lucrurile trebuie să se miște, să circule, așa ca minunea asta de carte pe care am primit-o din mâini sfințite, moșule, din mâini sfințite. Deci să știi că am o grămadă de discuri, da pe Exile n-o să-l găsești printre ele.

Wuschel mai află cu cine făcuse hipiotul schimb de discuri:

— Păi cu Bergmann, moșule!

Și pentru că Bergmann locuia în Berlin, Wuschel încalecă din nou pe bicicletă și pedală înapoi spre Berlin.

La scurt timp, profesorul de sport află că Wuschel era în stare să străbată cu ușurință drumuri lungi cu bicicleta și într-o bună zi apărură la el împreună cu un antrenor pentru tinere talente. Era o situație tare comică: doi bărbați în trening, încercând să-l convingă pe Wuschel să vină la TSC1. Wuschel încercă să găsească un pretext:

— N-am nici cea mai mică ambiție olimpică. Serios că nu le am cu antrenamentele. Poate doar la săritura cu prăjina.

— De ce tocmai săritura cu prăjina? Întrebă antrenorul TSC nedumerit.

— Pentru că poți sări mai mult de trei metri patru șcinci, explică Wuschel și niciunul nu priedu ce vrea să spună cu asta.

Trei metri patruzeci și cinci avea zidul, iar Briile povestise mai de mult că toate sporturile cu ajutorul cărora s-ar putea ajunge în partea de vest erau în

1 TSC (Tanz-Sport-Club), Club de dans și sport (n.t.).

51

M I

W/I terzise: la Marea Baltică n-aveai voie să practici surfingul sau să te plimbi cu barca cu pânze. La fel stăteau lucrurile și cu deltaplanele și parapantele – nu cumva să-i vină cuiva ideea de a sări dincolo de pe vreun bloc mai înalt din zona graniței. Și pe asta o știa Briile. Știa tot fek l de lucruri despre care n-a-vea nimeni habar, deși îi afectau pe toți.

Firește că Wuschel nu se înscrise la săritura cu prăjina, presupunea oricum că e doar o chestiune de timp până când se va interzice și sportul acesta. Wuschel continuă să urmărească drumul albumului Exile On Main Street, album care se afla acum, conform spuselor hipiotului din Strausberg, în posesia unui tip pe nume Bergmann.

Bergmann era un fricos, de exemplu se temea de percheziții, motiv pentru care își băgase toate discurile pe care le considera periculoase în coperte care să nu trezească suspiciuni. LP-ul cu Eric Burdon era ascuns în coperta Clavecinului bine temperat al lui Bach. Discul cu Bachmann Turner Overdrive îl camufla cu o copertă de fanfară. Pentru a-l masca pe Exile, Bergmann își cumpăraseră două discuri cu ansamblul Alexandrov, pentru că Exile era un album dublu și avea nevoie de două coperte. Până și prietena lui rămase puțin uimită că, mai nou, în colecția lui de discuri apăruseră coruri ale armatei sovietice.

Apoi Bergmann plecă la armată unde ghinioanele se ținură lanț. Mai întâi i se declanșa o luminare fumigenă în timp ce se afla la veceu. Pentru asta i se tăie permisia. Apoi direcționează greșit un tanc, astfel încât acesta, când dădu în marșarier, reuși să „aranjeze” un bust de-al lui Gagarin. I se mai tăie o dată permisia. În cele din urmă, Bergmann își uită pro

52

Iectilul în cârciumă, de parcă ar fi fost o umbrelă. Evident că i se tăie permisia din nou, în plus mai primi și zece zile de carceră. Acasă, prietena îl aștepta cu sticla de vin gata destupată, îmbrăcată sumar, în desuuri, și tare înfometată. Însă în loc de Bergmann, apăru din nou doar un curier cu o telegramă. Atât de tare se înfurie prietena lui, încât bău singură toată sticla, blestemă bine armata și, așa sumar îmbrăcată, făcu țandări cele două discuri cu coruri militare din colecția lui Bergmann. Și pentru că avea lacrimi de furie în ochi, nu observase ce anume face bucățele.

Și lui Wuschel îi dădură lacrimile când auzi ce sfârșit trist a avut unica Exile On Main Street din zonă.

Lacrimile i se uscară abia când auzi de un anume Kante, un vânzător de discuri slăbănog, despre care se spunea că obișnuiește să stea sub un pod de S-Bahn² și să vândă discuri în posesia cărora ajunge pe tot felul de căi dubioase. Unii spuneau despre el că ar fi de la Stasi, alții susțineau că ar lucra pentru trei servicii secrete în același timp, iar ceilalți erau convinși că face rost, pentru diplomați, de femei ușoare pentru petreceri topless. Alții mai susțineau că nu face decât pe șoferul până la Marea Baltică pentru funcționarii mărunți ai ambasadei și că, în schimbul acestor servicii, primește lucruri din Vest. Lucru foarte posibil, pentru că nu stătea decât marțea între orele șaisprezece și șaptesprezece sub pod, când nu prea pleacă nimeni spre Marea Baltică.

2 Un fel de metrou rapid care circulă atât pe sub pământ, cât și la suprafață și acoperă distanțe mari ale orașului (n.t.).

53

Wuschel se prezintă la ora bine cunoscută sub pod și într-adevăr găsi un tip uscățiv cu o plasă pătrătoasă în mână, care stătea pur și simplu și privea în gol. Deși începea să se întunece, tipul purta ochelari de soare. Acest lucru făcu o impresie puternică asupra lui Wuschel, care se decise ca pentru început să-i cerceteze obiceiurile, urmărind evenimentele de la o distanță plină de respect. Clienții dădeau întâi comanda, pe care Kante o primea de fiecare dată făcând niște comentarii incredibil de arogante: „Ce să faci cu Dylan? Dincolo e fumat de mult!” „Bee Gees? Eunuci de discotecă cu hituri de doi bani!” „De Stones poți să uiți de când a murit Brian Jones”. își permitea această aroganță, pentru că era în stare să facă rost de orice. Când Wuschel îi prezintă comanda sa, Exile On Mavn Street, ediția englezească, copertă sigilată, Kante îi răspunse: „Bineînțeles că sigilată! Crezi că mai ascultă careva vechitura aia?”

Trei săptămâni mai târziu, Kante chiar avea un Exile sigilat în traistă, dar îi cerea lui Wuschel trei sute de mărci pe el.

— Cât? Trei sute de mărci? Întrebă Wuschel ne-venindu-i să creadă. Pentru banii ăștia trebuie să muncesc patru săptămâni de

vacanță.

— Mi se pare corect! Dacă Stones au muncit pentru asta patru săptămâni în studio, nu e prea mult dacă muncești și tu patru săptămâni!

— Dar n-am de unde să-ți dau trei sute de mărci!

— Sau poate cincizeci de mărci vest? Întrebă Kante.

— Nt, n-am nici cincizeci de mărci vest! spuse Wuschel.

Kante pufăi cu un gest disprețuitor și dublul album sigilat dispăru în traista sa.

4

— Înseamnă că ai cincizeci de mărci vest lipsă, spuse el cu răceală.

Wuschel înghiți în sec și promise să revină când face rost de lovele. Cred că Mario a spus pe-atunci că Wuschel n-o să-și poată asculta niciodată Exile-ul, pentru că nu se va îndura să-i deschidă coperta originală sigilată.

— E mult mai interesant să-ți dorești ceva, decât să posezi. De exemplu femeile, spuse Mario și toți care-l auziră aprobară din cap, gândind cu invidie: mamă, câte știe tipu'!

Muzica de-atunci era bună, mult mai bună decât cea din ziua de azi. Și asta o spun toți cei care aveau pe-atunci un casetofon. Pe-atunci doar se trăgea muzică. A trage muzică era cuvântul magic. Când unul avea un disc, îl trăgeau cu toții pe casetă. Astăzi toată lumea folosește CD-uri. CD-urile sunt mai bune, dar discurile au mult mai mult farmec. Când sare un CD, sunetele sunt sacadate și par agresive, pe când un disc zgâriat are ceva muzical, care te adoarme, cel târziu după șase, șapte repetări. Discurile trebuiau tratate cu grijă, se puteau zgâria ușor, erau sensibile. Discurile îți dau senzația că ții în mâini ceva valoros. Felul în care Wuschel umbla cu discurile, cu câtă solemnitate le scotea din copertele lor și nu le prindea decât din mijloc și de margine, chiar și copertele le apuca doar de margini... Briile își trăsesese propriile ediții englezești pe un ZK 20 și asculta numai înregistrările, fiind de părere că acul tocește discurile. Mario își asculta discurile de import numai când era singur, ca să nu-i dea careva din greșală peste

picup. Ba chiar mergea pe vârfuri, deoa

55

rece se temea să nu sară acul și să-i zgârie discul dacă pășește mai apăsător. Dar întotdeauna se găsea câte unul care voia să-și tragă muzică. Atunci se adunau pentru a trage unul, două, trei sau mai multe LP-uri. Nu trebuia să fii mare cunoscător, ajungea ca tuturor să le placă aceeași muzică. Stăteau de vorbă sau ascultau muzică și aveau tot timpul din lume. Simțeau cum e să devii bărbat, iar muzica ce-i acompania era întotdeauna tare.

Lut sau plastilina, asta-i întrebarea în ciuda faptului că unchiul său locuia în partea de vest a Berlinului, Micha nu avea niciun disc de dincolo. Discurile nu se puteau ascunde în chiloți, iar aventura unei genți cu fund dublu era prea mult pentru unchiul Heinz. Era suficient ca grănicerul să răsfioască pașaportul cu două secunde mai mult decât necesar și Heinz începea deja să regrete că, din cauza sărmanelor sale rude, își asuma de fiecare dată acest al naibii de mare risc de a fi prins. Într-una din dați grănicerul începu să-i fluture triumfător pașaportul pe sub nas și Heinz simți cum îi stă inima-n loc.

— Știți ce cred eu? spuse grănicerul la vederea numeroaselor ștampile de intrare. Știți ce cred eu? Când cineva vine atât de des cum veniți dumneavoastră, știți ce cred eu?

Lui Heinz i se puse un nod în gât și nu reuși decât să scuture din cap. Îi era groază că va fi prins cu un pachet de biscuiți, pe care de data aceasta și-l lipise cu bandă adezivă în jurul gambei. Grănicerul îl conduse în baraca vamală și, în momentul acela, Heinz știu că până aici i-a fost. De-acum încolo avea să vadă cerul prin zăbrele. Ba chiar făcu și un gest de a întin

57

de mâinile, să i se pună cătușele. Mai bine să recunoască totul de la început.

— Cineva care vine atât de des ca dumneavoastră, spuse grănicerul coborându-și conspirativ glasul, acela sigur e un prieten al regimului nostru!

Pentru propria-i siguranță, Heinz dădu din cap afirmativ.

Grănicerul îi șopti privindu-l cu subînțeleș:

— Am să vă arăt ceva, dar – pssst!

Trase un cearșaf deoparte și de sub el ieși la iveală o stație stereo confiscată; era de origine japoneză, cu patru corpuri și trei boxe bas-reflex, o sculă mare cu tuner cu preset, AFC, reglaje separate pentru bași și înalte, reglare manuală pentru fiecare canal, buton mono/stereo, buton ferro/chromdioxid, o groază de alte butonașe și taste, ba chiar și vreo patru butoane de on/off. Cu un gest triumfător grănicerul se umflă în pene lângă stație:

— Ei?

Heinz nu prea știu nici de data aceasta ce să răspundă, însă nici nu fu nevoie.

— Ia uitați-vă puțin la asta, spuse grănicerul. Păi e mult prea complicată! Și așa ceva fac ăia dincolo! Pe când noi...

Și îi prezentă radioul de cameră „Fichtelberg”, un aparat care-și ducea trista existență în compania câtorva plante de cameră mici și uscate. „Fichtelberg”-ul avea patru butoane – trei mari și unul mic –, o scală și un difuzor.

— Asta da! spuse grănicerul cu mândrie. Cu asta se descurcă omul de rând, v-o spun eu. Uite: un singur buton pentru oprit /pornit plus volum – adică materiale folosite cu economie. Iar difuzorul este în

58

corporat. Nu ca ăsta al lor. De-ți mai trebuie încă o pereche de boxe ca să-l auzi. Și astea costă și bani în plus și mai ocupă și loc pe deasupra!

Heinz, care cu un minut în urmă se vedea deja în drum spre Siberia, bănuie că aici era vorba de o neînțelegere – ce-i drept, în avantajul lui: în calitate de așa-zis admirator al RDG-ului trebuia ținut la curent cu cele mai noi realizări. Și se întrebă dacă familia Kuppisch era oare conștientă ce însemna pentru el să treacă de fiecare dată granița cu cadouri ilegale prinse cu grijă și minuțiozitate în diverse locuri ale corpului său. Locuri la care uneori se gândea săptămâni în șir. Nimeni din familia Kuppisch nu va cunoaște vreodată senzația pe care o are un unchi Heinz în fața unui grănicer RDG-ist. Firește că

Heinz n-ar fi făcut niciodată schimb cu familia Kuppisch – însă faptul că ei nu aveau habar prin ce trecea el de câte ori traversa granița, asta i se părea nedrept.

În timp ce grănicerul nu mai înceta cu laudele la adresa radioului „Fichtelberg”, Heinz nu-și mai dorea decât să scape cât mai repede din baraca aceea supra-încălzită, cu o placă de tavan crăpată din care curgea azbestul.

— Asta face cancer, îl întrerupse Heinz și acest lucru îl bine dispuse pe grănicer și mai tare.

— Da, astea-s problemele pe care le au cei de dincolo, spuse el, și deschise gura larg, dezvăluind o colecție de plombe de parcă ar fi fost cobai la exercițiile studenților de la stomatologie. Uihe! Hei din hest hred că haci hancer hi de la asta!

Îi înapoie lui Heinz pașaportul și îl bătu prietenește pe umăr.

59

«r-l

— Da eu n-am avut niciodată cancer. Și în timp ce noi construim socialismul, ai voștri se tem de cancer sau fac radiouri la care nu știe nimeni să umble. Ha, ha, păi ăștia n-au nicio șansă!

Heinz încuviință și se gândi dacă n-ar fi cazul să-și ia rămas-bun salutând cu pumnii ridicați, însă renunță de teamă ca salutul său să nu fie cumva interpretat ca amenințare. Nu pricepuse niciodată de ce comuniștii se salută cu pumnii ridicați.

L-ar fi putut întreba pe actualul Sabine, însă acesta nu mai era de actualitate. Actualul Sabine era de data aceasta un culsier plin de ambiții, care lucra la teatru. Voia să devină regizor. Deși era departe de acest lucru, obișnuia să vorbească deja de „actorii săi”, subliniind că actorii sunt precum lutul în mâna unui regizor. Iar domnul Kuppisch întrebă:

— De ce lut? De ce nu plastilină?

În timp ce Heinz urca scara cu precauție și cu biscuiții lipiți de gambe, o auzi pe Sabine recitind din Macbeth „Voi duhuri ce dați gânduri ucigașe, / Stâr-piți femeia-n mine”. Lucra deja de douăzeci de minute la acest vers, dar dat fiind faptul că se afla în cadă, intonația

nu-i ieșea din pricina rupturii contextuale.

Aproape de fiecare dată când Heinz se afla în vizită la familia surorii sale, se întâmpla câte ceva care să-l șocheze. De data aceasta îi pieri graiul în momentul în care dădu cu ochii de propria sa soră. Doamna Kuppisch tocmai se aranja în fața unei oglinzi, însă părea îmbătrânită peste noapte cu cel puțin douăzeci de ani. Domnul Kuppisch, făcându-și din nou de lucru cu masa extensibilă, comentă îmbufnat:

60

— Toate femeile fac ceva ca să arate mai tinere, numai a mea vrea să fie mai bătrână!

După ce-și mai reveni puțin, Heinz arătă spre azbestul din spatele sistemului de încălzire și spuse către domnul Kuppisch:

— Bine c-o vezi și așa, că așa bătrână pe cât arată acum n-o să ajungă niciodată și chiar dacă ar ajunge, mori tu înaintea ei!

Doamnei Kuppisch nu-i plăcea deloc acest subiect.

— Încetează, Heinz, că-l înnebunim pe bietul Misa!

— Mamă, de ce-mi tot spui Misa? protestă Mi-cha. Pe mine mă cheamă Micha!

— Lasă, că nu strică! Misa e pe rusește și doar vrei să studiezi în Uniunea Sovietică!

— Asta nu înseamnă că trebuie să-mi spui Misa. Că nici eu nu te strig mamușca.

— Nu-i rău ca toată lumea să știe că suntem prietenii Uniunii Sovietice, replică doamna Kuppisch.

— Totuși! Nu Misa! Sună ca...

— Ca Mișă-pișă, spuse Heinz.

Din baie se auzi intervenția Sabinei care-și întrerupse repetițiile la Macbeth:

— Spune-i Miiieșă, cu siensibilităție rusiască, strigă ea cu un accent cât mai rusesc posibil. Ca Puuușchin. Sau Cieeehov.

— Raz, dva, tri – să moară rușii! strigă Heinz și mai tare în direcția băii.

— Heinz! Nu în fața băiatului!

— De ce nu? spuse Heinz. Păi dacă Ivan ăsta nu vă dă nici măcar un telefon, n-aveți cum să trimiteți copilul în Rusia! Cum vreți să vă sune de-acolo, din baraca lui, înconjurat de lupi?

«i

ŞW (f)TV T

Sabine apăru din baie împreună cu culisierul ei şi, ştergându-şi părul, comentă ultima idee pe care o auzise:

— Noi n-o să avem niciodată telefon.

— Coafezei mele i-au pus telefon, că are prea mult zahăr, spuse doamna Kuppisch, iar Heinz nu mai pricepu nimic.

— Aveți nevoie de zahăr? întrebă el cu glas scăzut. Pot să vă aduc de dincolo dacă vreți.

— Nu, ziceam că are prea mult zahăr în sânge, adică are diabet. Şi pentru că-i trebuie insulina, are nevoie de telefon.

— Acum chiar că fac o petiție, spuse domnul Kuppisch, aduse o foaie de hârtie, scoase capacul stiloului şi se opri brusc. Noi ce boală avem?

Suntem cu toții bolnavi la cap, îi trecu prin gând lui Micha.

— Ia gândiți-vă, spuse domnul Kuppisch bătând darabana în masă. N-avem nicio boală care să impresioneze?

— Cancer la plămâni! propuse Heinz.

— N-are nimeni cancer la plămâni aici! sări doamna Kuppisch. În schimb am eu o alergie la polen.

— Asta-i tot? întrebă culisierul.

— Da, numai o alergie la polen, spuse doamna Kuppisch.

— Nicio şansă, trase domnul Kuppisch concluzia cu tristețe. Dar nu se poate să fim cu toții sănătoși!

— E o rușine! anunță Heinz. În lumea liberă alergicii la polen au un număr de telefon special pentru urgențe, iar în comunism n-au nici măcar telefon acasă.

a

— Ce fel de număr pentru urgențe? se interesă domnul Kuppisch.

— Păi, depinde ce polen zboară prin aer, explică Heinz.

— De plop sau de tei... E ca și cu mierea. Voi nu știți decât de miere, dar la noi e miere de salcâm, de trifoi, de pădure...

— Și la voi sunt alergici numai la anumite tipuri de polen și la altele nu? Întrebă neîncrezător domnul Kuppisch, care nici nu bănuise că individualismul din Vest se poate exprima cu asemenea rafinament.

— Exact, îi confirmă Heinz.

Domnul Kuppisch rămase cu gura căscată:

— Ca să vezi, spuse el către ceilalți. Culisierul își aduse și el contribuția la discuție:

— Bertold Brecht sau Heiner Müller ar fi privit problema din punct de vedere dialectic. Dacă ar fi fost alergici la polen, ar fi făcut o petiție și ar fi cerut un număr de telefon pentru urgențe, chiar dacă ei personal n-ar fi avut telefon.

— Și? Întrebă domnul Kuppisch dezumflat. La ce i-ar fi folosit lui Brecht? Ar fi avut un număr de urgențe, dar n-ar fi avut telefon. Și s-a dus naibii și dialectica.

— Nu tocmai! îl contrazise culisierul triumfător. După înființarea numărului de urgențe, Brecht ar mai scrie o petiție. Tocmai pentru că există un număr de urgențe, are și el nevoie de telefon.

— Cum așa?

— Păi la ce folosește un număr de urgențe, dacă alergicii n-au telefon?

63

Propunerea culisierului părea atât de tentantă, încât nimeni nu îndrăzni să-l contrazică. În cele din urmă, domnul Kuppisch spuse cu resemnare:

— Oricum nu primesc telefon decât cei care lucrează la Stasi.

În timp ce pe domnul Kuppisch îl supărau vecinii săi de la Stasi, doamna Kuppisch făcea orice ca să le atragă atenția – mereu în rolul mamei model. De exemplu se abonase în cele din urmă la ND, dar nu pentru a-l citi în fiecare dimineață, ci doar ca să se vadă zilnic din cutia poștală. Îndesase niște hârtie în fundul cutiei poștale, astfel încât ND-ul să nu mai încapă în întregime. Și tuturor celor care treceau pe lângă cutiile poștale le sărea imediat în ochi faptul că familia Kuppisch citea

ND-ul.

Odată, înaintea unui festival, doamna Kuppisch își pândise vecinul, astfel încât să pară o întâlnire pur întâmplătoare pe casa scărilor și exclamă:

— Ce bine-mi pare că v-am întâlnit! Nu ne-ați putea împrumuta două saltele de apă pentru încartiruire, acum că a început festivalul pentru tineret?

Cuvintele-cheie încartiruire și festival pentru tineret le pronunță puțin cam neîndemânatic. Angajamentul doamnei Kuppisch pentru marea treabă comună n-avea niciun antecedent. Cuvintele „saltele de apă” în schimb le pronunță atât de repede, „salteledeapă”, încât orice ascultător atent ar fi putut remarca faptul că doamna Kuppisch e prietenă la cataramă cu plăcerile bălăcitului. Chiar și ea sesiză acest lucru, drept care mai făcu o încercare:

— Festivalurile pentru tineret sunt un lucru atât de frumos! explică ea în timp ce vecinul, fără să facă vreun comentariu, începu să caute două saltele gen

64

fiabile. Mai ales pentru tineri! Pentru asta trebuie să te strângi un pic, chiar dacă e mai mică locuința, nu-i așa?

Prin gând îi trecu: „Da, da, să nu uiți să spui mai departe ce familie socialistă suntem”. Iar cu voce tare spuse:

— Oaspetele încartiruit la noi cu siguranță se va simți bine!

În timp ce doamna Kuppisch se străduia să formuleze cât mai multe propoziții cu cuvintele încartiruire și festival pentru tineret, apărură Mario și Mi-cha în capul scărilor. Doamna Kuppisch își salută fiul astfel încât să audă și vecinul:

— Misa Ce bine că ai venit, e gata masa! Avem Soleanka, mâncarea ta preferată.

— Soleanka? Întrebă Mario neîncrezător și ochii-i scânteiară cu furie.

Micha se simți trădat de mama sa. Nu voia sub nicio formă să treacă drept Misa cel iubitor de Soleanka, cu atât mai puțin în ochii lui Mario.

— Mai întâi vrei la Rotes Kloster și acum te mai și lingi pe degete de haleala lor! Te cam transformi într-un rahat rusesc și roșu!

Mano fusese foarte iritat în ultimele zile, deoarece trebuise să se despartă de pletele sale. Jurase pe ce-avea mai sfânt că nu se va tunde sub nicio formă și tot o făcuse. Și nici măcar nu-l obligase nimeni. Se tunsese pentru că la examenul de motoretă fusese repartizat exact la instructorul despre care se dusesse vorba că-i pică pe toți, dar chiar pe toți cei cu plete. Metodele îi erau de-o răutate cumplită. De pildă, întrerupea în secret lumina de frână înainte de examen și apoi îl pica pe candidatul pletos, pe

«S

«fi t

*

„11»

«ryri fi)

motiv că nu se asigurase mai întâi de starea regulamentară a vehiculului. Mario mai picase o dată: îl trimisese pe pista de examinare cu robinetul de benzină închis și motorul îl lăsase după câțiva metri în mijlocul unei intersecții. Când, cu zece minute înainte de examen, află că reexaminarea va avea loc cu același instructor, intră într-un gang întunecat, își îndesă cascheta pe cap și-și tăie tot părul care ieșea de sub caschetă. Trecu examenul, însă frizura îi era deocamdată ruinată, iar când se întâlni cu doamna Kuppisch pe casa scărilor, nici el n-o recunoscuse pe ea, la fel cum nici ea nu-l recunoscuse pe el. Doamna Kuppisch arăta și acum tot cu douăzeci de ani mai bătrână.

Nici pe Heinz nu l-ar fi recunoscut nimeni când veni din nou în vizită: în decurs de cinci săptămâni slăbise de la optzeci și trei de kilograme la șaiszeci și cinci. Nu mâncase aproape nimic, „mai puțin decât într-un lagăr siberian!”, după cum se exprimase și mai trăsese și de fiare zilnic.

— Am transpirat mai ceva ca într-o carieră de piatră din Siberia¹

Era atât de ușor încât, când luă loc în fotoliu, nici arcurile nu mai scârțâiră ca odinioară.

— Doamne, Heinz, ai flămânzit, hai, așază-te la masă! spuse doamna Kuppisch îngrijorată și-l alungă pe domnul Kuppisch care era pe cale de a trebului din nou cu masa extensibilă.

— Heinz, ai cumva tenie? întrebă Micha speriat la vederea unchiului său.

— Nu, spuse Heinz și începuse să se dezbrace. Am adus ceva!

Pe sub costumul care-i atârna pe corp purta un al doilea, care-i venea ca turnat:

— Țasta-i pentru tine, îi spuse Heinz lui Micha pe un ton ceremonios ia să arăți bine la școala de dans. Iar acum o să vă mănânc tot frigiderul! râse el zgomotos. Îmbracă-l, vreau să văd dacă-ți vine! spuse cu gura plină. Micha, nici nu-ți poți închipui... de câte ori m-am gândit săptămânile astea... că o să mă îndop din nou ca lumea... după ce o să trec clandestin costumul ăsta peste graniță

Micha aprobă din cap. Nu-l lăsa inima să-i spună lui Heinz că era absolut legal să aduci un costum. Nici mai târziu, când Heinz își recapătă cele optzeci și trei de kilograme și umplea din nou costumul său vechi, nu uită niciodată să-și laude unchiul din Vest pentru legendara introducere clandestină a unui costum.

Astfel că la balul de încheiere a cursului de dans, Micha nu numai că avea cea mai frumoasă parteneră, dar avea și cel mai frumos costum de haine. Era un model atât de fantastic, încât chiar și batjocurile dinspre turnul de observație încetară când ieși Micha din casă pentru a se îndrepta spre bal

Miriam purta o rochie de seară bleumarin, din catifea. Chiar și Mario, Briile și Grasu se îmbrăcaseră atât de frumos cum n-o mai făcuseră de mult timp și nici după aceea. Ba își curățaseră și pantofii. Pentru ultima oară cele optzeci de perechi de pantofi cremuiți, plus pantofii doamnei Schlooth și ai celor doi poponari dansatori pluteau deasupra parchetului. Însă Micha și Miriam erau perechea serii. Micha era cel mai bun dansator. O purta pe Miriam în zbor pe toate ritmurile și simți cum ea se

*?

lasă în voia lui din ce în ce mai mult – pentru că se simțea în

siguranță. Era prima oară când își făcu o idee despre ce înseamnă să fii bărbat și pentru prima oară se simți pregătit să facă față. Micha, care fusese mereu un timid, se simți în seara aceea sorbit din ochi de Miriam și era o adevărată descoperire pentru el câte se pot obține doar din priviri.

La rândul ei, Miriam simțea o mare plăcere să privească adânc în ochii lui Micha, făcându-l să nu mai perceapă nimic în afara ei. În așa măsură încât el nu auzi nici mârâitul unui AWO care se opri în fața sălii de bal. Taman la tango, dansul pe care îl stăpânea cel mai bine. Pe ritmul temperamental al celebrului La Cumpănita, un motor de AWO torcea așteptând cuminte. Iar când dansul se sfârși, Miriam își luă rămas-bun:

— Se spune că e bine să renunți atunci când e cel mai frumos! îi spuse și-l părăsi.

Văzură cu toții scena și niciunul n-ar fi vrut să fie în pielea lui. Până de curând fusese prințul serii. Abia după ce își reveni cât de cât, o luă la fugă afară, strigând în urma ei:

— Când e cel mai frumos poți continua!

Însă Miriam pornise deja, ținându-se strâns de motociclist, iar din pricina rochiei lungi stătea într-o parte, ca o doamnă. Nu auzise nimic din ce-i strigase Micha.

Micha se întoarse în sala de bal; un om dărâmat urmărit de privirile înmărmurite ale celorlalți. Se auziră primele acorduri ale unui vals și Șrapnel tocmai începu să-și facă niște socoteli, însă Micha își luă ca parteneră pe unul dintre cei doi poponari dansatori și dansă valsul cu el. Numai o rundă, apoi îl lăsă baltă și dispăru. Mai târziu unii susțineau că Micha ar fi plâns, alții erau de părere că era roșu la față și tremura cumplit. Însă valsul fusese impecabil, iar cel care conduse fu Micha, atât de bine învățase să danseze între timp.

Câteva zile mai târziu, Micha descoperi în cutia poștală o scrisoare, fără nume, fără expeditor, însă lipită cu inimioare roșii. Smulse imediat scrisoarea din plic și păși pe stradă unde se ciocni de sectorist. Scrisoarea îi sări din mână și pentru că era o zi cu vânt, fu luată pe sus. Micha dădu să alerge după ea, însă sectoristul îl prinse de

guler și insistă să-i vadă actele. Scrisoarea fu luată de vânt și purtată până pe fâșia morții, unde se prinse în niște boscheți. Lucru pe care Micha însă nu-l văzu și pe care-l descoperi abia mai târziu, cercetând fâșia morții cu ajutorul unei oglinzi fixate de o coadă de mătură. Și pentru că nu voia să renunțe pur și simplu la această scrisoare, făcu tot posibilul să ajungă la ea.

Era prima scrisoare de dragoste pe care-o primea și care acum se afla pe fâșia morții. Habar n-avea ce-ar fi putut să conțină. Nici măcar nu știa dacă era de la Miriam. Poate că de fapt îi scrisese Șrapnel. Sau poate dansatorul poponar cu care dansase Micha ultimul dans. Poate că scrisoarea nici măcar nu-i era adresată lui, ci Sabinei. Firește că-și dorea mai mult ca orice pe lume ca scrisoarea să fie de la Miriam. Și în următoarele săptămâni și luni totul se învârti în jurul scrisorii. Voia să pună neapărat mâna pe ea, pentru că sub nicio formă n-ar fi întrebat-o pe Miriam ce conținea. Nu-i putea mărturisi că scrisoarea ei de dragoste aterizase pe fâșia morții. Era

69

] I tă4, 1.

M >

atât de ridicol totul și de fapt o jignire, găsea Micha. Iar dacă cumva nu era de la Miriam și el o întreba de scrisoare, ar fi fost iarăși o situație penibilă, pentru că el își închipuise că ea i-ar fi putut scrie lui o scrisoare de dragoste.

Non, je ne regrette rien

A.

Întâi încercă să pescuiască scrisoarea împreună cu Mario. Micha ținea undița, iar Mario oglinda, dirijând în același timp undița lui Micha în direcția scrisorii. În locul cârligului de pescuit folosiră o radieră bine unsă cu lipici Kitifix. Radiera lipicioasă nu trebuia decât să atingă scrisoarea și atunci Mario și Micha aveau doar să mai aștepte câteva minute să se întărească Kitifixul, pentru a putea ridica scrisoarea peste zid.

Mario nu era deloc gelos pe succesul lui Micha la Miriam. Și asta pentru că tocmai agățase și el ceva. O tipă pe care-o cunoscuse într-un

lift din Leipziger Strafe și care arăta exact așa cum își imaginase el dintotdeauna că arată o pariziancă: cu păr lung și roșu ce ieșea de sub bască, pulover cu guler pe gât și o carte de Sartre sub braț. Era cu câțiva ani mai mare ca Mario, să fi tot avut vreo douăzeci. Mario și Briile se aflau din nou în toiul unei discuții despre facultățile nonpolitice sau mai degrabă despre faptul că nu există o facultate nonpolitică. Nici măcar medicina, argumentul fiind că, la urma urmei, medicii trebuiau să se străduiască mai tare când le nimerea sub cuțit vreun ofițer din Armata Națională a Poporului

!)

lui. Mario și Briile coborâră la șase, nu înainte însă de a o saluta pe cititoarea de Sartre cu un „Pa!”, la care aceasta le răspunse cu un „O seară bună vă doresc!” Ultimul lucru pe care Mario îl mai văzu înainte ca ușile liftului să se închidă, fu zâmbetul ei melancolic și promițător...

— Zâmbește ca Mona Lisa! îi povesti Mario lui Micha în timp ce așteptau lângă zid.

Micha aproape uitase că așteptau să se usuce Ki-tifixul, atât de tare îl interesa povestea lui Mario cu Mona Lisa de pe Leipziger Strale.

Mario mai apucase să vadă cum tipa apăsase pe 13 și o și luă la goană pe scara exterioară. Și în timp ce alerga ca un apucat pe scări în sus, se bucură în sinea sa că nu avea de urcat decât până la etajul treisprezece, pentru că Briile îi povestise mai de mult că blocurile de pe Leipziger Strafe fuseseră construite pentru a obstrucționa priveliștea spre clădirea Springer. Briile știa tot felul de asemenea lucruri. Clădirea Springer se afla chiar lângă zid, însă în partea de vest a Berlinului și, dacă Mario ar fi avut ghinion, ar fi trebuit să urce mai multe etaje decât avea clădirea Springer. Însă înainte de a-și duce gândul mai departe, ajunse la etajul treisprezece și dădu buzna pe palier. Undeva în spate, i se păru, tocmai se închisese o ușă... care se deschise din nou și în cadrul căreia apăru tipa din lift și-i zâmbi. Din nou acel zâmbet de Mona Lisa. Mario se îndreptă de spate și se apropie gâfâind. I se făcuse negru în fața ochilor și abia mai respira de atâta efort.

— Și ce i-ai spus? îl întrebă Micha, imaginându-și foarte bine

întreaga situație.

— I-am spus: știi vreo facultate nonpolitică?

72

În locul unui răspuns, tipa din lift îi zâmbea din nou și atunci Mario îi spuse:

— Zâmbești ca Mona Lisa!

Tipa primi complimentul foarte relaxată.

— Poate pentru că sunt pictoriță, spuse și-l invită în locuința ei.

Locuința semăna mai mult cu o peșteră, cu desene mari pe pereți și cu lămpi fanteziste confecționate de ea.

Statură de vorbă toată seara, toată noaptea. Plecaseră de la întrebarea improvizată a lui Mario referitoare la studiile nonpolitice și ajunseră la prima lecție de existențialism. Căci cunoștința din lift a lui Mario zâmbea ca Mona Lisa, însă era existențialistă până-n măduva oaselor. Nimeni nu este obligat să facă ceva ce nu vrea să facă. Existențialista îl vrăji: fiecare om este responsabil pentru fericirea sau nefericirea sa. Deoarece ai întotdeauna libertatea de a decide, spunea ea, și nu poți da vina pe nimeni pentru faptele tale. Pentru Mario era totul foarte, foarte diferit... Era atât de nou și de MĂREȚ. Aici chiar era vorba despre libertate, despre ceva special, despre tot. Faptul că cineva care-și avea fereastra spre fâșia morții cânta imnul libertății, ba chiar îl invoca, nu numai că-l impresiona profund, dar îi schimbă viața. Toată seara cântă Edith Piaf Non, je ne regrette rien, o dată și încă o dată și încă o dată. Suntem condamnați la libertate, strigă existențialista destupând cea de-a treia dintre sticlele de vin Bären-blut, peste ale căror etichete lipise altele, de Chateau-Lafitte, scrise de mână. Mario o întreabă dacă sunt condamnați și la a asculta mereu aceeași melodie. Da, îi răspunse existențialista, pentru că în prin

73

mul rând picup-ul nu se oprește singur și în al doilea rând totul merge înainte dacă nu te ridici tu însuși: Existențialista se ridică și se uită pe fereastră, acolo unde felinarele iluminau fâșia morții. Băuse mai mult de o sticlă de vin singură:

— Suntem condamnați la libertate, spuse ea. Știi ce înseamnă

asta pentru zid? Ce i-ar spune Sartre zidului?

Mario, prea puțin familiarizat cu existențialismul, începu să ghicească:

— Că într-o bună zi voi putea pleca dincolo?

— Nu, spuse ea, dimpotrivă.

— Că n-o să pot pleca niciodată dincolo? Întrebă el.

— Că într-o bună zi nu va mai exista, spuse existențialista, iar lucrul acesta i se păru ceva înfiorător lui Mario, pentru că depășea orice putere de imaginație. N-ar fi putut formula niciodată ideea că zidul ar putea să nu mai existe. Existențialista o opri pe Edith Piaf și puse Je faime – știa exact ce vrea. De-acum încolo nu avea să mai vorbească cu glas tare, ci doar șoptind.

— Te eliberezi pe tine numai dacă-i eliberezi și pe ceilalți, spuse ea, și începu să se elibereze pe sine și pe Mario de haine. Înțelege ce vreau să spun?

Mario nu înțelegea, dar pricepu destul. Începură pe la douăsprezece și jumătate și terminară pe la cinci dimineața – un adevărat număr existențialist! Iar când Mario se trezi a doua zi dimineață, o găsi stând pe marginea patului, goală, doar cu basca pe cap și zâmbindu-i:

— Ei, te-am dezvirginat?

Mario era primul dintre băieții din spate care avusese de-a face cu o femeie și Micha dorea să știe totul

74

de-a fir a păr: cum se face, de la cap la coadă. Mario se ridică și-i arătă – mișcând din bazin exact cum făcuse cu o noapte în urmă. Micha se ridică și el și încercă să-l imite:

— Așa?

Statură astfel, față în față, copulând amândoi în gol și Micha întrebă:

— Și cât timp trebuie să faci așa?

Când se sfârși povestea lui Mario, Kitifixul se uscă demult. Însă, fiind foarte obosit în urma nopții nedormite, ceea ce văzuse Mario în oglindă se dovedi a fi o pungă de plastic albă și nicidecum

scrisoarea. Micha trase undița și nu găsi decât o pungă de plastic lipită de radieră, iar din partea claselor de elevi ce se aflau în vizită la turnul de observație, se auziră din nou urale:

— Felicitări, zonistule! Ai câștigat premiul cel mare* o pungă de plastic de dincolo!

Trei săptămâni mai târziu, Mario și Micha fură chemați la Erdmute Loffeling. N-aveau nici cea mai vagă idee care era motivul. Iar asta nu era a bună, mai ales că se mai afla acolo și un tip pe care nu-l știau. Erdmute Loffeling răsfoia o revistă ilustrată de dincolo, scuturând din cap și oftând sau chiar suspinând pe alocuri. Mario și Micha nu pricepură imediat care era motivul pentru care fuseseră chemați să o asiste pe directoare la răsfoirea unei reviste. În cele din urmă străinul se adună, inspiră adânc și spuse chinuit:

— Face parte din neplăcutele îndatoriri ale unui secretar de partid să citească în mod regulat și ce spune dușmanul.

75

HIWI (IV, 1 ti b ni i i J J) *

Făcu o pauză pentru a le lăsa timp să cântărească cu atenție valoarea vorbelor abia rostite și, într-adevăr, Mario arătă înțelegere față de secretarul de partid, făcând următoarea remarcă:

— Da, astea sunt părțile mai neplăcute ale unei meserii de altfel destul de frumoase.

O spuse pe un ton atât de sincer, încât secretarului SED nici nu-i trecu prin cap că Mario ar fi putut-o spune în batjocură. Însă când omul partidului le prezentă revista, înlemniră amândoi. Pricepură imediat despre ce era vorba, iar lui Micha i se făcu frică. În momentul în care-și ridică ochii din revistă și privi spre fața împietrită a Erdmutei Loffeling, i se făcu atât de frică de ea, încât o văzu ca pe un monstru: capul Erdmutei Loffeling părea cu mult mai mare decât și-l amintea Micha.

Nu i se mai întâmplase niciodată să nu se descurce într-o situație dificilă. Nu se mai lăsase păcălit din clasa a treia, când apăruse într-o bună zi directoarea în timpul orei, scrisese VIETNAM pe tablă, iar diriginta îl chemă la tablă chiar pe el. Trebui să arate pe un glob

pământesc unde anume trăiesc copiii care duc o viață deosebit de grea. Bănuind că este din nou vorba despre o acțiune de donare și neavând niciun chef să adune din nou materiale refolosibile, Micha arată spre S.U.A. Ar fi putut Erdmute Loffeling să-l contrazică oare? Să spună: Nu, copiilor din S.U.A. le merge excelent?

— Bine, și mai unde? îl întrebă ea.

— R.F.G., spuse Micha și nici în cazul acesta nu-l putu contrazice.

— Da, și mai unde? întrebă ea din nou.

— Păi, peste tot în capitalism, spuse el.

76

— Dar în Vietnam? îl întrebă Erdmute Loffeling pe Micha cel de nouă anișori.

— Copiilor din Vietnam le merge mult mai bine, veni răspunsul său. Deoarece copiii din Vietnam se bucură că poporul lor neînfricat luptă pentru libertate!

Ceea ce li se ivi în fața ochilor în revista pe care le-o arătă omul partidului era o fotografie din care ei, Mario și Micha, priveau cititorul cu ochii larg deschiși și mâinile întinse a cerșit. Amândoi fuseseră prinși într-o ipostază excelentă, iar fotografia, și așa foarte expresivă, avea ca explicație foto: Neajunsurile din Est – cât timp va mai rezista poporul?

Omul partidului și directoarea îi lăsară pe cei doi să fiarbă puțin, privindu-i lung și dojenitor. Micha își drese glasul, ușor timid, pentru a declara apoi pe un ton foarte sigur pe sine, ba chiar triumfător:

— Poftim dovada!

Și după o scurtă pauză de efect continuă:

— Poftim dovada cât sunt ăștia de mincinoși! Și faptul că recurg la asemenea minciuni ne arată clar cât sunt de terminați. Îmi doresc cât mai multe asemenea minciuni! Cu cât sunt minciunile mai murdare, cu atât mai tare e strâns cu ușa dușmanul!

Micha știa cum trebuie să te porți în asemenea situații. Omul partidului se arată chiar foarte binevoitor la auzul argumentelor lui. Nu era prea îmbucurător faptul că băiatul acesta le făcea reclamă proastă, însă analiza să-jos pălăria! Cu cât mai murdare minciunile, cu

atât mai strâns cu ușa dușmanul Er-mute Loffeling dezaproabă comparația, însă Micha era de neoprit:

77

— Când minciunile sunt cele mai murdare, atunci dușmanul e cel mai tare strâns cu ușa!

Omul partidului începu să se gândească la viitorul lui Micha – chiar și Karl Eduard von Schnitz-ler avea să iasă la pensie o dată și o dată. Așa că Micha fu condamnat la un discurs cu armoniosul titlu Minciuna, dușmanul și lupta de clasă, în care urma să analizeze situația prin prisma a ceea ce se întâmplase, ajungând apoi la o morală generală.

Micha reușise deci și de data aceasta să întoarcă povestea în stilul său. Omul partidului închise revista cu fotografia acuzatoare, ba chiar făcu un semn prietenos cu capul în direcția lui Micha, când Mario se trezi spunând cu încăpățănare:

— Foamea de libertate este mai mare decât foamea de pâine! Sartre a spus-o! Sau Mahatma Gandhi? Sau foamea de drepturile omului?

Mario era puțin confuz din cauza emoțiilor, însă știa exact ce vrea: să recunoască deschis că este de partea a tot ceea ce era blestemat – Sartre și Gandhi, libertate și drepturile omului. Aceste patru cuvinte erau atât de blestemate încât Mario nici n-ar fi trebuit să le cunoască, cu atât mai puțin să le rostească. Micha făcu o încercare de a evita catastrofa, susținând că Mario se referea desigur la așa-zisa libertate și la așa-zisele drepturi ale omului. Degeaba. Omul partidului se întoarse spre Micha și spuse:

— Dacă așa-zisul tău prieten nu-și vine în așa-zisa fire, va zbura așa-zis afară!

— N-am chef să-mi vin în așa-zisa fire! urlă Mario la el.

La scurt timp după aceea apăru un nou cuvânt în vocabularul lor, un cuvânt de care nu auzise ni

78

meni: exmatriculare. Nici măcar Briile nu auzise de el. Însă cu toții îi pricepură imediat sensul. Nici unuia nu-i trecu prin cap să

folosească acest cuvânt. Suna atât de necruțător și de rece. Suna ca ceva căruia nu i te puteai opune.

Briile nu fu în stare să-i spună lui Mario că tocmai dăduse peste o facultate pe care o considera absolut nonpolitică. Abia după câteva săptămâmi îndrăzni să-l întrebe pe Mario dacă facultatea de stomatologie i se pare a avea vreo legătură cu politica Mario se gândi două secunde, apoi îi dădu dreptate: stomatologia nu avea legătură cu politica

— Dar chiar ai chef să meșterești în gura oamenilor doar ca să ai liniștea ta?

Existențialista îl consolă pe Mario în felul ei, ascultară din nou o seară întreagă Non, je ne regrette rien.

— Știi ce spune? îl întreabă. Spune: nu, nu regret nimic.

Iar uneori îi spunea că oamenii importanți au fost dintotdeauna dați afară din școală. Mario găsea că o asemenea exmatriculare nu prea făcea din el un om important, însă existențialista îl contrazise:

— Este totuși un început.

Și avea dreptate. Pentru Mario începu cea mai frumoasă perioadă a vieții sale. Își putea permite, în fiecare zi, să tragă un pumn deșteptătorului și să doarmă mai departe, avea o prietenă și nimeni nu-i dicta nimic. E adevărat că existențialiștii nu permit niciodată să li se dicteze, însă Mario nu avea nici măcar pe cineva care să încerce să-i dicteze. Mario și existențialista de veniră o pereche de vis. Făceau tot ceea ce alții doar visau să facă. Când era frumos

79

afară mergeau la scăldat, iar când era urât se băteau cu perne. Uneori, la micul dejun, se hrăneau reciproc cu ochii închiși și nu mergeau niciodată singuri la culcare, nici măcar la duș nu mergeau singuri! Iar uneori spuneau: așa trebuie să fi fost în rai. Citeau mult și discutau despre Biblie și despre celelalte religii ale lumii (cel mai mare punctaj primindu-l budismul), despre Sigmund Freud, Friedrich Nietzsche, Leo Troțki și Rudolf Steiner (cel mai mare punctaj primindu-l Jean-Paul Sartre). Făceau experimente culinare, inventând rețete noi, preparându-și singuri pâinea sau pur și simplu postind.

Existențialista se mdrăgostise de ideea de a se retrage în singurătatea Brandenburgului pentru a-și petrece timpul filozofând și citind. Dorea să se ascundă într-un butoi precum Diogene, o vară întreagă. Așa că într-o noapte, rostogoli butoiul în secret, pe Tiefenstrafie, strada prin care era aprovizionată piața din Berlin. Ca început al șederii ei în butoi își alege zilele de Rusalii, ca să scape de festivalul pentru tineret care avea loc în Berlin. Se cațără în butoi, pe marginea lacului Stechlin, cu un teanc mare de cărți, o mulțime de filosofi și Wilhelm Tell de Schiller. Însă după numai patru ore se plictisi să mai stea în butoi, deoarece i se părea prea incomod.

— Dacă aș fi vrut ceva de la Alexandru cel Mare, nu i-aș fi spus „Dă-te din lumină”, ci „Dă-mi o pernă sub fund”!

Astfel Mario și existențialista se întoarseră la Berlin, unde aflară ce-au pierdut. În timpul festivalului pentru tineret se petrecuse un incident despre care avea să se vorbească multă vreme pe Aleea Soarelui.

O

Avanii popelo

Oaspeții încartiruiți la familia Kuppisch, care urmau să doarmă pe cele două saltele gonflabile pe care doamna Kuppisch le împrumutase de la vecinul ei de la Stasi, erau doi saxoni de lângă Dresda: „der Olaf” și „der Udo”. Obişnuiau să pună în fața fiecărui nume articolul hotărât. Până când familia Kuppisch să își dea seama de acest lucru, crezură cu toții că pe prietena lui Udo o cheamă Dia-na, deși o chema Jana; Olaf și Udo îi spuneau mereu „die Jana”. Cei doi erau cam săraci cu duhul, poate și din cauza faptului că proveneau din „Tal der Ahnungslosen” 1, acea zonă în care nu se prindea niciun post TV din Germania de Vest. Când Olaf și Udo văzură că zidul trece direct prin fața ferestrei, întrebară dacă dincolo de zid se afla Berlinul de Vest și doamna Kuppisch le răspunse oftând:

— Da, din păcate.

Olaf și Udo rămaseră cu gura căscată de uimire, până când unul dintre ei spuse:

— Noi nu putem să trăim așa, viața asta mereu în pericol.

1 Valea celor care n-au habar (n t).

81

PK „” WT

Iar celălalt fu de părere că la criminalitatea de dincolo se poate rătați foarte ușor câte un glonte. Doamna Kuppisch oftă din nou:

— Se obișnuiește omul și cu asta!

Nu avea chef să le explice celor doi cum stau lucrurile în realitate. Însă poate dacă s-ar fi ocupat puțin de ei, nu s-ar fi ajuns la incidentul nocturn de la graniță, în care Olaf și Udo încurcară întreaga circulație spre Berlinul de Vest. După incident, fu invitată toată familia Kuppisch la prefectura de poliție în scopul „clarificării situației”.

— Să nu-mi îndruge ei mie povești! spuse domnul Kuppisch furios când își primi citația. Aici e mâna celor de la Stasi!

Doamna Kuppisch era cu nervii la pământ:

— I-am adus în casa mea pentru ca Micha să poată merge la Rotes Kloster! susținea ea încontinuu. De unde era să știu că...

Nu, nimeni nu avea de unde să știe că Olaf și Udo aveau de gând să pornească revoluția comunistă pe plan mondial. Își propuseră să facă agitație printre șoferii mașinilor din Vest ce traversau pe la punctul de frontieră din Alea Soarelui, pentru ca aceștia, plini de entuziasm socialist, să facă o revoluție în Berlinul de Vest. Olaf și Udo erau atât de convinși de reușita acțiunii lor, încât chiar pariaseră pe douăzeci de mărci că în decursul a zece zile comunismul va învinge în toate colțurile lumii. Problema era că toate acestea fuseseră plănuite undeva între unu virgulă doi și unu virgulă șase alcoolemie. Olaf și Udo stăteau împreună cu delegații regionali în parc, golind sticle și discutând mai întâi despre politică în general și în cele din urmă despre șansele reușitei unei revoluții mondiale a comunismului.

— Când salariații vor ști cum e la noi în realitate...

— ...se vor ridica cu toții împotriva regimului de exploatare! strigară Olaf și Udo.

După ce primul începu să se bâlbâie, iar celălalt să se uite cruciș, se deplasară amândoi spre punctul de trecere din Alea Soarelui și începură să oprească Mercedesuri elegante, poftindu-i pe șoferi să

coboare și făcând ceea ce-și închipuiau ei a fi agitație: le ridicară în slăvi celor veniți din Vest binecuvântările socialismului:

— ÎNVĂȚĂMÂNT GRATUIT!

— ASISTENȚĂ MEDICALĂ GRATUITĂ

— PREȚURI STABILE!

La un moment dat, situația li se părea chiar și lor puțin bizară și erau pe punctul de a renunța. Însă în momentul în care sloganul lui Olaf «CHIRII MICI!» fu cu obrăznicie completat de către șoferul unui Mercedes cu «În locuințe și mai mici!», cei doi trecură la acțiune. Toți cei care doreau de-acum să traverseze înapoi spre Vest fură obligați să cânte cântece revoluționare. Olaf cânta cu voce tare, dirijând cu răbdare, în timp ce Udo prindea stegulețe de hârtie în steluțele de Mercedes. Înspre miezul nopții reușiseră să convingă un cor de vreo zece persoane din Berlinul de Vest să cânte cu vitejie Avanti Popolo2, fluturând în același timp stegulețe RDG-iste. Însă când, după cântecul de luptă, Olaf începu să le mai și vorbească despre marea revoluție, unul dintre ei îi tăie discursul:

2 Cântec muncitoresc italian (n.t.)

83

— Oameni buni, eu tare apreciez revoluția asta a voastră, dar de când am văzut aprozarul ăla de la colț, mi-a cam scăzut avântul revoluționar. Da, știu, aveți zarzavat de supă tot timpul anului. Nemaipomenit!

La scurt timp își făcură apariția doi sanitari ca-re-i băgară pe Olaf și pe Udo în cămăși de forță și-i duseră de-acolo.

Incidentul avu, ca întotdeauna, și o continuare. Familia Kuppisch primi citație la prefectura de poliție pentru o „clarificare a situației”, însă nu li se găsi nicio vină, în ciuda faptului că Olaf și Udo erau oaspeții lor. Doamna Kuppisch putu să viseze în continuare la șansele lui Micha de a ajunge la Rotes Klos-ter. Însă omul partidului, cel care-l dăduse afară din școală pe Mario, dori să arate „oamenilor noștri din Aleea Soarelui”, că asemenea incidente nu trec neobservate. Și astfel aprozarul de la colț primi o aprovizionare deosebită. Secretarul de partid realizase că primul și ultimul lucru pe care-l vede

un cetățean de dincolo, venit în RDG, este un aprozar cu ofertă tristă. Zarzavat de supă tot timpul anului. Batjocura aceasta îl determinase de fapt să acționeze.

Trebuia să existe și în Est un aprozar ca cele din Vest, și pe deasupra și mai ieftin. Omul partidului se ocupă el însuși de acest lucru și anume cu un asemenea avânt, că nici nu mai apuca să citească publicațiile dușmanului. În câteva săptămâni, bătrânul aprozar avu cea mai extraordinară ofertă. Se întâmplă însă ceva la care nu se așteptase nimeni. Vorba se duse repede că la capătul mai scurt al Aleii Soarelui se află un aprozar deosebit de bine aprovizionat. Totul merse de la sine, pentru că devenise aproape

84

un fel de formulă de salut ca la afirmația „Am fost la cumpărături” să întrebi automat „Și? Au băgat ceva?”. După nu foarte mult timp aprozarul din Aleea Soarelui deveni de-a dreptul renumit, aproape legendar. Se formă o coadă permanentă, care se făcu din ce în ce mai lungă. Așa că primul și ultimul lucru pe care-l vedeau acum vizitatorii de dincolo veniți în RDG era o coadă foarte, foarte lungă... Nu, nu așa își imaginase lucrurile secretarul de partid. Dădu ordin ca aprozarul să se închidă și căzu pe gânduri, căutând articole care să se găsească exclusiv în RDG. Așa ceva, găsi el, trebuia să se vândă la aprozar, în visurile sale cel mai îndrăznește secretarul de partid vedea deja mulți, mulți cetățeni din Vest stând la coadă în fața aprozarului. În cele din urmă îi veni ideea salvatoare, însă n-o divulgă nimănui.

Magazinul fu renovat, vitrinele acoperite cu bucăți mari de materiale și nimeni din Aleea Soarelui nu știa ce urma să se vândă în aprozar. Firește că apăruseră o mulțime de zvonuri. Un magazin în care se vindeau articole care nu se găseau dincolo – ce fel de magazin putea fi? În cele din urmă se impuse zvonul conform căruia în magazin urmau să se comercializeze numai bunuri de export: chitare, suveniruri de Crăciun, bere Wernesgriiner...

La deschiderea magazinului, Aleea Soarelui era ticsită de oameni plini de speranțe și cu multe economii prin buzunare – când în sfârșit căzură la pământ materialele din vitrină, nu zăriră în fața

ochilor decât steaguri roșii, stegulețe RDG-iste, portrete cu Honecker, garoafe de plastic, cămăși FDJ, tobe pentru pionieri și embleme – în toate mărimile și sub

85

Aiul!

toate formele. În aceeași zi, se înregistrară șapte cereri de emigrare.

— Mereu se oprește apa și nu găsești nimic de cumpărat în afară de mizeriile alea roșii, bombăni unul dintre cei care făcuseră cerere și care, la fel ca și domnul Kuppsch, era vatman.

Și totuși magazinul avu vânzare bună, în special în ultimii ani, în care cei veniți din Vest erau obligați să schimbe o sumă de bani atât de mare, încât le era imposibil să-și cheltuie toate mărcile est-germane. Astfel că mulți profitau de această ultimă ocazie de a scăpa de bani, cumpărându-și steguiete de hârtie și alte asemenea prostii ciudate. Aprozăreasa trase și ea foloase:

— De trei douăzeci vă mai pot da încă o sută de steguiete! Nu, o cămașă FDJ costă opt cincizeci, dar dacă nu aveți destul, puteți completa cu mărci vest-germane.

Mărcile vest-germane și le ținea pentru sine, iar restul îl completa din propriul buzunar. Făcea în medie aproximativ zece mărci vest-germane pe zi, iar într-o lună și într-un an se aduna o sumă frumușică. Aprozăreasa deveni o Grande Dame în Aleea Soarelui, mirosea a parfumuri franțuzești, se farda precum zâna zânelor și nu mai umbla decât cu eșarfe de mătase pe umeri. Știa că era o partidă bună, pentru că cei care o peșteau erau și cei care își permiteau să cumpere de la Shop scule de la firma Black & Decker. Avea în continuare o figură de precupeață, vindea steguiete de hârtie și poze cu Honecker, dar servea la tejghea de parcă ar fi fost vânzătoare în cel mai rafinat magazin de bijuterii. Și ceea ce nimeni nu-și putea explica era că, deși magazinul era plin

86

de steaguri, embleme și cravate de pionieri, oamenii de la capătul mai scurt al Aleii Soarelui îl numeau tot aprozar, iar ea rămase

pentru ei aprozăreasa.

Astăzi, domnul Kuppisch afirmă uneori că „Vremurile comuniste erau ca tragerile la tir dintr-un bâlci, unde fiecare tragere nimerea pe alături”, iar pentru a explica ce dorește să spună cu aceasta, povestește mereu de aprozarul de pe Aleea Soarelui. A fost odată ca niciodată o familie Kuppisch care a adus în casă spre încartiruire doi oaspeți din să-xonia, pentru a-i asigura lui Micha drumul spre Ro-tes Kloster.

m

Cu inima plina în ziua în care familia Kuppisch se prezentase pentru „clarificarea situației” la prefectura poliției, Micha fu ultimul membru al familiei eliberat. Era prima sa arestare – deși nu fusese cu adevărat arestat. În timp ce se îndrepta de la stația de metrou Baumschulenweg spre Aleea Soarelui, nu-și dori decât să o întâlnească pe Miriam, însă din păcate lucrurile nu se potriviră de data asta. Micha mergea de multe ori cu Miriam pe Baumschulenstrafie în jos, de la metrou până pe Aleea Soarelui. Își propunea mereu să meargă cât mai încet, pentru a petrece mai mult timp cu ea, însă de fiecare dată era atât de emoționat și de exaltat, că nu reușea să se plimbe liniștit alături de ea. Și își mai dorea ca măcar o dată să-l legitimeze sectoristul în prezența lui Miriam, pentru ca să poată vedea și ea către ce parte a legii tinde el. Însă sectoristul îl lăsa în pace tocmai când era cu Miriam. Din fericire, nu se întâmplă nici ca vreun AWO să se apropie deodată și să i-o răpească. Când Micha și Miriam ajungeau acolo unde Aleea Soarelui se întâlnește cu Baumschulen-strafie, se despărțeau; el o lua pe partea cu numere pare, ea pe cea cu numere impare.

88

În timpul acestor întâlniri întâmplătoare, Micha nu reuși niciodată să afle dacă scrisoarea de dragoste, care se afla încă pe fâșia morții, era de la Miriam. N-avea idee cum ar putea să dea de capăt acestui lucru fără a se face de râs. Sigur că Micha încă mai spera la sărutul promis; îl aștepta ca pe o ploaie în deșert. Într-o zi când se întâlnește în drum spre casă, Micha crezu că a sosit momentul. Era ultima zi de școală înaintea vacanței de vară și fiecare avea să plece, Micha la Marea Baltică, Miriam în munții Ta-tra. Pe Miriam o umflă

râsul – cu un an în urmă fusese ea la Marea Baltică și Micha în munții Tatra. Era o seară plăcută, de vară, vântul adia blând și totul părea foarte liniștit în jur. Când ajunseră în punctul în care drumurile lor se despărteau, Miriam păru din nou că nici nu se gândește să-l sărute.

— Mi-ai promis ceva mai de mult, se plânse Micha.

— Da, spuse ea calmă. Dar am spus „într-o bună zi”. Micha înghiți în sec.

— Păi așa pot să stau până la sfântu așteaptă! spuse el cu disperare în glas.

— Ei și? întrebă ea, blândă ca o mieluşică. În cazul ăsta vei avea întotdeauna ceva care să te bucure. Dacă știi că într-o bună zi te voi săruta, nu vei mai fi trist niciodată.

Și plecă spre casă. Micha se gândi toată vara la această afirmație și găsi că o subapreciasse pe Miriam. Asemeni tuturor celorlalți, care credeau despre ea că este naivă, doar pentru faptul că era frumoasă. Dacă știi că într-o bună zi te voi săruta, nu vei mai fi trist niciodată. Cine este în stare să spună așa ceva cu siguranță că înțelege ceva din așteptare, dor și speranță – adică lucrurile cu care ne petrecem cea

89

mai mare parte din timp. Micha realizează că, pentru a conta în ochii lui Miriam, trebuia să devină mai matur. Își aminti că nu se simțise niciodată atât de matur, de copt și de masculin ca în seara balului. Deodată i se păru foarte infantil gândul că dorise să-și crească respectul, lăsându-se legitimat de sectorist sau insistând asupra sărutului promis. Sau prefăcându-se a fi altceva decât era. Bănuî că, pentru acel sărut promis de Miriam, trebuia să se maturizeze. Nu știa exact în ce consta acest lucru, dar știa precis că nu e ușor și că nu avea să se întâmple de la o zi la alta. Însă după cum spunea Miriam: va avea întotdeauna ceva de care să se bucure. Și chiar se bucura.

Cel mai fraier lustragiu de cizme rusești din stepa Asiei într-o bună zi, pe când Heinz trecea din nou spre Est, grănicerul îl conduse cu un gest familiar spre lămă albă ce marca granița. Era proaspăt vopsită și grănicerul îi dezvălui în șoaptă că noua dungă se află acum cu zece centimetri mai spre Vest. Calculase deja că, dacă se revopsea dunga o

dată la doi ani și era mereu mutată cu zece centimetri mai spre Vest, Europa de Est ar ajunge în șaptezeci de milioane de ani până la coasta Atlanticului:

— ...și dacă înnoim linia în fiecare an, durata se reduce la jumătate.

Heinz nu știu ce să-i spună, nici măcar atunci când grănicerul îl încuraja:

— Nu vă fie teamă, vă scoatem noi de-acolo!

Noi n-aveam pașapoarte, trebuia să ne prezentăm în fața grănicerului din Est cu buletinul de identitate și cu un petic de hârtie, care se numea „anexă de călătorie fără viză”. Majoritatea primea această hârtie, nu însă toți. Existențialista, de exemplu, fusese prinsă, la Târgul de carte de la Leipzig, în timp ce fura o carte cu eseuri de Simone de Beauvoir, editată într-o colecție din Vest. Era un posibil motiv pen

91

tru faptul că vara următoare nu avu voie să iasă din țară. Lucru tare tâmpit pentru Mario, deoarece își tăiasse părul special în acest scop, după ce auzise că pletșilor nu li se permite să călătorească nici măcar în blocul estic. Cu alte cuvinte, el își primise actele necesare, însă ea nu, și-n afară de asta, frizura lui era din nou o catastrofă.

A fost o vreme în care actualul Sabine era alpinist. Se numea Lutz. Avea propriile sale metode de trecere a granițelor, fără a aștepta șaptezeci de milioane de ani sau măcar jumătate. Iar cu ocazia pregătirii rucsacului pentru o excursie în Siberia, pe care Lutz și Sabine intenționau s-o facă împreună, familia Kuppisch plus unchiul Heinz avură onoarea să asculte un discurs ținut de Lutz pe tema modului său de a călători fără pașaport. Domnul Kuppisch era convins că nu vor ajunge nici până în Uniunea Sovietică, cu atât mai puțin în Siberia – acolo nu puteai ajunge decât prin excursie organizată, cu grupa, adică în grup organizat. Chiar și simpla noțiune de turism individual era o blasfemie pentru ruși.

— Poți să scrii la petiții până te plictisești! Lutz își dădu ochii peste cap și spuse un singur lucru, însă îl rosti pe un ton conspirativ, ca

pe o formulă magică:

— Viză de tranzit!

Și, după o pauză de efect, continuă:

— Și o dată intrat, ești bun intrat. Heinz își flutură pașaportul cu mândrie:

— Cu ăsta pot să mă duc oriunde poftesc, un om liber într-o lume liberă!

Lutz pufni cu dispreț – găsea că pașapoartele sunt o metodă cam demodată. Sabine îi anunță cu mândrie că Lutz fusese și în Mongolia, ba chiar și în China! Doamna Kuppisch, de obicei precauția în persoană, găsi povestea tare interesantă și ceru explicații detaliate. Iar Lutz era foarte bucuros să-și poată expune în sfârșit metodele în fața unui public: Când pleca undeva, își lua întotdeauna toate permisele cu el, în ideea că, văzând atâtea permise, grănicerii vor tinde a crede că nu poate fi nimic în neregulă, în afară de buletinul de identitate avea nevoie de permis SV1 (în care își lipea poza, astfel încât arăta aproape ca un pașaport), livretul militar, în care era fotografiat în uniformă, ceea ce-i dădea un aspect oarecum oficial, și chiar și legitimația de pionier. După ce prezenta buletinul de identitate, permisul SV, ba chiar și livretul militar și tot nu era lăsat să treacă, își scotea cu un ultim gest, plin de importanță, legitimația de pionier:

— Ah, pe aceasta doreai s-o vedeți! Ce bine că o am la mine!

— Și așa ai ajuns până în Mongolia? Îl întrebă doamna Kuppisch.

— Nu, răspunse Lutz, pentru Mongolia ai nevoie de invitație.

Invitația ți-o puteai scrie singur, le explică Lutz, însă pentru a-i conferi invitației pe care și-o făcuse cu mâna lui un aspect oficial, pusese o monedă mongolă sub hârtie și trecuse cu un creion ușor pe deasupra ei, până când pe invitație apăruse stema statului mangol în chip de siglă. Se cerea o „invitație legalizată”, iar unde-i un act oficial, își spuse Lutz, apare și o siglă. Moneda, o monedă de 5 tugrik, o

Sozialversicherung, asigurare socială (n t)

93

Ifjir, 1

1 <. „I

pescuise din Neptunbrunnen, o fântână în care turiști din toate colțurile lumii obișnuiau să arunce mărunțiș. Timp de două luni, Lutz mersese săptămânal până la Neptunbrunnen și, cu picioarele în apă până la glezne, căutase monede mongole – până când într-o bună zi un mongolez aruncă o monedă de 5 tu-grik în apa din Neptunbrunnen. Apoi se prezentă cu invitația în fața autorităților, care habar n-aveau cum arată stema Mongoliei, și își primi actele. În anul următor intenționa să plece și prietenul său în Mongolia și, mulțumită unor cunoștințe pe care și le făcuse Lutz acolo, făcuseră rost și de o invitație adevărată, cu o siglă adevărată, de la un oficiu mongolez adevărat.

— Păi e super! sări Sabine. Înseamnă că acum avem de unde să facem rost de invitații, dacă are de gând vreunul din noi să plece acolo.

— Ba nu, o contrazise Lutz, că nu merge.

Când se duse să-și ridice actele de plecare, prietenul lui Lutz nu primi hârtiile pe motiv că sigla nu corespundea.

— Pentru invitație aveți nevoie de cealaltă siglă, i se spuse și i se arătă sigla corectă.

Prietenul lui Lutz rămase cu gura căscată: documentul exemplificator era chiar invitația lui Lutz, din urmă cu un an.

— Și nu mai am nici moneda de 5 tugrik, spuse Lutz. Deci putem să ne luăm adio de la Mongolia.

Doamna Kuppisch părea și mai curioasă să afle cum reușise Lutz să ajungă până în China.

— În China a fost tare greu, începu Lutz.

O jumătate de zi nu făcuse decât să țină sub observație un punct de trecere a frontierei sovietice. În

94

timpul acesta îi sărise în ochi unul dintre soldați, probabil cel mai fraier, din moment ce trebuia să curețe cizmele tuturor celorlalți: cincizeci de perechi de cizme soldățești rusești așezate în fața barăcii. În rest, nu se prea întâmpla nimic pe-acolo, prin stepa Asiei. O dată la două ore mai trecea câte o mașină. Lutz așteptase până veni și rândul fraierului la controlul de pașapoarte. Bineînțeles că Lutz nu avea toate hârtiile, iar fraierul, după ce răsfoi de câteva ori printre hârtii, se

decise să nu-i dea voie să treacă. Însă Lutz făcu un asemenea scandal, încât cazul trebui rezolvat de superiorii fraierului – care firește că nu-i ținură partea fraierului, pentru că un fraier nu poate avea dreptate din principiu. Așa că, în timp ce Lutz traversa granița spre China, fraierul fu trecut la curățarea latrinelor.

Doamna Kuppisch dori să mai afle de la Lutz cum ar proceda dacă ar trebui să treacă granița din fața casei lor.

— Nicio șansă, spuse Lutz. Absolut niciuna.

Zidul acesta nu putea decât să te întristeze și să te deprime, mai ales dacă nici măcar persoana care ajunsese până în Mongolia și în China nu avea nicio soluție.

Doamna Kuppisch credea însă într-o șansă – în șansa ei. Pentru că cea care găsisese pașaportul Hellenei Rumpel era chiar ea și de-atunci se pusese pe treabă. Dorea să arate la fel ca posesoarea pașaportului, Hélène Rumpel. Și, sub identitatea Hellenei Rumpel, să treacă de barieră. Hélène Rumpel era cu douăzeci de ani mai bătrână decât doamna Kup

95

pisch – problemă pe care doamna Kuppisch o rezolvase cu ajutorul trusei de machiaj. Mai mult, avea haine și pantofi de dincolo, iar în geantă își pusese un pachet început de Kukident² și un bilet nefolosit de autobuz din Berlinul de Vest. Până și semnătura Hellenei Rumpel și-o însușise de parcă ar fi fost a ei. Într-una din seri ieși din casă pentru a trece punctul de control, sub protecția amurgului și sub numele de Hélène Rumpel. Temătoare cum era, observă mai întâi de la o distanță sigură ce se petrecea la punctul de trecere Zări un cuplu care se îndrepta să treacă spre Berlinul de Vest și, când îi văzu cât de degajați și de siguri pe sine sunt, cât de tare vorbesc și râd și cât de ample le sunt gesturile, își dădu seama că, pentru a trece drept o persoană de dincolo, avea nevoie de mai mult decât un pașaport, pantofi, haine și un pachet de Kukident. Și știa că nu va fi niciodată asemeni lor. Și că, într-adevăr, nu are nicio șansă de a trece granița din fața casei

Doamna Kuppisch se îndreptă spre casă. Ce-ar mai fi putut face?

Însă nu se simți ridicolă din cauză că se temuse știa oricum că nu face parte dintre vitejii acestei lumi. Și, pentru că nu mai avea niciun motiv să se mai prefacă a fi mai bătrână, deveni din nou ea însăși. Ajunsă acasă, puse imediat mâna pe trusa de machiaj. Domnului Kuppisch aproape că nu-i veni să-și creadă ochilor, când păși în casă. Soția sa arăta mai bine ca oricând – cel puțin asta fu părerea celor care o văzură în prima săptămână imediat după întinerire. Nimeni nu-și putea explica fenomenul. Micha o suspectă de un amant secret, Sabine de o nouă coafeză, iar Heinz văzu în asta simptomele unui cancer de plămâni, căci se știe că bolnavii devin dintr-odată mai optimiști când li se apropie sfârșitul.

2 Pastile efervescente pentru curățat proteza (n.t.)

Je faime

Existențialista, care nu avea voie să părăsească țara din cauza volumului de Simone de Beauvoir de la Târgul de carte de la Leipzig, plecă cu Mario la Marea Baltică. Acolo întâlniră un astmatic, din Sandersdorf, care le făcu cunoștință cu un medicament numai bun pentru a-l experimenta ca drog. Mario și existențialista îl botezară „Iarba de astmatici Halle”. Treaba respectivă se găsea la farmacie. Trebuia doar amestecată cu Cola și băută dintr-o înghițitură. Astmaticul din Sandersdorf le mai povesti și despre o uzină chimică din Sandersdorf, care colora ceața dimineții în galben. Mario și existențialista erau de-a dreptul entuziasmați: dacă un drog te putea face să vezi ceață galbenă dimineața, atunci acesta era drogul pe care intenționau să-l ia.

Ajunși înapoi în Leipziger Strafe, Mario și existențialista s-au gândit să încerce Iarba de astmatici Halle. Efectul întrecu orice așteptări.

— Parcă plutesc prin vată! strigă Mario amețit.

Existențialista îi zâmbi visătoare, murmurând cân-tece pentru copii pe care le numea Linderlieder¹. Efect

1 Joc de cuvinte, Kinderlieder = cântece pentru copii, Linderlieder = cântece calmante, sedative («t).

tul ținu exact două ore, apoi începu etapa de suferință. Gura li se uscase de tot. Simțeau nevoia să bea ceva, dar frigiderul era gol. Și taman acum se oprise și apa. Ar fi trebuit să-și dea seama în momentul în care au observat că nu se mai umple rezervorul de la toaletă. Setea deveni din ce în ce mai cumplită. În plus, mai și orbiră – e drept, doar pentru câteva ore, dar asta-i împiedica să meargă să cumpere apă. Singura urmă de apă din toată casa era o înghițitură mică, rămasă în chiuvetă.

— E scârboasă, dar are un gust minunat, spuse existențialista.

Se aflau încă în stare de orbecăială când apăru deodată și Micha. Era din nou vorba despre scrisoarea lui de dragoste, povestea asta nu-i dădea pace. Avea de gând să facă un tunel cu o sapă mică din metal, pe sub zid, suficient de mare încât să-i încapă brațul prin el. Cei doi urmau să-l ajute, să-i țină de șase.

— Am orbit, nu vezi? Cum vrei să-ți ținem de șase? îl întrebă Mario.

Micha se uită în ochii celor doi și se sperie: nu li se mai vedea decât pupila, ochii lor nu mai aveau iris.

— Drogul ăsta v-a transformat în monștri! strigă Micha.

Firește că existențialista dorea să știe și ea despre ce scrisoare era vorba și Micha îi istorisi întreaga poveste despre Miriam, simțindu-se precum omul care caută soluția problemei confesându-se unei bătrâne înțelepte și nevăzătoare. Și atunci existențialista avu ideea de a da o petrecere, într-o zi în care părinții lui Mario să fie plecați. Iar Micha nu trebuia decât să aștepte să se pună piesa Je faime, pentru a o privi apoi pe Miriam adânc în ochi.

99

fi

L. I Jd» „ kl «i-bfe

!

— Restul este atât de simplu, încât nici n-are sens să-ți bați capul cu asta.

La auzul acestei idei, Micha se enervă cumplit:

— Dar ea e o fată deosebită pe care n-o poți convinge atât de

ușor, cu atât mai puțin așa, la comandă, sau la fel ca pe celelalte! Are ceva atât de... de misterios! Când citesc o carte, mă gândesc la ea, când aud un cântec, mă gândesc la ea...

— Micha, Je faime ajută întotdeauna! spuse Mario (vorbind din experiență).

Existențialista își aruncă privirea oarbă în gol și spuse radiind:

— Așa e, văd asta foarte limpede!

Dacă Mario și Micha ar fi avut măcar cea mai mică urmă de bănuială la ce fiasco va duce ideea existențialistei, n-ar mai fi dat în viața lor vreo petrecere. După petrecere, nu se mai știa care a ieșit mai prost din toată afacerea; unii erau de părere că lucrurile care s-au întâmplat l-au afectat în special pe Mario, alții susțineau că a fost mult mai catastrofal pentru Micha. Însă înainte de asta, n-a bănuit desigur nimeni că petrecerea se va sfârși într-un dezastru total și astfel se organizează o petrecere cu adevărat mare, poate chiar cea mai mare care s-a ținut vreodată la capătul mai scurt al Aleii Soarelui. Pentru că, în afară de Micha, Mario și existențialista, nu veniră numai Briile, Grasu și Wuschel, ci și Sabine, care-și schimbase din nou actualul. De data aceasta era vorba despre un student la Teologie, care era foarte la modă pe-atunci. Veniră și cei doi dansatori poponari de la școala de dans, iar Wuschel îi depistase și pe Franki cel tatuat, mare admirator Rolling Stones, pe ghinionistul Bergmann, pe Kante, vânzătorul de discuri.

100

ba chiar și pe hipiotul din Strausberg. Existențialista îi invitase pe toți avangardiștii cunoscuți din scena underground. Venise și Șrapnel și chiar și astmaticul din Sandersdorf. Cu toții își aduseseră și prietenii. La tuia ca asta Mario chiar nu se așteptase. Cu cât soseau mai mulți invitați, cu atât începea t>a se teamă mai mult pentru instrumentele istorice vechi de patru secole, ale tatălui său. În toată casa găseai agățate, așezate sau montate vechi instrumente pe care tatăl lui Mario le strângea încă din tinerețe. Hipiotul din Strausberg fu primul care luă de pe perete o mandolină ce data din secolul al XVII-lea și, după ce consideră că „Moșule, chestia asta trebuie acordată pentru

blues”, începu să acordeze instrumentul.

Mario nu-l observase, pentru că se afla în bucătărie discutând cu prietena sa existențialistă și cu cei doi dansatori poponari despre posibilitatea de a înființa în interiorul RDG-ului o republică autonomă împotriva regimului.

— Fiecare să aibă voie să cumpere două mii de metri pătrați de pământ! spuse unul dintre cei doi.

Existențialista fu de părere că, dacă s-ar găsi în secret mulți, mulți oameni pentru a cumpăra mai întâi teren și apoi pentru a se uni în regiuni rebele... Ideea o entuziasma, însă Mario nu credea în așa ceva, motiv care o cam enervă:

— Existențialismul e o filosofie de genul așa-cred-eu-și-așa-voi-face și nu una de tip nu știu-dacă-merge-și-mai-bine-renunț!

La rândul ei, Sabine fu și ea lămurită de niște lucruri, după ce Johannes, teologul ei, îi întinse un pahar de vin și ea îi răspunse cu un „Amin!” prietenos.

101

Johannes încercă să-i explice ceva ce de mult avea de gând să-i spună, și anume că „amin” nu înseamnă „mulțumesc” și „aleluia” nu înseamnă „bună ziua”, în imediata apropiere se băteau cărțile de Skat, la modul propriu. Kante, Franki și Grasu așezaseră, în lipsa unei mese, o tobă veche între ei și începuseră să joace cărți. Mâinile câștigate, aruncate pe tobă, răsunau cu putere, numai Mario nu auzea nimic pentru că deja se înfierbântase pentru ideea cu pământul.

— Trebuie să afle toți și totuși să rămână un secret! exclamă el cu glas ridicat și nimeni nu-l întrebă cum avea de gând să facă asta.

Grasu se transformase în cântăreț de blues, ex-primându-și observațiile în versuri pe care le cânta pe melodia Little Red Rooster, în timp ce hipiotul din Strausberg îl acompania cu acordurile mi, la și sol, la mandolina din secolul al XVII-lea:

— Sticle goale aruncă frații;

Ce-i aici nu vrei să știi.

Vecinii cheamă sticleții.

Oare cineva plăti...

Vecinii nu chemaseră sticleții, dar rimau cu „frații”, însă faptul că erau aruncate sticle goale pe fereastră era foarte adevărat.

Micha se plimbase toată seara dintr-o cameră în cealaltă, enervându-i pe ceilalți. Miriam nu venise. Mai vine? Sau poate nu? Fiecare știa prin ce trecea Micha și-i tot turnau în pahar: „Bea, că te ajută!” sau „Bea, că te calmează!” sau „Bea, ca să fii mai relaxat!”, în felul acesta Micha se îmbată primul – și era pentru prima oară în viață! Neliniștea i se risipi, deși Miriam nu venise.

102

Mai târziu, unul dintre prietenii existențialistei ținu un happening pe balcon: despacheta un tort cu cremă, se desfăcu la șliț și urină pe tort. Wuschel dădu buzna în bucătărie extrem de scârbit încercând să le întrerupă discuția despre achiziționarea terenurilor, însă existențialista îl liniști:

— Așa-i printre artiști, băi, e underground, trebuie să te obișnuiești cu asta. Anul trecut avea o perioadă în care spunea tot ce spuneam eu, cuvânt cu cuvânt. Și asta te pune pe gânduri, pe bune, începi să te gândești la ce-ți iese pe gură! Asta-i arta!

Și imediat se iscă o discuție pe tema artei. Franki își dezveli brațul, scoțând la iveală un tatuaj cu o sirenă:

— Asta-i artă! A durat trei ani și opt luni! spuse el cu un puternic accent berlinez și glas răgușit.

În același timp, dinspre balcon se auzi un strigăt de scârbă și în momentul următor teologul păși palid în bucătărie. Clientul, cum îi spunea artistului underground, înghițise dintr-odată tortul pe care urinase mai devreme. De data aceasta se scutură chiar și existențialista de silă, numindu-l pe artist „porc nenorocit”, la care se găsi tocmai Wuschel să-i ia acestuia apărarea:

— Nu, asta-i artă! E impresionant când cineva face un lucru pe care ceilalți nu l-ar face! Este ceva electrizant! E artă electrizantă!

Vorbăria, blues-ul, zgomotul de sticle sparte și bătăile jucătorilor de Skat pe tobă însuflețiră petrecerea tot mai tare. Atât de tare încât, când apăru Miriam, aproape nimeni nu băgă de seamă.

Miriam se așează pe canapea, în apropierea lui Șrapnel, lucru tare neinspirat deoarece, la întunericul ce domnea, fluie

103

a i ți), îi rul bulgăresc de prin 1910, pe care hipiotul din Strausberg îl lăsase pe canapea ca să-i fie la îndemână, se deteriora puțin.

— Dacă mi se rupe și ultima coardă, s-a terminat cu muzica, moșule! spuse hipiotul din Strausberg, uitându-se cu jind după caval, dat și el: și-l proptise Kante între genunchi și-l folosea în chip de scrumieră.

Șrapnel se săruta cu Briile de o bună bucată de vreme. îi luase ochelarii de pe nas și-i spuse:

— Dacă-ți dai ochelarii jos, pari chiar drăguț! La care Briile răspunse:

— Dacă-mi dau ochelarii jos, pari și tu drăguță! Miriam îi privea amuzată și fără pic de jenă. În momentul în care răsări Micha în fața ei însă, o trecură fiori de groază.

Când apăruse Miriam la chef, Micha intrase în panică și fugise în bucătărie, agățându-se cu mâneca de clanța ușii și rupându-și cămașa. În bucătărie își desprinsese mâneca de la umăr și se păta cu suc de sfeclă și anume chiar în față, pe pantalon. Și pentru că, ani de zile, doamna Kuppisch îi băgase în cap că petele de sfeclă roșie nu mai ies la spălat, încercase să remedieze situația cu o cârpă și multă apă. După această operație, pata de pe pantalon nu mai era roșie, devenise în schimb mult mai mare. Și exact în momentul acesta începu Je faime.

Mario, care nu mai intrase în sufragerie de vreo oră, realiză deodată halul în care se aflau secularele instrumente și ceru o explicație de la Wuschel, care tocmai se pregătea să cânte blues la o bandură din secolul al XIX-lea. Wuschel se dezvinovăți, explicând că începuseră să cânte la instrumente doar pentru că se consumaseră bateriile de la casetofon.

104

— Uite! spuse Wuschel și apăsă tasta „play”. Așa începu Je faime. Bateriile erau într-adevăr consumate, iar casetofonul se tâhguia

într-un mod jalnic. Orice muzică ce se tânguie din cauza bateriilor sună jalnic, dar un Je faime tânguit sună, din pricina orgii duioase și pierdute, cel puțin de două ori mai jalnic decât orice altă muzică tânguită. Însă Mario ținea morțiș s-o asculte, drept consolare, pentru că Je faime era piesa pe care existențialista se dezbrăcase pe sine și pe el

Micha, care se afla încă în bucătărie, nu avea de unde ști ce se petrecea în cameră. Pentru el, Je faime era semnalul. Era atât de beat încât îi trecuse orice îndoială că o persoană deosebită precum Miriam n-ar putea fi convinsă cu Je faime. Așa că se împiedică până-n sufragerie și se postă, clătinându-se, în fața lui Miriam. Aproape că nici nu-i sesiză cămașa ruptă, atât de perplexă rămase zărindu-i pata mare și umedă de pe pantalon. Muzica se tânguia și Micha era criță. Nu mai putea fi decât de domeniul unui coșmar momentul în care Micha îngenunche în fața ei și bâigui:

— Miriam, știu că nu e momentul cel mai potrivit, pentru că tocmai mi-a ieșit un coș, dar promisiunile trebuie ținute...

Și chiar încercă s-o sărute.

Miriam se desprinsese de el, se ridică și fugi, însă Micha băuse mult prea mult pentru a fi în stare s-o urmeze. Se întinse într-un colț și adormi. În chip de pernă își trase un cimpoi de la începutul secolului al XVIII-lea, umflat și înnodat la toate orificiile. Așa îl găsi tatăl lui Mario, care se întoarse către dimineață, chiar înainte de a se termina cheful. Hipiotul din îos

Strausberg cânta în continuare blues la mandolină, iar tatăl lui Mario înțelese pe loc că devenise peste noapte mândrul colecționar al unor instrumente vechi de patru secole și distruse. Apoi totul se derula foarte repede. Hipiotul din Strausberg fu întrerupt în mijlocul strofei. Mieria fu trezit. Mario fu dat afară din casă.

Afacere subterană cu trei strategii încetul cu încetul Mario și existențialista începură să cocheteze cu ideea de a mobiliza o mișcare underground menită să cumpere în secret terenuri, care să se unească apoi într-un teritoriu autonom și să se desprindă de RDG Petrecură zile și nopți elaborând proiectul unei constituții pentru regiuniile

rebele. Căzuseră de acord în ceea ce privea absența constrângerilor prevăzute prin pact, neobligativitatea serviciului militar și libertatea presei, nu însă și asupra formei statale: ea era pentru republică, el pentru democrație parlamentară. La sfârșit de săptămână obișnuiau să se plimbe cu motoreta lui Mario prin țară, care li se părea infinit de mare. Asta însă se datora numai faptului că mergea motoreta lor prea încet. Într-o zi existențialista îi spuse:

— Auzi, ar trebui să calculăm într-o zi, pur teoretic, de câți membri ar fi nevoie în mișcarea noastră secretă dacă am vrea să cumpărăm tot RDG-ul?

RDG-ul avea, „dacă scazi toate zonele de tragere”, după cum se exprimă existențialista, referindu-se la zonele militare interzise care nu erau de vânzare, aproximativ o sută de mii de kilometri pătrați. Ar fi vrut ca Mario să facă un calcul, dar lui îi era lene.

107

y\r

— N-am zburat din școală ca să fac acum calcule! se justifică el.

— Iar eu sunt pictoriță, nici cu na fac calcule, fu de părere ea, însă pentru că Mario nu dădea niciun semn că ar fi totuși dispus să socotească, încercă ea.

Era o zi minunată de vară iar ei zăceau tolăniți în iarbă.

— Ia spune, o mie de metri fac un kilometru, așa-i? întrebă ea, gâdilându-l pe Mano cu un frumos fir de păpădie pe la nas. Atunci două mii de metri sunt doi kilometri?

Mario scoase un mârâit de confirmare și astfel calculă existențialista că, dacă fiecare ar avea voie să cumpere două mii de metri pătrați, ar fi doi kilometri pătrați de căciulă și, prin urmare, ar fi nevoie de cincizeci de mii de cumpărători de pământ pentru a cumpăra întregul RDG – exceptând zonele de tragere. Găsi că e senzațional.

— Mario, o să le cumpărăm țara de sub nas, cel mai bine înainte de următorul congres, pentru că vor fi atât de ocupați cu toată agitația lor, încât vor băga de seamă când va fi prea târziu!

Banii de pământ nu erau o problemă. Pământul era ieftin. Un

kilometru pătrat costa doar câteva mărci. Existențialista ar fi avut de pictat câteva tablouri în plus, le-ar fi vândut și, în caz de nevoie, ar fi putut confecționa și niște bijuterii. Mario avea de gând să producă mocasini și să-i vândă cu douăzeci și cinci de mărci perechea. Existențialista avea să nu accepte sub nicio formă comenzi din partea statului. N-ar fi fost rău ca statul să-și finanțeze propria decădere, „dar tot n-o să le pictez eu lor tablouri!”, decise ea.

Îos

Afirmația ea că, înainte de congres, cei de sus vor fi ocupați cu agitația de partid și nu vor sesiza nimic era foarte adevărată, dar agitație nu era numai cu ocazia congresului. Treceam ca buimaci prin tot soiul de campanii și mereu se întâmpla câte ce-a. Abia îți trăgeai sufletul după ultimul congres, că deja se apropia un jubileu și în paralel se desfășura și următoarea campanie electorală. După ce treceai cu bine și peste jubileu, ziarele găseau că s-ar impune niște alegeri preliminare care să confirme politica plină de succese. O altă campanie deci. Și abia treceau alegerile, că partidul considera că, având în vedere imensa dovadă de încredere, se impune un nou congres

Tatăl lui Micha spunea că măcar înainte de alegeri ar trebui rezolvate petițiile. Conform teoriei sale guvernul era direct interesat de votul fiecărui alegător, iar o amenințare pe jumătate mârâită, cum că „Atunci nu mă mai duc să votez!”, ar face minuni. Orice om cât de cât normal știa că rezultatele alegerilor sunt umflate – poți oare să obții rezultate maxime fără să le umfli? În momentul în care voturile pozitive nu se mai puteau umfla pentru că pe nimeni nu interesa dacă voturile erau în procente de 99, 28 la sută sau 99, 55 – se inventară noi metode de creștere a loialității, de exemplu: să mergi la alegeri în grup organizat, să mergi înainte de ora 12 sau să mergi în salopetă de lucru.

Și totuși se mai întâmpla să aibă loc și câte o dezonorare în timpul alegerilor, iar pe cea mai mare, mai desăvârșită, la nivel național și internațional a asigurat-o chiar Bernd, fratele lui Micha, și asta taman în timp ce făcea armata. Avea un șef de companie

109

«i f t deosebit de conștiincios, care mai era pe deasupra și

într-atât de înfumurat, încât, pentru exercițiile de radiocomunicații, își luă numele de cod Everest. Thomas, camaradul de armată al lui Bernd, obișnuia să-i spună lui Everest când „Muggelberg”, când „Pik1 Stalin”, astfel încât în cele din urmă se impuse porecla de „Pik Muggelberg”. Pe de altă parte nici Pik Muggelberg, ofensat de faptul că porecla nu i se trăgea decât de la un derdeluș amărât de pe lângă Berlin, nu se dădea în lături să-i arate lui Thomas că-l are la inimă, în felul său. Nu-l scăpa din ochi nicio secundă; freca Thomas la podele, de visa și noaptea numai găleți și perii de lustruit în duminica alegerilor, Pik Muggelberg se nimeri OvD2, cu alte cuvinte șef de cazarmă. La apelul de dimineață comandantul regimentului citi „Ordinul zilei” care suna în felul următor – „Fiecare vot pentru candidații Frontului Național!” Pik Muggelberg răspunse, tot făcând plecăciuni

— Am înțeles, să trăiți, tovarășe locotenent major! Fiecare vot1

Și pentru că Pik Muggelberg era un mare conștiincios, după apelul de dimineață alinie toate companiile într-un șir lung. Trecu apoi de-a lungul întregului șir, împărțind fiecărui soldat câte un buletin de vot. Aghiotantul său venea în urma lui cu o urnă de vot. Fiecare soldat urma să îndoiaie buletinul o singură dată și să îl introducă în urnă. Introdusul dură o idee mai mult decât împărțitul, astfel încât Pik Muggelberg câștigă un mic avans.

1 Vârf, pisc (n t).

2 Offizier vom Dienst, ofițer de serviciu (n.t.).

110

În momentul în care Pik Muggelberg se afla în fața lui Bernd, aghiotantul ajunse tocmai la Thomas, care nu voia să-și introducă buletinul în urnă, pomenind ceva de o „lege electorală” și de o „cabină de vot”. Pik Muggelberg, care abia îi înmânase lui Bernd buletinul de vot, se întoarse până la Thomas urlând:

— Refuzi să execuți un ordin, ha? N-ai auzit ordinul zilei sau ce? Drepti! Îndoiaie biletul! În urnă cu el! Așa! N-ai putut de la început... Unde rămăsesem?

Bernd îi răspunse și Pik Muggelberg îi dădu un al doilea buletin de vot, pe care Bernd, fără să-l vadă careva, îl așează peste primul, le

îndoi și le introduse pe amândouă fără ca aghiotantul să observe ceva. Pik Muggelberg se putea mândri acum că soldații cazarmii sale și-au dat voturile în grup, înainte de ora nouă și în uniformă de paradă. Iar acest lucru era de neîntrecut. Însă la numărarea publică a voturilor, la care trebuiau să participe toți soldații, se constată că cei 578 de alegători votaseră de 579 de ori. Pik Muggelberg crezu că pur și simplu a greșit aghiotantul la numărătoare și ordonă ca voturile să se mai numere o dată. Rezultatul fu același. Mai numărare o dată, așezând buletinele în tenculețe de câte zece.

— Ieșeau tot 579 de voturi. Pik Muggelberg numără numele din lista de alegători: erau 578 de alegători cu drept de vot. Simți cum, încet încet, îl ia cu sudori. De fapt, el nu-și dorea decât să fie primul care anunță rezultatul dintre toți conducătorii centrelor de vot.

— Avea de gând să-și transmită rezultatul de sută la sută cel târziu la ora 18, 03. Însă treaba se dovedi a nu fi atât de simplă. Pik Muggelberg nu încetă să tot repete numărătoarea, devenind din ce în ce mai disperat. În cele din urmă îl lăsă pe unul dintre recruți, care intenționa să dea la facultatea de Matematică după armată, să numere și el. Ore în șir rezultatele finale ale alegerilor n-au putut fi făcute publice deoarece din cele douăzeci și două de mii de centre de vot, lipsea rezultatul unui singur centru. Iar în acest centru exista un vot în plus. Puțin înainte de miezul nopții veni un om de la partid la cazarmă și se isteriză: 578 de alegători nu pot da decât 578 de voturi, cel de-al 579-lea vot este irelevant. Da, era de acord și Pik Muggelberg, dar în cazul acesta 578 de alegători au predat 578 de voturi pentru, plus unul care nu era valabil. Omul partidului se isteriză și mai tare și, pentru a-i explica lui Pik Muggelberg ce înseamnă un vot irelevant, luă buletinul de vot bucluș și anume exact pe cel al lui Thomas, îndoind în semn de protest de două ori în loc de o singură dată și spuse:

— Irelevant înseamnă nu contează!

Pik Muggelberg trebui să comunice mai sus că la el cei 578 de alegători au predat 578 de buletine de vot cu 578 de voturi pentru. Cei de la biroul central răsuflară ușurați. În sfârșit puteau comunica rezultatele finale. A doua zi circulară zvonuri conform cărora

întârzierea rezultatelor finale ar fi un indiciu clar de măsluire a alegerilor. Alte zvonuri spuneau că legăturile telefonice sunt atât de proaste, încât nici măcar atât de importante rezultate n-au putut fi comunicate la Berlin în timp util. Iar presa occidentală bănuie o opoziție internă a partidului care, prin trăgănarea rezultatelor, și-ar fi bătut joc de organizatorii campaniei electorale. Iar toată vina căzu pe Pik Muggelberg, care fu condamnat la un discurs

113

În plen pe care urma să-l prezinte cu ocazia următorului congres. Care urma să aibă loc peste un an și jumătate, cu puțin înainte ca Bernd, Thomas și ceilalți să fie eliberați din armată.

— Nu mi-am imaginat niciodată că aș putea să mă bucur de un congres! spuse Bernd.

Aceasta fu una dintre ultimele fraze normale pe care le rosti, apoi deveni tot mai de neînțeles – deși continua să se exprime în aceeași limbă. Cu puțin înainte ca Bernd să fie lăsat la vatră, doamna Kup-pisch îl îndemnă într-o zi, în timpul mesei:

— Mai povestește-ne cum e pe la voi, la armată. Că noi nu prea ne putem închipui cum e.

Bernd începu să vorbească mestecând, plescăind și înghițind. Toată familia îl asculta fascinată, însă nimeni nu-l recunoscuse. Nu pricepeau o iotă. La început își explicară că e din cauza faptului că Bernd vorbește cu gura plină, însă cu cât vorbea mai mult, cu atât mai limpede era că Bernd își crease în armată un limbaj cu totul aparte.

— Tilicaru e parșiv, începu el. Titeii bagă berilă la planctoane, câte două. Se mai trezește câte-un OSB și urlă. Vreau să văd sonda! Mască pe figură! Asigură plutonul! Veteranul, și el: Ești berbec? Băi, sunteți berbeci? Face conducere cu răcanii. Nu se execută, trece la poziția ghiocel. La FB-uri mă pricep. Păi da, și trandafirii-ți mută bornăul. Mai bagi câte-o săptămână balast de la oval. Ce să-i faci? Tilicarii au amereu cât ursu lui Berilă. Și nu-i mai bine nici la diribău. Ce mai, Liba e gagică mea!

Rămăseseră cu toții încremeniți, tot ascultându-l.

— Ce-a făcut armata din tine, Bernd? întrebă doamna Kuppisch

cu lacrimi în ochi.

113

Bernd făcu semn cu mâna a lehaminte și nu mai spuse decât:

— Mii au fost înainte de noi și milioane vor veni după.

Aiurea! Mario și existențialista nu credeau că va dura așa la nesfârșit. Munceau din toate puterile la planul lor de a le „cumpăra ăstora țara de sub nas”. În locuința existențialistei se afla acum o hartă mare în fața căreia cei doi cădeau de multe ori pe gânduri, căutând soluția cea mai bună pentru punerea în practică a planului. Existau trei strategii: înaintare, încercuire sau perforare. Înaintare însemna să aibă loc cumpărarea pământului precum mișcările de pe front. Era neesențial dacă să se înceapă din est, vest, sud sau nord. Era mai greu de organizat, însă ar fi avut succes, deoarece fiecare ar fi aflat relativ repede dacă trăiește într-un ținut eliberat sau nu. Strategia încercuirii consta în cumpărarea pământului în mai multe locuri, pentru a încercui apoi primele teritorii. Era o strategie și mai greu de organizat decât înaintarea, dar era mai discretă.

— Dacă-ncepem din sud și atingem paralela 51, spuse existențialista, consultând harta cu Mario, sigur se va observa și nu ne mai vând ăia niciun teren în nord. Și-atunci ce facem?

— Atunci Germania o să fie împărțită în patru: Estul, Vestul, Berlinul de Vest și noi, îi explică Mario.

— Eu sunt pentru încercuire.

— Nu, o contrazise Mario. Sunt prea multe de coordonat. Trebuie să ne sunăm oamenii și să le spunem exact ce și unde să cumpere – n-avem cum s-o facem din moment ce niciunul din noi n-are telefon.

114

Alternativă era perforarea: pământul urma să fie cumpărat fără un anume sistem. La un moment dat tot teritoriul avea să aparțină oamenilor mișcării underground.

Dacă planul lor avea să fie descoperit, s-ar fi trezit cu un proces de înaltă trădare pe cap. Până atunci nici nu știuseră că există și așa ceva, un paragraf pentru înaltă trădare.

— Înaltă trădare? făcu existențialista. Nu i se poate spune și altfel? Mă simt de parcă aș fi Dreyfus!

Știau amândoi că totul s-a terminat dacă află vreun turnător de planurile lor. Mano obișnuia să zică mereu:

— Trebuie s-o spunem tuturor, dar trebuie să rămână și strict secret!

De fiecare dată când îl auzea vorbind astfel, Micha își amintea de motoul culsierului Sabineei, a cărui regulă de bază pentru programele culturale de tot felul era:

— Cu cât îți ascunzi critica mai bine, cu atât mai critic poți fi.

În timp ce afirmase acest lucru, exersase un număr de jonglerie și, stând cu Micha de vorbă, se jucase cu trei mingi prin aer.

— Dar asta înseamnă că, cu cât ai mai multe de criticat, cu atât mai mult îți ascunzi critica, spusese Micha.

— Ei și? îi răspunsese culsierul fără a-și lua ochii de a mingi.

— Adică, dacă intenționezi să critici totul, nu arăți nimic din asta?

— Exact! Dacă vreau să critic totul, n-am voie să arăt nimic din asta, explicase culsierul.

115

f fffWI ilJ I

— Dar e absurd! În felul acesta nu se va schimba niciodată nimic! strigase Micha.

— Corect!

— Nu, îl combătuse Micha, dacă simți că te chinuie o critică fundamentală, atunci trebuie s-o spui cu voce tare.

— Și atunci te arestează și toți te consideră un tâmpit, pentru că ți-ai exprimat o critică fundamentală cu voce tare. Astfel încât critica ta fundamentală devine o simplă aberație a unui tâmpit, motiv pentru care nu se va schimba nimic!

Micha avusese nevoie de câteva clipe pentru a urmări firul logic. Înainte de toate culsierul se pricepea foarte bine să jongleze cu ideile, mult mai bine decât cu mingile. Și pentru că Micha tăcuse nedumerit, culsierul se apucase să-i mai explice o dată – și asta fără a scăpa vreo

minge.

— Ia ghici de ce nu se schimbă niciodată nimic¹ Dacă spui ceva, te arestează și toți te vor considera un idiot, pentru că nu știi nici măcar ce se spune și ce nu. Dacă vrei să nu fii arestat, trebuie să-ți ții gura. Însă dacă îți ții gura, iarăși nu se schimbă nimic, pentru că toată lumea consideră că totul e în regulă. Și de-asta nu se va schimba niciodată nimic.

Micha îl părăsise căutând o greșeală de gândire – fiindcă era sigur că exista una –, iar culisierul rămăsese exersându-și neobosit numărul de jonglerie.

De ce n-a fost Germania împărțită în patru

După aceea se întâmplă ca Mario să fie arestat. Nimeni nu știa ce se petrecuse, Mario pur și simplu nu se întorsese dintr-o călătorie. Pornise într-o sâmbătă dimineață, împreună cu existențialista, să viziteze regiuni în care urma să fie cumpărat pământ. Mario o luă spre sud-vest, existențialista spre nord-est. Dacă mergeau separat, puteau viziona, în același timp, de două ori mai multe zone în care se puteau cumpăra terenuri. Existențialista fu și ea arestată, dar abia după ce ajunsese înapoi în Berlin. O sfătuiră că „e mai bine să spună de la bun început” încotro plecase Mario și ce avea de gând, „pentru că oricum știm deja totul, și dacă vorbești, mai încolo îți va fi mai bine”. Făcu pe proasta. Nu putea să ascundă faptul că murea de frică, însă avea nervii destul de tari pentru a face pe femeia geloasă care pune amănuntele cap la cap, descoperind abia acum că Mario are o altă iubită. Toți credeau că Mario a fost prins încercând să treacă granița – toți în afară de existențialistă, care era sigură că Mario i-ar fi povestit despre o asemenea intenție. Aveau încredere absolută unul în celălalt.

După patru zile Mario fu eliberat și le povesti în sfârșit ce se întâmplase.

117

1] t

Cu o zi înainte de arestarea sa, se culcase foarte târziu. A doua zi a trebuit să se trezească devreme pentru a nu pierde trenul; distanța respectivă era prea mare pentru a fi parcursă cu motoreta. În tren

adormi. Și se trezi abia când trenul opri în ultima stație, iar aceasta se afla chiar în zona de graniță. Nu intenționase deloc să meargă atât de departe, însă acum era aici. Mai întâi studie panoul cu sosirile și plecările trenurilor pentru a afla când anume are un tren înapoi. Doi polițiști care patruleau pe peron îl luară imediat în colimator. Învățaseră la multe cursuri, școlarizări, instrucții, dezbateri ale echipelor și specializări la locul de muncă toate semnalmentele ce trădează fugarii republicii: dacă de exemplu un tânăr neînsoțit coboară din tren și primul lucru pe care-l face este să se prefacă a consulta panoul, este un fugar ca din manual. Chiar și teniși avea, adică pantofi în care să poată alerga bine, să poată fugi din țară.

Cei doi polițiști îi cerură lui Mario buletinul de identitate. Mario îl arată. Apoi îi cerură biletul de întoarcere. Pe care însă Mario nu-l cumpărase încă. Oho, se gândiră, adică vine până la graniță și nu are bilet de întoarcere – cât de limpede stau lucrurile!

Mario le spuse că nici măcar nu avusese de gând să ajungă atât de departe, de fapt intenționase să coboare cu o stație înainte. Aha, făcură polițiștii, și care anume era scopul călătoriei? Acest lucru Mario nu-l putea dezvălui, pentru că altfel s-ar fi dat în vileag cu tot planul lor de cumpărare a pământului și s-ar fi ales cu un proces de înaltă trădare.

— Armata ai făcut-o? întrebă unul dintre ei.

118

Mario scutură din cap. Murea de frică. Știa cum o vor interpreta: că intenționase să fugă în Vest ca să scape de armată. Polițiștii comunicară numele lui Mario prin walkie-talkie.

— Dacă ai mai fost prins vreodată la graniță, pentru orice altceva, mai bine spune acum!

Mario mărturisi că fusese exmatriculat din cauză că pozase în muritor de foame în fața autobuzelor cu turiști din Vest. Unul dintre polițiști rămase cu gura căscată: poze de muritor de foame în fața autobuzelor de turiști? Și din cauza asta să fii exmatriculat? Acum era convins că unui asemenea imbecil e cel mai bine să-i dai buletinul înapoi, să-l conduci la ghișeul de bilete și să-l urci în primul tren spre

casă. Cel de-al doilea polițist rămase ceva mai suspicios, însă fu de acord cu primul. Mario răsuflă ușurat, în ultimele minute transpirase de i se lipise cămașa de trup. Însă când polițistul îi înmână buletinul, zări un lucru introdus de Mario în coperta din spate a buletinului: o legitimație de participant la un curs de olandeză la Școala Populară de Arte.

Una dintre numeroasele mici ciudățenii ale locuitorilor de la capătul mai scurt al Aleii Soarelui era și interesul exagerat pentru cursurile de limbi străine, în special pentru limbile vorbite în țări în care oricum nu puteau să călătorească. Poate că era un mod de exprimare a dorului de ducă. Sau poate un soi de protest: dacă tot nu pot să merg unde vreau, măcar învăț limba. Cine se respectă se declară imediat de acord cu o educație bilingvă pentru viitorii săi copii. La cursurile de limbă engleză de la școala populară găseai greu un loc, la fel ca și la cursurile de franceză, spaniolă, portugheză, suedeză, italiană.

119

arabă, sanscrită sau ebraică. În momentul în care s-a închis granița cu Polonia, oamenii au început brusc să fie interesați și de limba polonă, iar după ce s-a interzis „Sputnik”, a devenit și rusa deodată foarte populară. Existențialista învăța franceza, iar Miriam se înscrisese mai de mult la spaniolă. Fratele ei mai mic avea de gând să învețe un dialect indian, însă nici măcar aici nu mai erau locuri libere.

Nu era vorba de stricta învățare a limbii, ci de stabilirea contactelor cu toți cei care locuiau acolo unde nu aveam noi voie să mergem. Cei mai râvniți parteneri de șah ai lui Grasu erau canadienii și brazilienii. Lui Miriam i se părea foarte incitantă ideea de a se săruta cu băieți din Berlinul de Vest. Iar Gun-ter, soțul aprozăresei, al cărui hobby erau trenurile în miniatură, corespunda mereu cu alți pasionați de trenulețe din Europa de Vest, care îi trimiteau mereu reviste cu machete. Până când într-o bună zi îl arestară pe motiv că ar fi agent străin. Chiar și numai o asemenea bănuială era cu totul absurdă în cazul lui Günter nu era în stare să se impună nici în fața aprozăresei – cum i-ar putea trece pin cap să se pună cu statul? Și totuși asta a fost

ghinionul lui, așa cum numai pe un amărât îl poate nimeri. Când s-a întors, după un an și opt luni, a venit împreună cu un aparat pentru respirat, pe care trebuia să-l tragă după el într-un cărucior.

Doamna Kuppisch văzuse într-o zi în aprozar – care nu mai era aprozar-un bărbat care, după fiecare trei trepte, își punea pe față o mască de oxigen, pentru a putea respira. Însă îl recunoscuse abia în clipa în care apărură și aprozăreasa – care nu mai era aprozăreasă – în ușa magazinului, pentru a-i da o

120

mână de ajutor. Toți care l-au văzut după ce-a ieșit nu i-au dat mai mult de o jumătate de an, însă Günter trăiește și acum și-și plimbă în continuare căruciorul cu oxigen în urma sa.

Polițiștii care găsiseră legitimația pentru cursul de olandeză în coperta buletinului lui Mario anunțară imediat prin walkie-talkie:

— Persoana reținută participă la un curs de limbă olandeză... Olandeză. Așa scrie... Da, olandeză

Dacă la un control de acte, pe un peron de gară, într-o stație de graniță se transmitea o asemenea informație, era foarte clar ce urma să se întâmple. Reacția venită din walkie-talkie fu scurtă și concisă:

— Arestați-l!

Așteptând să fie chemat la interogatoriu, descoperi o greșală fundamentală în calculele de cumpărare a terenurilor: pentru că două mii de metri pătrați nu sunt doi kilometri pătrați, ci numai două miimi de kilometru pătrat, în loc de cincizeci de mii de cumpărători ar fi trebuit mobilizați de o mie de ori mai mulți, adică cincizeci de milioane. În RDG însă trăiau doar șaptesprezece milioane de locuitori, iar dacă scădeai copiii și tovarășii, mai rămâneau zece milioane. Mario n-avea nici cea mai vagă idee de unde ar putea face rost de celelalte patruzeci de milioane. Așa că, se liniști el, cum aș putea fi acuzat de înaltă trădare? Era ca și cum ai aresta pe cineva cu o armă fără muniție, pentru a-l acuza de tentativă de omor, nu-i așa?

Polițistul care-i lua interogatoriul îi băgă lumina veiozei în ochi spunându-i că mai întâi va trebui să-și câștige paharul de apă dorit.

121

m Vi”.

— Poți să recunoști liniștit totul, pentru că noi știm de muuult cum stau treburile! Doar că vrem s-o mai auzim încă o dată din gurița ta.

Mario susținu cu tărie că pur și simplu a adormit în tren. Polițistul râse de el, apoi urlă la el, nu credea niciun cuvânt. Mario rămase la versiunea sa S-ar fi simțit penibil să le povestească adevărul și să-și recunoască ridicola eroare de calcul. Așa că polițistul putea să râdă și să urle cât voia. Iar când Mario adormi cu adevărat în timpul interogatoriului, versiunea sa aproape că păru credibilă.

Mario fu eliberat. Și de-atunci nu mai plecă niciodată pentru a vizita țara. Însă existențialista povesti mai târziu despre comportamentul sexual al lui Mario, că se schimbase brusc, de parcă ar fi intenționat să procreeze cu ea toți acei patruzeci de milioane de cumpărători care lipseau.

Și pe Micha l-au arestat o dată în zona de graniță. Fusese chiar în seara în care familiei Kuppisch i se instalase în sfârșit un telefon. Stăteau cu toții foarte mândri în jurul aparatului și se simțeau de parcă-l așteptau pe Moș Crăciun. Și, deodată, aparatul sună! Domnul Kuppisch îndrăzni să ridice receptorul, însă trebui să-l predea lui Micha, cerut la telefon:

— O fată, îi lămuri el pe ceilalți curioși.

Era Miriam. Micha se cam emoționa și nici familia nu-l ajuta prea mult.

— O auzi bine? Îl întrebă doamna Kuppisch.

— Și întreab-o dacă ea te aude pe tine! strigă și domnul Kuppisch.

Pentru că toată lumea asculta atentă, Micha nu scoase decât un „hâm”, „mda”, „sigur” și „pa”, ceea

123

ce pe Miriam o cam derută. Se așteptase la ceva mai mult entuziasm, dacă tot îl sunase ea. Când se întâlniseră ultima oară pe stradă, Miriam îi povestise lui Micha că de-acum încolo nu se va mai vedea cu motociclistul, deoarece acesta plecase pentru trei ani la

armată. îl întrebase dacă ar fi dispus să-i fie martor, în cazul unei dovezi că promisiunea ei de a-i rămâne fidelă prietenului, chiar dacă acesta este plecat pentru trei ani, nu este de fapt o promisiune, pentru că ținuse degetele încrucișate la spate. După ce așeză telefonul în furcă, Micha o rupse la fugă, fără a-și mai lua jacheta, până la primul telefon public și o sună de acolo.

— Îmi pare rău, spuse el gâfâind, dar stăteau toți și ascultau ce vorbesc...

— Nu-i nimic, îl liniști ea. Mă gândeam că ai putea să treci pe la mine...

Însă Micha continuă să se justifice:

— ...înțelegi... nu puteam să zic nimic.

— Logic. Dar nu vrei să vii la mine? Micha tot nu pricepu.

— Știi că abia ne-au instalat telefonul azi, iar tu ai fost prima care a sunat, și toți erau...

— Vii la mine? îl întreabă Miriam pentru a treia oară.

Micha crezu că nu aude bine:

— Poftim?

— Voiam doar să știu dacă n-ai chef să treci pe la mine, spuse Miriam cu o răbdare de înger.

— Imediat! îi strigă Micha prin aparat, ieși în viteză din cabina telefonică și nimeri direct în brațele sectoristului.

— Actele!

123

Îl îi.

Ii-U

Micha tresări la gândul că-și lăsase buletinul în jachetă, iar jacheta acasă.

— Acu le aduc! spuse și dădu să fugă, dar sectoristul îl prinse bine.

Micha încercă să se desprindă din strânsoare, se luptă și dădu din mâini, însă sectoristul era pur și simplu mai puternic decât el. Nu reuși să obțină decât un nas sângerând.

Sectoristul știa că seara aceea însemna totul pentru Micha, însă

mai aveau de reglat niște conturi, pentru că încă nu fusese avansat. Firește că nu era vorba despre cine este Micha, unde locuiește și când s-a născut, toate acestea sectoristul le știa între timp mai bine chiar decât mama băiatului. Micha fu condus la secție cu explicația că „Cine umblă fără acte la el în zona de graniță, datele lui trebuie constatate în altă parte”. În cursul nopții, sectoristul compuse apoi un proces-verbal, în care menționa că în jurul orelor 22, în zona de graniță, fusese prinsă o persoană de sex masculin, circulând fără acte de identitate, care s-a opus controlului actelor de către organele polițienești, încercând să fugă.

Prin asta nu dorea decât să-i demonstreze că poate fi și foarte răutăcios, însă pe Micha deja nu-l mai interesau asemenea detalii. Nimic nu mai conta, nu reușise să ajungă la Miriam, deși ea-l chemase de patru ori.

Sectoristul îi dădu drumul abia a doua zi dimineață. Acum erau chit: fiecare îi stricase celuilalt socotelile.

124

Ziua aceea era pentru Micha și prima zi la Rotes Kloster – și ultima. Întârziase puțin și, din nefericire, sosi exact când directoarea le făcea proaspeților elevi o mică demonstrație de putere. Elevii se înghesuiseră formând un semicerc în jurul directoarei, care privea cu chip întunecat un afiș cu informații despre clubul de șah din Rotes Kloster. Afișul avea forma unui rege de șah. Directoarea îl chemă la ea pe elevul care concepușe afișul și-l întrebă pe un ton sever...

— Ce-ai avut în cap când ai făcut asta? Elevul n-avea nici cea mai vagă idee ce ar fi trebuit să-și reproșeze și mormăi ceva de genul:

— Eu... clubul de șah... să informăm...

— Da, da, da, îl întrerupse directoarea de la Rotes Kloster cu toți elevii asistând la această scenă. Sigur că nu avem nimic împotriva ca la această școală să se joace șah, chiar dacă inventatorii acestui joc nu erau de părere că un țăran¹ e la fel de important sau poate chiar mai important ca un rege.

Făcu o pauză pentru ca fiecare elev să aibă timp să prelucraze spusele ei – adică țăranul muncește, iar regele e un parazit. Apoi chipul

i se întunecă și mai tare, în timp ce împunse cu degetul arătător direct în vârful figurinei regești unde se înălța o cruce și strigă cu glas strident:

— Însă un asemenea simbolism creștin și dăunător nu va fi tolerat în această instituție!

Și exact în momentul în care arăta cu îndârjire spre crucea coroanei regești, își făcu apariția și Micha. Gâfâia de efort și era transpirat din cap până-n picioare.

— Dumneata cine ești?

Micha abia mai respira decât alergase, astfel că răspunse cu greu:

1 Bauer înseamnă atât țăran cât și pion (n.t.).

1SS

L + u îi *

— M-au arestat... la graniță... am vrut să fug... m-am apărât...

— AFARĂ! urla directoarea.

Micha văzuse destul. Se îndreptă spre casă. Mama lui izbucni în lacrimi. Făcuse tot posibilul pentru ca Micha să ajungă să învețe la Rotes Kloster și mai departe în Uniunea Sovietică. A avut grijă ca la fiecare sărbătoare națională să fie steagul agățat afară, a primit oaspeți în casă, a devenit membră a comitetului de părinți, s-a abonat la ND și a folosit pungile de plastic de la Heinz numai cu scrisul în interior. Ba chiar și-a strigat fiul Misa. Iar acum totul se terminase, din prima zi. Doamna Kuppisch era distrusă. Plânse o zi și o noapte întruna. A doua zi, domnul Kuppisch spuse:

— Fac petiție.

Și făcu ceva ce nu făcuse niciodată: se așeză la masă și scrise o petiție.

După circa două săptămâni primi răspunsul. Îi luă de mână pe Micha și pe doamna Kuppisch și se îndreptă cu pas hotărât spre Rotes Kloster. Micha observă imediat că afișul de șah avea acum forma unui pion.

Domnul Kuppisch își făcu loc până în biroul directoarei, ocolind tentativele hotărâte ale secretarei de a-i bloca drumul. Directoarea

ridică o privire întrebătoare spre el, în timp ce domnul Kuppisch scoase din buzunarul hainei o scrisoare și începu să citească:

— „Stimate domnule... în legătură cu... așa... așa... aici!”

Găsise locul pe care-l căuta și începu să citeze din scrisoare:

— „... am decis revocarea exmatriculării anexate”.

136

Și cu un „Hm!” triumfător, coborî scrisoarea.

— Se pare că petiția noastră a avut succes! spuse plin de satisfacție și le făcu semn lui Micha și doamnei Kuppisch să intre, pentru ca directoarea să știe la cine se referea cu „noastră”.

Micha nu intră, iar doamna Kuppisch spuse jenată:

— S-a dus până la toaletă. Așa i se întâmplă de fiecare dată când e emoționat.

Era o minciună, desigur, dar era aproape ultima ei minciună. O singură dată avea să-și mai prezinte fiul într-o lumină favorabilă.

Motivul pentru care se dusese Micha la toaletă nu erau emoțiile, deoarece nu se bucura deloc de succesul petiției. Dispăruse la baie pentru a se aranja dezordonat. La scurt timp păși în biroul directoarei mestecând gumă, cu părul vâlvoi și cu primii trei nasturi ai cămășii descheiați cu obrăznicie. Arăta acum ca un elev care n-ar fi fost primit în veci la Rotes Kloster. Doamna Kuppisch începu imediat să-l aranjeze, însă Micha se feri de insistența ei dând din mână a lehamite. Doamna Kuppisch aruncă o privire timidă către directoare pentru a vedea cât de devastatoare este impresia făcută de Micha, însă aceasta nu scotea niciun cuvânt. Îl privea cu ochi mari pe Micha, iar el o privea la fel. Niciunul dintre ei nu avea nevoie să spună ceva. Doamna Kuppisch dori să detensioneze puțin situația, încercând cu ceea ce avea să fie ultima ei minciună:

— Micha, acum că vei sta la internat, va trebui să-i scrii prietenului tău sovietic că ți-ai schimbat adresa.

Firește că Micha nu avea niciun prieten sovietic și nici nu arăta ca cineva care ar avea așa ceva. Și

127

fj!

H P [ț pentru că Micha și directoarea continuau să se măsoare din priviri, doamna Kuppisch flutură cu nervozitate scrisoarea primită ca răspuns la petiție, încurajându-l pe Micha:

— Haide, spune și tu ceva!

Și Micha spuse ceva ce auzise de la unchiul Heinz și părăsi imediat biroul și școala. Iar ceea ce a spus a fost suficient pentru ca o vreme să nu mai poată ajunge nicăieri. Cel puțin, de-acum încolo nu trebuia să mai fie ascultător. Pentru că era o treabă obositoare. Și nici doamna Kuppisch nu mai era nevoită să înfrumusețeze situațiile. Pentru că și asta era o treabă obositoare. Iar după câteva minute, fu chiar bucuroasă de decizia fiului ei. Părinții de treabă nu-și trimit copiii la școli precum Rotes Kloster, se gândi ea. Domnul Kuppisch se bine dispuse și el pe loc – nu trebuia decât să se gândească la petiția scrisă de el și imediat se umfla în piept de mândrie.

— Dacă am fi vrut neapărat, am fi putut! spuse ridicând scrisoarea drept dovadă. Le-am arătat noi lor!

Așa se întâmplă că Micha și părinții săi se întoarseră în Aleea Soarelui cu capul sus, în ciuda faptului că, cu toate strădaniile de ani de zile, nu-l primiseră pe Micha la Rotes Kloster. Fusesse totul atât de complicat și de obositor, însă concluzia era acum foarte simplă.

— Raz-dva-tri, să moară rușii! și toți înțelesesă.

Viața și moarte pe Aleea Soarelui în săptămânile ce urma, Minam îl ignoră pe Micha cu desăvârșire. Nu-l iertase că, deși l-a chemat la ea de patru ori, n-a binevoit să vină. Și pentru că nu aflase că Micha a fost arestat de sectorist, neapariția lui Micha în seara respectivă o răni cumplit: ce vrea, de fapt, dacă nu reacționează nici măcar la o asemenea invitație? Dacă pe mine nu mă vrea, atunci pe cine? Micha rămânea în continuare o enigmă pentru ea și Miriam începu să umble din nou cu băieți de dincolo. Nu se ferea deloc de gura lumii. În fiecare săptămână, o altă mașină parca în fața ușii ei: ba un Porsche, ba un Mercedes Cabrio, apoi un Jaguar și o dată chiar și un Bugatti. Toate acelf mașini legendare pe care fratele ei le cerea taxă sub formă de machete Matchbox defilau în mărime naturală prin fața casei ei. Micha se îmbolnăvi; nu pricepea nici în ruptul capului cum de

reuşea Miriam să facă una ca asta – în fiecare săptămână altul. Fratele lui Miriam însă îi dezvălui într-o zi că lucrurile nu sunt ce par a fi. În realitate era mult mai rău decât ar fi bănuیت vreodată Micha. În schimbul unui Big Banger – una dintre acele rarităţi cu care Miriam nu fusese plimbată încă – fratele lui Miriam îi povesti:

129 I

— Tu crezi că sora mea umblă în fiecare săptămână cu altul? Nu-i așa. E acelaşi, doar că are în fiecare săptămână altă maşină.

Nici chiar Miriam nu ştia cum reuşeşte tipul o asemenea performanţă.

— Trebuie să fie putred de bogat! spuse Micha.

— Cred că e El vis! se aventură fratele ei cu presupunerile.

Dar nu era El vis.

— Şi atunci cine este? Cine? întrebă fratele ei. Micha fu de părere că poate este şeicul din Berlin. Şeicul din Berlin făcu o faptă bună într-una din zile deschise uşa a Cadillac-ului său într-un mod atât de idiot, încât Wuschel, pe bicicletă, nu avu nicio posibilitate de a evita o coliziune şi căzu. Dacă ar fi dat fuga plângând la sectorist, l-ar fi costat scump pe şeicul din Berlin însă Wuschel rezolvă totul în linişte. Avea nevoie de cincizeci de mărci vest-ger-manee pentru Exde on Main Street. Şeicul încercă să-l împace cu douăzeci de mărci vest, apoi cu cincizeci est, însă Wuschel insistă asupra celor cincizeci vest, pe care până la urmă le şi primi. Acum nu mai trebuia decât să aştepte o zi de marţi şi putea în sfârşit să-şi ia dublul album de la Kante, care în continuare obişnuia să stea o dată pe săptămână sub podul metroului şi să vândă discuri.

Wuschel începu să se îndoiască de faptul că şeicul din Berlin e într-adevăr ceea ce crede lumea că e, când îl văzu atât de zgârcit. Pentru Micha însă nu conta – tipul venea mult prea des pe la Miriam şi avea de fiecare dată o maşină tare. Şi nu se potrivea cu clişeu: de regulă, bărbaţii care au o maşină de-ţi ia ochii schimbă des femeile, însă şeicul din Berlin

130

umbla cu o femeie de-ţi lua ochii şi schimba des maşinile,

împotriva unui tip care venea regulat și de fiecare dată cu altă mașină, Micha n-avea nicio șansă. Și era cu nervii la pământ. Când într-o zi, venind spre casă, îl luă din nou la mișto o clasă de elevi din turnul de observație de pe partea vestică, nu se mai abținu și le răcni înapoi:

— Când o să fac opș pe ani, mă duc la armată la grăniceri și să mor eu dacă nu vă împușc pe toți!

Atât de nervos ca atunci nu-l mai văzuse nimeni din Aleea Soarelui. Însă izbucnirea sa avu și ceva pozitiv: începând cu acel moment, nu mai făcu nimeni niciodată mișto de el.

Șeicul din Berlin era în realitate paznicul parcurii de la hotelul Schweizer Hof. Știa exact care dintre clienți își lasă mașina în garaj pe timpul șederii la hotel, iar el pur și simplu se folosea de mașinile lor. Era metoda perfectă de a trece drept putred de bogat, însă într-o bună zi ceva merse strâmb. Nu tamponase mașina și nici nu fusese implicat într-un accident grav. Mult mai rău. Mai rău chiar decât și-ar fi putut imagina vreodată șeicul din Berlin. Când trecu într-o zi cu un Lamborghini, se iviră niște probleme la graniță: în portbagaj îi găsiseră patru pistoale automate. Șeicul din Berlin împrumutase, fără să știe, o mașină de-a Mafiei. Firește că, din cauza pistoalelor, cei de la Stasi îl interogară zile în șir. Apoi îl eliberară. Însă pistoalele și mașina i se confiscaseră, iar mafioții îl așteptau deja la graniță. Era exact așa cum se temuse că va fi: trei sicilienii care pierdeau vremea în zonă, privind în zare sau pilindu-și plictisiți unghiile. Șeicul din Berlin, care tocmai trecuse de problemele cu Stasi, realizează deodată că abia acum

131

Îl așteaptă adevărata problemă. Se întoarse la ghereta grănicerului și întrebă politicos dacă n-ar putea deveni cetățean al RDG-ului. Grănicerii îl alungară. Sicilienii îl așteptau în continuare la colțul străzii de vizavi. Șeicul din Berlin făcu din nou cale-ntoarsă pentru a-i implora pe grăniceri să-l facă cetățean al RDG-ului. Din nou îl refuzară. A treia oară se întoarse plângând și-i imploră în genunchi să-i dea cetățenia RDG. Unul dintre grăniceri puse mâna pe telefon și vorbi la minister. Acolo cuiva i se făcu milă și astfel deveni șeicul din Berlin cetățean al RDG-ului și pieton în același timp. Iar povestea lui cu

Miriam luă sfârșit pentru că, spusese ea, nu avea de gând să trăiască în bătaia puștii

Ciudat era că cei care locuiau în apropierea zidului nici nu-l mai priveau ca pe ceva ieșit din comun Atât de tare făcea parte din viața lor de zi cu zi încât, dacă s-ar fi deschis granițele în liniște, ei ar fi aflat ultimii.

Însă într-o bună zi se întâmplă totuși ceva care le aminti tuturor locuitorilor de la capătul mai scurt al Aleii Soarelui unde trăiau. Și se petrecu într-un fel în care cu toții și-ar fi dorit să nu se fi întâmplat Mai târziu au încercat să afle ce se întâmplase de fapt în seara aceea și cum de fusese posibil una ca asta.

Micha asistase de mai multe ori la niște săruturi pasionale între Miriam și șeicul Berlinului. În neputința sa, reveni la vechiul și stupidul său plan de a pune mâna pe scrisoarea ei de dragoste, care se afla tot pe fâșia morții. Gândurile nu i se mai învârtteau decât în jurul acestei scrisori și aproape că atingeau

133

dimensiunile nebuniei. La un moment dat cochetă chiar și cu ideea de a se înrola în armată la grăniceri pentru a reuși apoi, de la cel mai apropiat turn de observație, cu ajutorul unei instalații asamblate de el, compusă dintr-o lunetă și un binoclu, să citească scrisoarea de la distanță. Se adânci în așa măsură în formule optice și studia cu așa intensitate noțiuni precum „distanță focală, „refracție” sau „rază paralelă cu axa optică”, încât fu în stare să-și facă singur calculele necesare

Uneori, pur și simplu stătea lângă zid, în dreptul locului în care se afla scrisoarea, asemeni unui câine care urlă noaptea pe mormântul stăpânului său. În acest loc îl găsi Wuschel într-o seară cu lună plină

— Salut, Micha, îi spuse într-o dispoziție de zile mari. Ce faci aici?

Micha nu înțelegea cum de Wuschel era atât de bine dispus Cum putea cineva să fie bine dispus, când scrisoarea celei mai frumoase fete din lume s-a pierdut și zace pe fâșia morții! Necitită! Micha îi spuse lui Wuschel of ui său.

— Aici în spate zace scrisoarea ei, înțelegeți, scrisoarea ei, iar eu nu pot să ajung la ea!

— De ce nu? îl întrerupse Wuschel mirat.

— Păi cum? întrebă Micha disperat. Asta-i fâșia morții, omule, dacă intri, te împușcă!

Wuschel îl privi de parcă n-ar fi înțeles care era problema și spuse:

— Las că-ți povestesc eu mâine!

Se grăbea să ajungă undeva, dar Micha îl reținu. Wuschel părea să dețină răspunsul la cea mai importantă întrebare a lui Micha!

— Cum să fac? dori Micha să știe.

133

— Ce mai întrebări pui și tu! spuse Wuschel și scutură din cap consternat.

Apoi arătă spre casa lui Micha.

— Păi acolo-i casa ta!

— Și? Asta știu și eu, spuse Micha, care nu pricepu ce vrea să spună Wuschel cu asta.

— Păi cu un prelungitor poți să-ți scoți aspiratorul până aici.

— Ei și? Ce să fac aici cu aspiratorul? Wuschel arată spre un dâmb de moloz care se afla de câțiva ani buni în fața casei lui Micha. În mijlocul dâmbului zăcea o bucată lungă de furtun gros.

— Nu trebuie decât să bagi un capăt din furtunul ăsta în aspirator iar celălalt capăt să-l ții în fâșia morții.

Micha rămase fără grai, ideea era genială. Avea doar să plimbe furtunul de mai multe ori peste locul aproximativ în care se afla scrisoarea. La un moment dat aceasta tot se va prinde de capătul furtunului. Micha dădu fuga după aspirator și prelungitor, iar Wuschel îl ajută, deși nu avea niciun chef de asta.

În noaptea aceea erau cu toții puțin mai irascibili ca de obicei, poate din cauză că era lună plină. Existențialista, plimbându-se cu Mario prin oraș, ținea tirade cum nu mai făcuse de mult:

— Băi, îți zic, așa m-am săturat până-n gât. Eu sunt pictoriță, da? Și ce să pictezi aici? Că n-ai nevoie decât de-o singură culoare, gri. N-ai

decât o mutră și aia-i acrită. Știi, am primit mai demult de dincolo, de la o prietenă, niște culori după care se dă lumea-n vânt aici, că-s mai colorate și mai nu știu cum. Băi, îți zic, n-am putut să fac nimic cu ele. Ce să faci cu culori așa colorate? Băi, pe bune, ăștia or să desfiin-I 134

teze și culorile. Nu vezi că deja s-a dus și roșul de pe steaguri? Îți zic că ăștia nu glumesc. Nu-i de mirare că toată lumea se cară. Și cine nu s-a cărat până acum sigur vrea să se care. Și cine nu vrea să se care acum o să se răzgândească în curând. Și ultimul stinge lumina!

În următorul moment, ca printr-o minune, se stinse lumina cu adevărat Mario și existențialista se treziră într-o beznă totală. Era o pană de curent obișnuită, însă venise exact când se pomenise de lumină și se întâmpla în zona de graniță. Așa ceva nu se mai întâmplase – pană de curent în zona de graniță. Existențialista se sperie atât de tare încât începu să plângă, aruncându-se de gâtul lui Mano.

— La naiba, Mario, acum chiar că am rămas ultimii. Ne-au uitat. Să nu ne lași singuri. Pe mine și pe copil.

— Copil? Întrebă Mario, crezând că n-a auzit bine. Ea dădu din cap. Așa află Mario că avea să devină tată.

Pana de curent se produse exact în momentul în care grănicerul încercă să introducă complicata stație japoneză Hi-fi într-o priză est-germană. Se produse un mic scurtcircuit – și întreg cartierul inclusiv fâșia morții fură scăldate în întuneric. Se făcu beznă. Grănicerul, exersat în teorii conspiraționiste, își dădu seama imediat că stația japoneză era un fel de cal troian, lăsat pradă vămii numai și numai cu scopul de a provoca o pană de curent. Și din acest motiv grănicerul dădu imediat alarmă de gradul zero.

— Alarmă! strigă el și trase cu o rachetă de semnalizare spre cerul cu lună plină, care trebuie să fi

13S

fost de vină pentru faptul că în această noapte erau cu toții mai irascibili decât de obicei.

După prima rachetă trasă, domnul și doamna Kuppisch se urcară pe acoperiș pentru a urmări spectacolul mai bine. Se prinseră

de după mijloc, exclamând „O!” și „Ah!”. Era un foc de artificii cum nu văzuseră niciodată, nici de Anul Nou, nici de Ziua Republicii și nici la vreun festival pentru tineret.

Firește că pana de curent îi afectă și pe Micha și Wuschel. Aspiratorul se opri încă înainte ca cei doi să poată prinde scrisoarea cu instalația lor. Când traseră înapoi furtunul, lung ca o trompă, îi descoperiră grănicerii. Magneziul incandescent al rachetelor de semnalizare scălda totul într-o lumină strălucitoare care dădea umbre puternice ce se conturau în mai multe rânduri pe zid. Cum rachetele se tot ridicau spre cer și coborau, umbrele lui Micha și Wuschel, împreună cu misterioasa lor construcție, se mișcau și se contorsionau și ele. În graba lor păreau ca niște teroriști: umbrele se contopeau și se despărteau, rupându-se în toate direcțiile, se umflau pentru a dispărea apoi brusc. Niciun grănicer din lume nu s-ar fi gândit că cei doi băieți nu fac altceva decât să încerce să extragă, cu ajutorul unui aspirator și al unui furtun foarte lung, o scrisoare de amor de pe fâșia morții. În acel fantomatic joc de umbre și lumini al rachetelor de semnalizare era absolut imposibil să nu pari suspect. Plus luna plină.

În momentul în care se auzi împușcătura oamenii știură că de data aceasta nu s-a tras cu o rachetă de semnalizare, iar când Wuschel se prăbuși la pământ, știură cu toții că ținta a fost lovită. Micha rămase

136

lângă Wuschel. Veniră imediat și Mario și existențialista. Domnul și doamna Kuppisch coborâră și ei de pe acoperiș pentru a vedea ce s-a întâmplat, la fel și sectoristul, pentru că era și treaba lui. Minam și fratele ei mai mic apărură și ei. Wuschel zăcea în mijlocul străzii, inert, și toți în jurul lui plângeau. În dreptul inimii glonțul îi lăsase o gaură în jachetă. Speraseră cu toții să nu trăiască niciodată un asemenea moment, însă acum se întâmplase. Wuschel mai mișca încă. Existențialista îngenunche lângă el pentru a-i face moartea mai blândă – și brusc, în momentul următor, Wuschel se ridică în capul oaselor, își deschise jacheta și, încă buimac, scoase Exile ori Main Street de la piept. Discul era găurit, dar îi salvase viața.

Wuschel începu să se smiorcăie.

— Ediția mea englezească originală! se tângui el, extrăgând bucăți de Exăle din husa făcută ferfeniță. Era nouă! Și sigilată! Iar acum s-au stricat amândouă! Era un album dublu!

Era scăldat în lacrimi din cap până-n picioare.

— Wuschel, dacă ar fi fost una singură... Începu existențialista fără a avea curajul să-și ducă ideea la capăt.

— Una n-ar fi fost de-ajuns, Wuschel, spuse și domnul Kuppisch.

— Știi, se scutură de plâns Wuschel. Și totuși **l** iar apoi Micha văzu cum scrisoarea lui de dragoste zboară din fâșia morții pe deasupra zidului, arzând veselă. Racheta incandescentă căzuse, în drumul ei spre sol, exact pe scrisoare, o aprinsese, iar scrisoarea fu ridicată în văzduh de propriul curent

137

”.

1

de aer fierbinte, pentru a pluti apoi la pământ, sub formă de cenușă, în capătul mai scurt al Aleii Soarelui.

Micha se uită la scrisoarea ce ardea, apoi își îndreaptă privirea spre Minam. Și brusc pricepu și ea ce se întâmplase. Sigur că nu înțelese totul în cele mai mici detalii, însă știa sigur că împușcătura avea de-a face și cu ea.

Câteva zile mai târziu Micha o întâlnește pe stradă. Era una dintre acele ultime zile călduroase din an. Miriam purta rochița ei de vară și nimic pe dedesubt. Micha tocmai despacheta o înghețată pe băț. Miriam îi spuse lui Micha ce avea pe suflet, iar el nu îndrăzni să lingă din înghețată, probabil credea că este „un cool”, deși cuvântul acesta nici nu exista pe atunci. Așa că înghețata se topi și i se scurse pe braț în jos.

Amândoi aveau muștrări de conștiință: Miriam subestimase rana pe care i-o provocase lui Micha și cât de tare suferea el din cauza ei, iar el mersese prea departe în obsesia sa pentru scrisoarea de dragoste. Dacă Wuschel n-ar fi avut acest noroc chior, Micha și-ar fi dorit să moară. Sau ar fi trăit tot restul vieții cu umbra morții asupra lui. N-ar fi, și-ar fi, ar fi...

Miriam schimbă subiectul și reveni la problema săruturilor. Îi părea rău că Micha suferea atât de tare când ea se săruta cu tipi de dincolo. Încercă să-i explice lui Micha că „ăștia” vor să faci totul cum îți spun ei, că „ăștia” îți interzic orice. Spunând „ăștia” se referea nu la cei din Vest, ci la persoanele de la Erdmute Loffeling în sus, la toți cei care dictau ce ai voie să faci și ce nu.

— Ăștia vor fie să ne interzică totul, fie să ne priveze de orice, spuse Miriam.

Ist

Și într-un fel sau altul trebuia să se apere, să simtă că nu-i pot interzice chiar totul. Și faptul că se săruta cu tipi de dincolo îi dădea sentimentul că nu auăștia chiar așa o putere asupra ei, pentru că...

Și în timp ce ea – și căuta cuvintele, Micha simți cum înghețata din mână stă să cadă de pe băț. Pentru a scurta toată povestea, o întrerupse pur și simplu. O întrebă dacă n-ar vrea să meargă cu el la film, tocmai rula Ocolul lumii în 80 de zile. Miriam, care simțea nevoia să vorbească despre dorul de ducă și despre groaza de acest spațiu îngust, se simți ca eliberată:

— În sfârșit cineva care mă înțelege!

Micha nu înțelegea nimic, însă Miriam se despărți de el ușurată, iar el îi făcu cu mâna, în timp ce ultimul rest de înghețată i se scurgea pe pieptul cămășii.

La film urmărireă călătoria lui Phileas Fogg și a servitorului său Passepartout, văzură negri și dansatoare din buric, jungle și deserturi, vapoare cu aburi și baloane cu aer, crocodili, bivoli și elefanți ce purtau lectici. Micha deveni din nou atât de timid încât nu îndrăzni să-și treacă brațul în jurul lui Miriam, deși aceasta se cuibărise pe umărul său.

Ieșiră de la film chiar în timp ce defilau niște tancuri pe alea Karl Marx. Era doar un exercițiu pentru parada militară din 7 octombrie, însă acest lucru le aminti în ce țară trăiau. Tancurile miroseau urât și făceau gălăgie, iar un contrast mai izbitor la filmul colorat și vesel nici că se putea face. Miriam se aruncă plângând la pieptul lui Micha, iar el o ținu strâns și încercă s-o consoleze. Dar nu

era nimic de consolat: filmul o înmuiase și deodată acele tancuri

139

r fi>... i – în noapte... pur și simplu nu era făcută pentru asemenea confruntări radicale.

Tot drumul spre casă Miriam Un cu încăpățănare, rezumându-se la a da cel mult din cap. Ajunsă acasă se întinse în pat fără să vorbească cu nimeni. A doua zi rămase în pat cu ochii pironiți în tavan. Nu reacționa la nimeni și nimic. Rămase la fel de apatică și a treia zi, și următoarea Accepta doar să fie hrănită cu ceai sau cu puțină supă. Sigur că ai ei își făceau griji, nu știau ce se întâmplase cu ea. Nu îndrăzniră nici să-i spună lui Micha, știind cât este de sensibil și că ia totul personal Abia sectoristul îl sfătui la un moment dat să treacă pe la Miriam.

— Aia mică a ta nu se simte prea bine.

Când Micha se așeză lângă patul lui Miriam, simți cum îl cuprinde frica. Auzise multe povești despre oameni care s-au prăpădit în țara asta și în acel moment nu-și mai dori decât un singur lucru: s-o salveze pe Miriam. Voise asta dintotdeauna. Uneori își dorea să izbucnească un incendiu sau un război din care s-o poată salva – însă acum chiar simțea că Miriam are nevoie de cineva care să o salveze. Iar acest cineva avea să fie el. Se aplecă spre ea și-i șopti:

— Știi, și eu mă simt de multe ori așa cum te simți tu acum și atunci scriu totul în jurnal. Să știi că nu ești singură, pe cuvânt. Nu ești singură.

Miriam nu avu nicio reacție, nici măcar când Micha îi promise:

— Dacă vrei, ți le pot citi mâine, jurnalele mele. Apoi își luă rămas-bun, alergă acasă, agăță un afiș cu Accesul interzis pe ușă și se puse pe treabă. Proble

140

ma era că Micha nu ținuse niciodată un jurnal. Iar acum avea nevoie de așa ceva.

Primul jurnal fu și cel mai greu, pentru că trebui să-l scrie cu mâna stângă, ca scrisul să pară mai neîndemânatic. Efectul jurnalelor sale avea să fie cu atât mai mare, cu cât el le ținea mai de mult timp,

calculă Micha. Stătu toată noaptea aplecat asupra jurnalelor, gândindu-se la ce însemna să trăiești aici, la capătul mai scurt al Aleii Soarelui, unde lucrurile sunt așa cum sunt. Și scrisese că o iubea dintotdeauna, pentru că simțise că ea e ceva deosebit și că viețuiește ceva înăuntrul ei, ceva mareț, și că ea i-a dat lui dintotdeauna speranță și că dorește ca totul, totul, totul să-i reușească. Micha știa că avea să-i citească apoi toate aceste mărturisiri, dar nu-i păsa. Pentru a o pune pe picioare, pentru a o salva, era de acord cu orice metodă. Orice.

A doua zi de dimineață doamna Kuppisch îl găsi dormind pe ultimul jurnal. Capul i se odihnea pe jurnalul deschis, era murdar de cerneală până la cot, iar alături zăceau șapte rezerve de cerneală goale. Da, șapte! Ginghis Han făcuse șapte copii într-o singură noapte, însă Micha golise într-o noapte șapte rezerve de cerneală.

Când ajunse cu jurnalele la Miriam, o găsi zăcând în pat, la fel de apatică, cu privirea în tavan. Micha deschise primul jurnal și i-l arătă.

— Uite, vezi? spuse. Pe-atunci mai mult mâzgăleam decât să scriu.

Miriam nu avu nici cea mai mică reacție.

— Deci, spuse Micha și-și dresе glasul. Voi începe să-ți citesc: Dragă jurnalule! Azi a fost o zi im

141 I

n\%

portantă pentru că am învățat litera fi. Acum merită să țin un jurnal, pentru că în sfârșit pot scrie un cuvânt foarte important, pe care până acum l-am zis doar în gând: Scheifie! 1

Miri am zâmbi. Micha, care nu voia să fie întrerupt chiar de la început, spuse:

— Stai să vezi mai departe...

Însă apoi se opri brusc, realizând că Miriam era din nou printre ei. Înregistra din nou, auzea, reacționa, zâmbea! Micha era în culmea fericirii.

— Ai... te-am...

Miriam zâmbi, radiind de fericire, apoi își petrecu brațele de după gâtul lui, îl trase spre ea și-și ținu în sfârșit promisiunea: îi arătă

cum sărută cei de dincolo.

Fratele ei stătea în ușa și se uita la ei. Era și cazul, îi trecu prin cap.

Apoi dădu fuga în spate, primi o mașinuță Stret-cha Fetcha și le povesti la toți, lui Mario, existențialistei, lui Wuschel, Grasu, Briile și Șrapnel, cum Miriam a fost salvată de Micha.

— Asta-i dragoste, oameni buni! spuse fratele cel mic al lui Miriam și toți aprobară tăcând cu respect. Iar când deasupra lor trecu umbra unui nor, se înfiorară cu toții.

În după-amiaza aceea Micha se întoarse de la Miriam cu o senzație de plutire. Doamna Kuppisch îl întâmpină plângând.

— Heinz, Heinz a... a murit! spuse ea arătând spre sufragerie.

1 Rahat (n.t.). 142

Heinz zăcea mort în fotoliu.

— Cancer la plămâni! spuse Sabine cu ochii înlăcrimați. Medicul crede că a avut cancer la plămâni.

Se auzi soneria și domnul Kuppisch se duse să deschidă. În cadrul ușii apăru vecinul de la Stasi, prezentându-și condoleanțele familiei Kuppisch. Purta chiar și un costum negru.

— Am fost întotdeauna mai discret în ceea ce privește profesia mea, spuse el ușor jenat. Dar dacă tot suntem vecini de atâta timp...

Făcu semn către doi bărbați care așteptau pe scară și care se apucară să înghesuie un sicriu în locuința strâmtă. Astfel află familia Kuppisch că vecinul lor era antreprenor la pompe funebre. Domnul Kuppisch fu atât de surprins, că păli. Vecinul îi umplu paharul cu țuică.

— Haideți, domnule Kuppisch, nu e nimic neobișnuit ca organele omului să nu-și mai facă treaba. Asta-i pâinea noastră cea de toate zilele.

Domnul Kuppisch dădu țuica pe gât și, când se simți din nou mai bine, îi spuse vecinului său exact ce-i trecu prin cap:

— Mai bine un vecin de la pompe funebre decât un vecin de la Stasi. Acum măcar știm cum stăm.

Vecinul nu pricepu deloc ce-l determinase pe domnul Kuppisch să facă o asemenea comparație, însă îl aprobă cu înțelegere. Apoi se

apucă de treabă.

Deschisără sicriul și Micha simți cum i se strânge inima. Doamna Kuppisch avea ochii atât de înlăcrimați încât nici nu-și mai putea recunoaște propriul frate. Bernd o întrebă pe Sabine unde-i este servitorul Domnului, pentru a-l pregăti pe Heinz pentru Ceruri, însă Sabine spuse printre sughituri:

143

e *

— Era tare plictisitor tipul... Din cauza jurământului de castitate, tata, tu ai auzit vreodată de așa ceva? Iar când Heinz fu așezat în sicriu, se mai întâmplă ceva care-l impresiona pe Micha: din cracul pantalonului se rostogoli o cutie de bomboane Smarties. Heinz ar fi putut fi cel mai mare contrabandist, se gândi Micha, dar ar fi trebuit să aducă măcar o dată ceva interzis, o bombă sau Moscow, Moscow sau reviste porno...

— Dar nu tot numai din astea! izbucni Micha în plâns ridicând cutia de bomboane de pe jos.

Pentru înmormântarea lui Heinz doamnei Kup-pisch i se dădu drumul dincolo. Era prima oară când vreunul din cei ce locuiau la capătul mai scurt al Aleii Soarelui avea voie să treacă în Vest. Poate că i se permisesse pentru că-și lăsase familia garanție. Sau poate pentru că agățase mereu steagul afară sau pentru că se abonase la ND sau că primise oaspeți în gazdă... Doamna Kuppisch avu voie să petreacă numai o noapte în Vest. Când se întoarse, scoase o cutie de cafea și-o puse pe masă:

— Am trecut-o ilegal!

— Acum începi și tu? oftă Micha. Mamă, cafea e voie, nu trebuie s-o treci ilegal, mai bine aduceai...

Domnul Kuppisch, curios, deschisese deja cutia și începu s-o miroasă cu nesaț.

— Asta nu-i cafea!

Bernd luă cutia și o cercetă. Pe degete îi rămaseră firimituri negre.

— Arată de parcă ar fi...

Nedumerit, frecă praful între degete. Nu, nu erau droguri.

Sabine fu prima care avu o bănuială:

144

— Nu cumva e unchiul Heinz?

Doamna Kuppisch dădu din cap cu mândrie.

Micha, Sabine, Bernd, domnul și doamna Kuppisch priviră în tăcere conținutul cutiei preț de circa un minut.

— Dumnezeu să-l odihnească! spuse domnul Kuppisch în cele din urmă și închise cutia la loc.

Nimeni n-ar fi crezut că Hemz ar mai putea participa la emoțiile unei treceri ilegale de marfă însă acest lucru depășea orice închipuire: Heinz însuși fusese trecut clandestin peste graniță. Un sfârșit mai demn nici că se putea găsi.

Spre seară îl îngropară în cimitir, sub un castan de pe strada Baumschulenweg Formularea „Funeraliile au avut loc în liniște” n-a fost nicicând mai valabilă ca la această înmormântare, deși se adunase cam toată lumea din capătul mai scurt al Aleii Soarelui, chiar și sectoristul și grănicerul. Discursul fu foarte scurt:

— Heinz, spuse doamna Kuppisch ceremonios Nu ne-ai fost doar cumnat, frate și unchi – ai fost ruda noastră de dincolo!

Acoperiră mormântul cu pământ și se îndreptară spre casă. Pe drum discutară cu toții între ei, numai Micha nu participă la discuții. Se gândea ce să facă cu jurnalele sale. Nu-i citise lui Miriam decât prima zi a notițelor sale, însă partea mai bună abia acum urma. Oare să mă fac scriitor? se întrebă. Nu, se gândi el mai bine, cum să descriu una ca asta fără ca cititorii să mă dezaprobe? Când îi aud cu câtă importanță vorbesc despre toate! Existențialista îi povestea lui Mario despre o carte nouă pe tema educației copiilor care apăruse dincolo și dorea să-și crească

145

viitorul copil ca pe un indian Yequana. Sectoristul îi anunța pe toți că până la următorul congres va fi promovat în mod sigur. Wuschel spunea că în ultima vineri din lună se găsesc licențe în centru. Domnul Kuppisch repeta pentru a cincea oară ce noroc pe capul lor că s-au dus

la vot, pentru că altminteri nu i s-ar fi permis doamnei Kuppisch să plece dincolo. Și dacă are vreo importanță că familia Al-scher de la etajul trei ține cartea de imobil – sigur lucrează pentru Stasi...

Doamne, cât ne mai agitam, avea să scrie Micha mai târziu. Ar fi continuat așa o veșnicie. Era ca dracu' de la un cap la altul, și totuși ne-am distrat grozav. Eram cu toții atât de isteți, de citiți, de interesați, dar la urma urmei era o tâmpeme. Voiam să luăm viitorul cu asalt, când de fapt eram atât de înapoiati. Doamne, cât eram de caraghioși, și nici măcar nu ne dădeam seama.

Și ar fi mers așa o veșnicie, însă interveni ceva.

Mario și existențialista își cumpăraseră un Trabant vechi, dar pentru că Mario nu împlinise încă optsprezece ani, nu avea voie să conducă și, chiar dacă i-ar fi împlinit, ar fi trebuit să facă întâi școala de șoferi, ceea ce nu era chiar atât de simplu, pentru că între timp avea din nou plete. Dar avea de gând să-și câștige pâinea ca taximetrist la negru. Nu prea erau taxiuri, cu atât mai puțin găseai unul când aveai nevoie, și cine avea mașină și era în lipsă de bani lucra ca taximetrist la negru. Și Mario avea nevoie de bani, pentru că existențialista era deja în luna a opta.

De dimineață până seara, își făcea de lucru la mașină. Nimic nu părea să funcționeze la Trabantul ace

1 IM

la vechi, pur și simplu totul trebuia reparat. De când aveau mașina, existențialista nu mai vedea din Mario decât picioarele:

— Cum poate o mașină atât de simplă să se strice atât de des! exclamă ea într-o zi.

— Stai liniștită, e doar piulița olandeză a mutei de etanșare, care se blochează uneori cu inelul de antrenare, o liniști Mario și în momentul acela o apucară contracțiile.

— O, Doamne, Mario, a început! strigă ea. Mario ieși de sub mașină

— Dă un telefon! Cheamă un taxi! strigă existențialista.

— N-avem telefon aici! Și nici taxiuri! Te duc eu!

— Cu ce? întrebă ea disperată și în momentul următor avu o

bănuială. Mario, avem rabla asta de șase săptămâni și n-a mers nici doi metri!

— Înseamnă că a sosit momentul! strigă Mario, învârti cheia și – minune! – motorul porni. Da' asta e imposibil, murmură el.

O așeză pe existențialistă pe locul din dreapta, trânti ușa și-i dădu drumul pe poartă, de unde până atunci meșterise la mașină. Afară turna cu găleata. Când țâșniră în stradă, pierdură din cauza bordurii țeava de eșapament, cu tot cu amortizor. Trosnea mașina din toate încheieturile de ți se făcea și milă. O să rămână copilul cu sechele pe viață, se gândi existențialista. A te naște într-un Trabant e la fel de grav ca a te naște în timpul unui atac aerian. Și nici Mario nu-i menaja, entuziasmându-se cu glas tare și încercând să acopere gălăgia de afară:

— Până și ștergătorul de parbriz funcționează, vezi?

147

I „I

4) 1

Îți»”.

Dar existențialista nu era interesată de asemenea rafinamente tehnice; nu-și dorea decât să scape din acest infern zgomotos înainte să vină pe lume copilul.

Deodată însă călătoria le fu întreruptă. În mijlocul străzii stătea un agent de circulație.

— Lăsați-ne să trecem! strigă Mario. Trebuie să nască!

— Opriți motorul, spuse agentul. Întâi să treacă delegația sovietică.

— Nu, strigă Mano Acum naște!

Băgă mașina într-a-ntâia și ieși în magistrală. Mai târziu avea să le povestească celor din spate:

— Când prietena ta e în durerile facerii, nu te mai interesează nicio vizită de stat.

Mano vira în strada principală și tocmai atunci apăru și delegația sovietică: treisprezece mașini de lux care se îndreptau cu viteză maximă spre centrul orașului. Dar Mario le-o luă înainte. Ajunse din urmă ultima dintre mașini și, treptat, le depăși pe toate.

Existențialista zăcea lac de apă lângă el, era în toiul contracțiilor. Când Mario reuși să depășească aproape toate mașinile, două dintre mașini ieșiră din coloană și-i luară Trabantul la mijloc, astfel încât fu nevoit să oprească. Mario opri motorul. Încercă apoi imediat să-l pornească din nou, însă nu reuși. Coborî din mașină și rămase în ploaie. Existențialista gemea și gâfâia. Mario se simțea atât de neajutorat cum nu mai fusese niciodată, și în disperarea lui nu-i veni nicio idee mai bună decât să facă gesturi de rugăminți și implorări spre mașinile negre și luxoase. Și într-adevăr, la un moment dat se deschise o porție

1 I₄S

ră și unul dintre ruși coborî. Avea pe frunte un semn din naștere, mare, ceea ce în primul moment îi dădea un aspect înfricoșător.

— Vă rog! spuse Mario viteaz. Trebuie să nască! Rusul făcu un singur semn cu mâna înspre cer și

— Imediat ploaia încetă. Apoi se aplecă spre mașina în care se afla existențialista gemând și țipând în chinurile facerii. Rusul își făcu puțin de lucru în interiorul mașinii și, după câteva clipe, apăru din mașină ținând un nou-născut gata înfășat, pe care i-l puse lui Mario în brațe. După ce-și eliberă mâinile, le așeză pe capota Trabantului. Motorul porni de îndată.

— Țsta-i un rus care face minuni! strigă existențialista din mașină. Întreabă-l cum îl cheamă.

Mario îl întrebă emoționat:

— Kak tebia zavut? însă rusul vrăjitor dispăru zâmbind în mașina sa și își continuă drumul.

Mario și Elizabeth rămaseră în mijlocul străzii, cu copilul în brațe, privind în urma mașinilor de lux și, cu cât se îndepărta convoiul mai tare, cu atât mai limpede le era că tocmai li se întâmplase un lucru pe care nu avea să-l creadă nimeni. Și copilul lor va crește și va învăța să pună întrebări și să asculte... însă lucrurile în țara aceasta le va pricepe la fel de puțin cum le pricepuseră și părinții săi.

Cine dorește cu adevărat să păstreze tot ce s-a întâmplat nu trebuie să se lase în voia amintirilor. Amintirile oamenilor sunt un

fenomen mult prea plăcut pentru a reuși doar să păstreze lucrurile așa cum s-au petrecut; sunt exact opusul a ceea ce se doresc a fi. Pentru că amintirile sunt în stare de mai

149

mult, de mult mai mult: cu perseverența lor înfăptuiesc minunea de a te determina să faci pace cu trecutul, o pace din care dispare orice urmă de mânie și în care vâlul moale al nostalgiei se așterne peste tot ceea ce odată a fost perceput ca ascuțit și tăios. Oamenii fericiți au memorie slabă și multe amintiri.

Cuprins

Churchill și trabucul stins... 7

Condamnații... 11

Undetoșivorbescalandala... 31

Cei trei de la școala de dans... 42

Cincizeci de mărci vest lipsă... 49

Lut sau plastilină, asta-i întrebarea... 57

Non, je ne regrette rien... 71

Avanti popolo... 81

Cu inima plină... 88

Cel mai fraier lustrăgiu de cizme rusești din stepa Asiei... 91

Je t'aime... 98

Afacere subterană cu trei strategii...107

De ce n-a fost Germania împărțită în patru...117

Viață și moarte pe Alea Soarelui...129